

חתוקים

טונים ותוכן של הילדים אוהבים

נצבים וילך תשפ"ו

מצוקה לגילון כספר 665

מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

אין סבתא שלא היה
לה בארון הגבוה כזה

מה השעה? מי אני? למה קמתי?
בכלל ישנתי? ניצחנו כבר?

אמרתי לו למרוח
קרם הגנה ...

בן אדם קם
מוקדם ביום שישי
ואז הוא מגלה
שאשתו חושבת
שתשע זה
לא מוקדם

כל הזמן חשדתי במכונת
הכביסה שהיא מכווצת לי
הבגדים.
בסוף התברר שזה המקרר

דבר העורך

איך להוכיח... מצוה להוכיח את הזולת בדרכי
נועם על כל עוול ולתקן כל דבר הנעשה שלא כהוגן!
ככל שהתוכחה תהיה יותר אמיתית. לא מן השפה
ולחץ, אלא מתוך הזדהות פנימית אמיתית עם
הדברים הנאמרים, כן תהיה בה יותר סגולת ההשפעה
על הזולת.

וזה מה שמצאנו בשיחתו של אליעזר עבד אברהם
בפני בתואל ולבן כאשר העביר אליעזר בדבריו את
השגחתו יתברך, בדיוק כפי מה שראה והרגיש בלב,
הישר ללבם של בתואל ולבן, עד שמגודל התפעלותם
לא יכלו להמנע מקריאתם הנרגשת: "מה יצא הדבר!"

וכמו שנאמר "דברים היוצאים מן הלב
נכנסים אל הלב".

בהערכה רבה
נר שמש

לרפואת יונה בת דינה תחי'

קמפיין הרעב בעזה מקבל
תפנית: הדוח המפתיע של
הא"ם חושף - ילדים בעזה
סובלים מהשמנת יתר

בכיר גרמני תוהה: "איך ייתכן
שלפלסטינים תמיד נגמר
האוכל והמים - אבל לעולם לא
הרקטות והתחמושות?"

שווה קריאה

זה לא סיפור על צדקה... מסופר על בחור צעיר שהגיע לאסוף כסף. ראיתי אותו אחרי
תחנון. בעודי מרים את עיני מה'נפילת אפיים' הבחנתי בו, עומד שם בזווית בית הכנסת, הוא לא היה עטור בתפילין וטלית, ניכר היה עליו
שלא בא לכאן כדי להתפלל אלא כדי לבקש כסף לצדקה. הוא מבקש את הכסף לעצמו ולמשפחתו, כך אפשר להסיק מהמבט
המושפל והביישן. ראיתי עליו שהוא מהסס אם לגשת או לא, וברגע האחרון עצר את עצמו ונשאר במקומו. הבושה הכריעה אותו.
המתפללים החלו להתקפל, וכשאמרו את הקדיש האחרון, החליט כנראה לאזור אומץ הוא ניגש אל הבימה בצעדים כושלים, דפק
דפיקה קלה שבקושי, ולאחר מכן יחל להרצות את דבריו בקול ענות חלושה. איתרע מזלו ורוב המפללים כבר עזבו, ומהמעט שעוד
נשארו, ארבעה מתפללים פצחו בדיוק בשיחה קולנית, לא שמו לב בכלל לבחור הצעיר. אני ניסיתי להקשיב לו, הוא חתן? הוא יתום? לא
הצלחתי לשמוע כלום. הוצאתי מהארנק שטר מכובד, לתת לו רק מתוך רחמים עבור הבושה שהוא חווה. "אם הוא כל כך מתבייש ובכל
זאת בא לבקש כסף", חשבתי לעצמי, "כנראה שהוא ממש זקוק לכסף הזה, עקבתי אחריו, והפעם הכתה בי הפתעה אדירה: אף
אחד מהמתפללים שנשארו, לא התעלם, וגם לא פטר אותו בשקל וחצי, וגם לא בחמישה שקלים. כולם שלפו שטרות ונתנו לו, רובם
נתנו שטרות של עשרים, היו גם שניים שנתנו לו שטר של חמישים, ואחד המתפללים ספר לו מספר שטרות ותחב בתוך ידו. הם לא
שמעו אותו, הם לא ראו את הבושה שכיסתה את פניו. אבל הקב"ה מסובב כל הסיבות, הוא מחליט מה יעלה בלב האדם, והוא לא יזניח
את מי שמגיע לו, רק בגלל שהוא קצת התבייש.

יצאתי משם נרעש ונפחד... כמה משקיעים גבאי הצדקה בהכנת הנאום חוצב הלהבות. כמה הם מתאמצים להעניק ולתת לכל אחד את
הרגשתך הרחמים כדי שיפתח את ארנקו וייתן להם סכום גדול ככל האפשר. והנה כאן מגיע בחור צעיר, חסר ניסיון, הוא לא יודע איך
לדבר, אין לו את האומץ הנדרש, ובכל זאת הוא יצא עם סכום שלא היה מבייש את טובי גבאי הצדקה. הוא יצא עם כמה מאות שקלים
ממניין אחד בודד!

למה הסיפור הזה כל כך מדבר אלי? כי הסיפור הזה הוא לא סיפור על צדקה או בושה. זה סיפור של השגחה פרטית!

משפחת דרשן

אבא ואמא
רנה - 14
ידידה - 12
בצלאל - 10.5
חיליק - 9
שימי ומימי - 7
ליקי - כמעט שלוש

זרקור לפרשה

למאפחת דרשן

נצבים וילך

קרוב וקל מאד

"כי המצוה הזאת... לא נפלאה הוא ממך ולא רחקה הוא" (דברים ל"א)

"תראו!" מתלהב אושי, שנשאר בכיתה ולא ירד לחצר לשחק. "הרבה שכתב את הלוחים שלו!"
לוי ברגר ממשש את הלוחים, שתמיד הם מעבר להשגה. בלי לחשב פעמים, כותב על הלוח 'שלוש' אדם, ענק. אושי מתגלגל מצחוק, הוא מוסיף בקול: 'יום טוב לקולם'. חיימי משרטט בית בכחול, ישראל מאיר משרטט עגולים חסרי פשר - ושימי דרשן? הלב שלו מתחלק לשניים. חצי מרגיש בגהירות שהרבה לא מרשה לשחק כן בלוחים שלו, וחצי לב משתוקק בכל זאת לנסות. רק פס אחד. הוא נגש ללוח, כותב 'שנה טובה ומטובה', חש את הענג של הלוח השחר המחליק על הלוח הבוהק, מוסיף את שמו, מתרחב לציור בית-ילד-דשא, כשקול עמק וסמכותי מעורר אותו מיצירת הפאר המפלאה:
"שימי דרשן! באיזו רשות?"

הוא מרים עינים נבוכות ומבלבלות. רבה שטיינר עומד מעליו, מכפיל אותו בגבהו. כל הילדים שהיו שתפים לעטור הלוח, יושבים עכשו כמו כבשים תמימים במקומותיהם. היה צלצול? מתי כלם חזרו למקומות? ואיך רק הוא תקוע ליד הלוח...

"זה לא רק אני..." המלים שלו שקופות, אינן מצליחות להגיע לאזניים של הרבה.

"תקח את הספוג ותמחק את כל מה שצירפת כאן", מגיעה הפקדה מגבוה. "תשאיר רק את התאריך ואת הפרשה". שימי הסמוק מתחיל לנקות ביד רועדת את יצירות הפאר שלו ושל החברים, הלב שלו דופק כמו התפים של חיליק בשיא תפוקתם.

"אבל זה לא רק אני", הוא חוזר, בקול רם קצת יותר.
"צדיקמ'לך", סוקר הרבה את צאן מרעיתו, "אף אחד לא מדבר לשון הרע! רק מי שציר, גבוא בעצמו למחק".

אושי קם ראשון. ישראל מאיר מצטרף. "נו, לוי, תקום כבר!" לוחש חיימי, ואיכשהו נגשים גם הללו ללוח. חמשה ילדים מוחקים עד שהלוח נקי ולבן, אין זכר וסימן לשבועיים הסגורים...

"מה שקרה כאן היום, מתאים בדיוק לפרשת השבוע!" מתלהב רבה שטיינר. החמשה עדין נטועים גבוכים ליד הלוח.

מתוך שתי הפרשות שכתובות למעלה, מצביע הרבה על פרשת נצבים. "יש מצוה מיוחדת בפרשה, שה' נתן לנו אותה ברב רחמים ואהבה. זו מצוה שפדי לקיים אותה, אין צורך להפליג אל מעבר לים, וגם לא לעלות לשמים. משה רבנו אומר לעם ישראל, שהמצוה הזו נמצאת בפה ובלב של כל יהודי. המצוה הזו היא - "הרבה מסתובב אל הלוח, נותן לשימי דרשן את הלוח הירק ומורה לו לכתב - 'חזרה בתשובה'".

"מה קורה?" ממשיך הרבה בקולו הדרמטי, "יהודי התבלבל וחטא. ילד צדיק לקח בטעות את הלוח של הרבה וציר בו על הלוח. הוא שכח שזה גזל, הוא שכח שהרבה לא מרשה... ואז, הילד הזה מתחרט כל כך. נכון?" חמשה זוגות עינים, שלפני כחצי שעה ברוקו בענג ובקנדות, משפלים עכשו בחרטה. "ולא רק שהוא מצטער", ממשיך

הרבה, "הילד הזה גם מוחק את כל מה שהוא ציר בלי רשות! ובהמשך, הוא יבקש סליחה ויגבל על עצמו שוב לא להשתמש בלוחים של הרבה כשהרבה לא מרשה. וזהו. הילד הזה חזר בתשובה שלמה, העברה נמחקה לגמרי לגמרי".

בשבת, כשיגיע תורו, יספר שימי פרשת שבוע. אם יהיה לו אמץ, הוא יגלה לאבא ולאמא את כל מה שקרה בכיתה. ואם לא? הוא רק יתאר כמה קל לתת ולחזר בתשובה, ממש כמו למחות קשקושים ושבועים מלוח מחיק...

הציון לאו ראה
שני אנשים.

היום לפני ילדי.

ואלה תולדות

הרב מנחם בצרי זצ"ל

היה מחזיק את היהדות בארצות
הנכר, שאליהן הגיע לצרכי התלמוד
תורה שלו: 'סכת דוד'.

היה מקפיד על קלה כבחמורה ואוהב חסד גדול.
נולד ב"ח מנחם אב תש"ד, נפטר בכ' באילול
תשס"ז.

מי גנב את ספר התורה?

פרצה קריאת תדהמה מפי כל המתפללים. ספר תורה אחד חסר היה בארון הקודש. ספר התורה שהיה מנח שם תמיד במרכז: ספרו של ה'כף החיים'!

הרב בצרי הצטער צער רב. ספר התורה היקר, הישרה המיוחדת והקדושה הזו - נגנב!

עד מהרה הגיעו חוקרי חכרת הבטוח והמשטרה למשרדי התלמוד תורה. הם שמעו על דבר הגנבה ואמרו פה אהד:

"אם כל הספרים האחרים נשארו ורק ספר התורה המיוחד הזה נגנב, אין ספק שמי שלקח אותו הוא אדם שיש לו גישה למקום, שמכיר את הספרים מקרוב וגם יודע את ערכו הרב של ספר התורה האחד הזה."

"כדי לתפס את הגנב, חובה לחקור את כל מי שעובד במקום", הורה החוקר הראשי.

אולם להפתעת כלם, הרב בצרי סרב לקבל את ההנחה הזו. "לחקור? את כל העובדים בתלמוד תורה? חלילה! חקירה כזו עלולה לבזות את אנשי הצוות ולפגוע בהם!"

"אני מעדיף לוותר על החקירה כלה, וגם על ספר התורה היקר", כן הכריז הרב בצרי, "ובלבד שלא לפגוע באדם מישראל ולבגוש אותו".

עד היום הזה לא החזר ספר התורה של ה'כף החיים' לבעליו, ועקבותיו אבדו. אולם לנו נשאר המסר, אותו נוכל לחקק בעצמותינו: לצער יהודי אפלו במעט, או לביש אותו קצת - זה חמור הרבה יותר מהפסד של חצי מיליון דולר. זה חמור אפלו יותר מאבד ספר תורה שכתב צדיק קדוש.

גנב הספר ויאבד - ובלבד שלא יפגע אף יהודי!

"חצי מיליון דולר", אמר הנדיב. "אני מוכן לקנות את ספר התורה הזה, שכתב ה'כף החיים' זצוק"ל, בחצי מיליון דולר! האם תסכים למכור לי אותו?"

הרב מנחם בצרי זקוק היה לכסף, ללא ספק. על תלמוד התורה החשוב 'סכת דוד' רבץ על כתפיו, ומי כמוהו ידע כמה יועיל הכסף למוסד היקר הזה. חצי מיליון דולר זהו סכום עצום במינו, ובזמן שבו התרחש הספור - היה זה

סכום גדול עוד יותר. הרב בצרי יכול היה לקפץ על ההצעה. אולם בצד השני של המאזנים עמד ספר התורה היקר. הספר שכתב רבי יעקב חיים סופר, בעל ה'כף החיים' זצוק"ל, לסבתו המנוחה. הספר הזה עבר אליו בירשה, והוא הניח אותו למשמרת ולשמוש בתלמוד תורה שהקים בזעת אפו.

"מצטער", אמר רבי מנחם בחביבות הידועה שלו ובמאור הפנים שכה אפין אותו, "אולם בשום אופן לא אמכור את ספר

התורה. זהו אוצר יקר שהפקד בידי, ויש לי קורת רוח עצומה בשעה שהתלמידים קוראים בו ומברכים עליו. קדשתו של ספר התורה מקרינה על הבית שלו ועל המוסד שבו הוא שוכן. לא מוכרים דבר כזה!"

העשיר הבין שהספר הזה הוא בנפשו של רבי מנחם, והרפה מהענין.

אולם הספור לא תם. שבועות אחדים אחרי בקורו של העשיר, באחד הבקרים, כשפתחו את ארון הקודש בתלמוד תורה ורצו להוציא ממנו את הספר המיחס כדי לקרא בו -

הרב מנחם בצרי
באדיבות המשפחה

סיפורים נפלאים לילדים

נצבים וילך

"אתם נצבים היום כלכם..." (כט, ט)

הובא בדעת זקנים (לבעלי התוספות): [אמר משה רבנו לישראל] אימתי תהיה לכם הצבה והעמדה? כשתהיו כלכם באגדה אחת.

וכן אמרו חז"ל: אם אתם עשויים אגדה אחת - "אתם נצבים היום". מה היום פעמים מאפיל ופעמים מאיר, אף אתם - אף על פי שאפלה לכם, עתיד הקדוש ברוך הוא להאיר לכם אור עולם. אימתי? כשתהיו באגדה אחת... (מדרש לקח טוב)

ספר כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" וצ"ל, ששמע עם תחלת הנהגתו של בעל ה"חדושי הרי"ם", שהסתופפו בצלו אלפי אנשים.

שאלוהו לשם מה צריך הוא קהל גדול כל כך? השיב, שכדי שיצאו קמץ של בני-עליה, נחוץ שתהיה להם סביבה טובה והמוני חסידים, אפילו מפשוטי עם, כדברי המדרש "אחד מאלף".

עוד הוסיף ה"בית ישראל" בענין זה, שבאפן זה יש השפעה מיחדת מכח זכות הרבים, וכן כתוב (איוב לו, ה) "הן א-ל כביר ולא ימאס, רבי נתן אומר: מנין שאין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתן של רבים, שנאמר: הן

א-ל כביר ולא ימאס (ברכות ח, א).

ומרגלא בפומיה: הצדיק מקבל את עיקר כחותיו מן המתקרים אליו.

וכך היה מפרש את דברי משה רבנו אלינו: "עמדו ואשמעה..." - כלומר: אם תהיה לכם עמידה חזקה, אזי תוסיפו כח גם בי, וממילא "ואשמעה..." (פאר ישראל)

"אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם" (כט, ט)

כתב רש"י בסמוך, למה נסמכה פרשת "אתם נצבים" לקללות? לפי שעם ישראל הוריקו פניהם ואמרו: מי יוכל לעמד באלו? התחיל משה מפיוסם: אתם נצבים היום - הרבה הכעסתם למקום, ולא עשה אתכם כלה, והרי אתם קימים לפניו. עד כאן לשונו.

כי על כן, כך דרכיו ומדותיו של הקדוש ברוך הוא: א-ל רחום וחנון, אך אפים ורב חסד, נשא עון ופשע. וכמו שהאריך בבאור ענין זה הרמ"ק בספרו תמר דבורה (פרק א).

אם כן, על האדם ללמד מדרךיו ומדותיו של הקדוש ברוך הוא, כמו שדרשו חז"ל מן הפסוקים "והלכת בדרכיו" (דברים כח, ט) ו"לדבקה בו" (דברים יא, כב) - מה הוא רחום, אף אתה רחום. מה הוא סובל ומאריך אפו למכעיסיו, כן על האדם לסבל רעותיו של חברו ולהעביר על מדותיו, הינו שלא ידקדק למדד מדה למצערם אותו,

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

ודאי, מן הישר הוא שידור מר בדירות נאות יותר ומרוחות יותר. אמר רבי מאיר אם כבודו אומר כן, אעשה כדבריו.

מיד הבין הצדיק מצאנו כי כונתו אחרת, חזר ואמר, אני התפונתי לדירות מרוחות בעולם הזה.

השיב רבי מאיר, את הדבר אין להשיב רק רציתי הסבמתי של מר, ואם הוא כבר הסכים ודאי כן יהיה, וכעבור שבועות אחדים נסתלק רבי מאיר לבית עולמו.

"ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם" (לא, יט)

יהודי בן תורה שאביו נסתלק לבית עולמו הגיע אל החזון איש להתיעץ עמו: רצונו להרבות זכיות עבור נשמת אביו ועלה במחשבתו רעיון להקים גמ"ח להלואות לעלוי נשמתו.

אמר לו החזון איש: הן אמת שזו זכות גדולה לנשמת המת להקים גמ"ח על שמו, אבל אם מחפש אתה להרבות כמה שיותר זכיות עבור נשמת אביו, הנה לך רעיון: תקח בחור חלש בלמוד, תקבע אתו זמן ללמוד, ובלמוד הזה תבנה אותו, תעמידו על רגליו, ותקים את הבחור הזה להיות בן תורה, וכשהוא ישא אשה, הרי גם בניו יהיו תלמידי חכמים ובני תורה, ובכך עד סוף כל הדורות.

והנה - הוסיף החזון איש - בעוד שבהקמת גמ"ח תסיע למספר מסים של בני אדם, הרי על ידי שתלמד עם בחור חלש ותבנה אותו לבן תורה, יתרבו הזכיות כפל כפלים לנצח, ובכך יתרבו הזכיות עבור נשמת אביו יותר מגמ"ח. (מעשה איש)

כתיבה וחימה טובה

אלא מניח מדותיו והולך לו (רש"י ראש השנה יז, א).

ספר רבי ראובן קרלנשטין זצ"ל: הגאון הצדיק רבי איזיק שר זצ"ל (חתנו של הסבא מסלבודקה) הגיע לירושלים לישיבת חברון.

כשראה אותו ראש הישיבה הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל, פנה מיד את מקומו ונתנו לרבי איזיק. התישב רבי איזיק על מקומו של רבי יחזקאל במהלך ארבעה ימים, ולאחריהם עזב את המקום ועבר לשבת במקום אחר. שאל אותו רבי יחזקאל: רבי איזיק, כלום אין מקומי מוצא חן בעיניכם? מדוע הלכתם למקום אחר?

השיב רבי איזיק: וכי עלה על דעתכם שאתפס את מקומכם? לא עלה על דעתי לעשות כדבר הזה! כל מה שרציתי הוא לראות איך בן אדם מסגל לותר על המקום שלו [הנכבד] ולתנה לאחר, לאחר שראיתי בעיני, במהלך ארבעה ימים, כיצד ותרתם בלב שלם על מקומכם, למדתי את שרציתי ללמד, ויוכל אני כבר לשבת במקום אחר.

(יחי ראובן)

הן קרבו ימיה למות (לא, יד)

מספר על הרב הקדוש רבי מאיר מפרמישלאן זכותו יגן עלינו אמן, שכאשר בקר אצלו הרב הקדוש רבי חיים מצאנו זיע"א, קבלו רבי מאיר בכבוד רב ושמח מאד לקראתו.

לאחר שהשתעשעו שניהם בחדושי תורה, פנה אליו רבי מאיר ואמר, הרב מצאנו, הלא כבודו הוא מבית דין הגדול, יאמר נא לי אם מאיר צריך לדור בדירות קטנות כאלו, וכי לא מן הראוי שידור בדירות גדולות וחיובות מאלו? השיבו רבי חיים,

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

הצדיקים הצעירים

המדור שבו תזכו בעוה"ז והשכר הגדול שמור לעתיד לבוא

אחרי שסימנו את הלמודים, הרבה אומר לנו: אני רוצה ליסד את 'קפת הצדיקים הצעירים'. כלנו שפשונו עינים. לא הבנו מה?

חיים וענני מספרים על הרבה 'שמעון הצדיק' וקפת הצדיקים הצעירים

בהתחלה לפי היה קצת כבד עלי. "לתת את הפנס הזה? אני כל כך אוהב אותו..." אבל מיד נזכרתי שהרבה קרא למבצע 'קפת הצדיקים הצעירים', ואמרתי לעצמי: צדיקים מותרים למען אחרים! הבאתי את הפנס ושמתי אותו בתחתית קפת הפרסים, כדי שלא אתחרט.

כשהרבה שמעון נכנס לכיתה וראה את הקפות המלאות, עיניו זלגו דמעות של התרגשות. "אוי, רבוננו של עולם! תראה איזה ילדים צדיקים יש לה!" הוא צעק מרב שמחה.

בסוף אותו יום, נערך לנו שיעור חזרה על המשניות במסכת סכה. יוסי, שהוא ילד שבדרך כלל קשה לו להתרכז והוא ממעט להשתתף, פתאום הצביע. הרבה שאל שאלה קשה על 'סכה המדבבלת', ויוסי נתן תשובה מזוהרה, שהפתיעה את כלם.

והוציא את פנס הליזר שלי!

"נפלא! מדק! ממש תשובה כהלכה!" שמח הרבה, ואז נגש לקפת הפרסים שלנו. הוא אחז בקפה, נגש אל יוסי ואמר לו מקרוב: "יוסי היקר, בזכות המאמץ העצום שלך, אתה מזמן לבחור לה את הפרס הראשון מקפת הצדיקים הצעירים!"

השובע אני רוצה לספר לכם עוד ממה שקורה לנו בכיתה עם הרבה החדש, הרבה 'שמעון הצדיק'. כל יום יש ארועים בלתי פוסקים, וזה חוץ מהלמוד המיוחד שכלם ממש מרתקים אליו. היה זה השובע אחרי שסימנו את הלמודים, והרבה אומר לנו: "עכשיו אני רוצה ליסד את 'קפת הצדיקים הצעירים'." כלנו שפשונו עינים. לא הבנו מה זה 'קפת הצדיקים הצעירים', והרבה הסביר: "אתם יודעים שלכל כיתה יש ארועים ויש זמנים שתלמידים מצטיינים ומגיע להם פרס מיוחד. אז אני רוצה ליסד קפה מיוחדת שבה יהיו כמה דברים. למעשה, אלו יהיו שתי קפות שונות: קפת ממתקים וקפת פרסים. "איה יהיו לנו את כל הדברים בקפות האלה?" שאל הרבה ומיד ענה: "זה אתם! התלמידים תהיו אחראים. כל מי שרוצה יביא מדי פעם ממתקים שאתם תביאו מהבית, כל אחד כפי נדבת לבו. אותו דבר גם עם קפת הפרסים - בטח יש לכם בבית כל מיני פרסים או דברים שקבלתם ואתם ממש לא משתמשים בהם. זה בדיוק הזמן להביא אותם, וזו ההזדמנות להשתמש בהם כדי לעודד תלמידים אחרים בכיתה!"

האמת? הרעיון נשמע לנו קצת משונה בהתחלה. למה שנביא ממתקים מהבית כדי שמישהו אחר יזכה בהם? אבל משהו בהתלהבות הטוהרה של הרבה שמעון עשה לנו חשק אדיר להיות שתפים.

שלומי הביא מחזיק מפתחות נוצץ וחדש

למחרת בבוקר, הכיתה הפכה למוקד רועש. אהרלה, שתמיד יש לו בפיסים ספריות טופי, הוציא חפץ נדיב ושם ב'קפת הממתקים'. שלומי הביא מחזיק מפתחות נוצץ וחדש לגמרי שקבל פעם באיזה פנס והניח ב'קפת הפרסים'.

ואני? כשחפשתי בבית, מצאתי במגרה שלי פנס ליזר קטן ומדליק שקבלתי לפני כמה חודשים ועוד לא פתחתי מהאריזה.

יוסי הציץ פנימה. כלנו עצרנו את הנשימה. הוא הכניס את היד... והוציא את פנס הלייזר שלי! בשניה הראשונה שראיתי את זה, הלב שלי נצבט מעט. אבל אז ראיתי את החיוך על הפנים של יוסי. הוא זרח מאשר. הוא החזיק את הפנס כאלו מצא אוצר אמתי. ברגע הזה, הרגשתי משהו מפליא - השמחה שהרגשתי מזה ששמחתי את חבר שלי, היתה פי אלף יותר טובה מכל פנס שבועולם. פתאום הבנתי שהרבה שמעון לא סתם קרא לזה 'קפת הצדיקים'. כשאנו נותנים משלנו בשמחה, אנחנו באמת הופכים להיות קצת יותר צדיקים.

משהו שהפתיע את כולנו

כמה ימים לאחר מכן, הרבה שמעון הצדיק נעמד מולנו, הביט בקפות המלאות ממתקים ופרסים והסביר לנו משהו שהפתיע את כלנו. "תלמידים יקרים" הוא אמר בחיוך רחב, "האמת היא שאני לא באמת צריך קפה כדי לתת לכם פרסים. המטרה האמתית של 'קפת הצדיקים' היא שונה לגמרי! אנחנו הולכים להקים פה בפתה ועדה מיוחדת. חברי הוועדה הזו הם אלו שיחליטו ויעניקו פרסים וממתקים - לכל ילד שיעשה מעשה טוב!" כלנו היינו במתח. מי יהיו חברי הוועדה הזו? ואיך בוחרים אותם? הרבה המשיך ובקש: "עכשיו כל אחד מכם יקח פתק, ויכתב בו שם של חבר שהוא ממליץ עליו שיהיה בוועדה. אבל שימו לב - אתם חייבים לכתוב במפורש מדוע אתם ממליצים שדווקא החבר הזה יהיה בוועדה!"

אליעזר אמר לי שזה כל כך נכנס לו ללב

מיד התחלנו לחשב ולכתוב. אני, למשל, ידעתי מיד על מי אני הולך להמליץ. כתבתי את השם של חבר שלי, אברימי. ולמה? כי רק לפני כמה ימים אברימי ספר לי בסוד, שהשנה, בחדש אלול, הוא קבל על עצמו החלטה עצומה: לא לדבר דברי גנאי ולשון הרע על אף אחד! אחרי כמה ימים הוא נגש אלי ואמר לי: "תדע לך שזה קשה מאוד לשמור על הפה, אבל אני ממש שמח שאני מצליח!" חשבתי בלבי שילד אחד כזה, שמתגבר ככה על עצמו, כדאי מאוד להמליץ עליו. בהפסקה, חבר שלי שימי, פלט בסוד שהוא המליץ על יענקלה. "למה על יענקלה?" שאלתי. שימי הסביר לי: "אני שכן שלו, ואני יודע שממש קשה לו לבוא בזמן לחידור, כי

הוא מתארגן ועושה דברים מאוד לאט. אבל כל בקר אני רואה איזה מאמץ גדול הוא משקיע - הוא ממש רץ כל הדרך כדי לא לאחור! ועל זה מגיע לו". אבל ההפתעה הכי גדולה חכתה לי כאשר אליעזר נגש אלי, וספר לי בסוד שהוא המליץ... עלי! "עלי?" שאלתי בתדהמה, "בגלל מה?" ואז אליעזר הזכיר לי משהו שספרתי לו לפני כמה ימים.

ספרתי לו שקבלתי על עצמי - וגם כל המשפחה שלי קבלה על עצמה - לברך את ברכת 'שהכל נהיה בדברו' בכונה גדולה. שתפתי אותו כמה שאבא שלי אמר לי בבית: "צריך להתבונן במלות הברכה. כל מלה ומלה היא

ממש אמונה שלמה! אנחנו בעצם מכריזים שכל מה שקורה בעולם, ממש הכל, נעשה על ידי השם יתברך - הכל נהיה בדברו." אליעזר אמר לי שזה כל כך נכנס לו ללב, שהוא מיד ידע שהוא חייב להמליץ עלי לוועדה. הרגשתי התרגשות בלב. פתאום הבנתי שהרבה 'שמעון הצדיק' עשה פה משהו עצום. הוא לא רק הקים ועדה של פרסים, הוא בעצם גרם לכלנו להסתכל בעין טובה על החברים שלנו, ולחפש את הדברים והמדות הכי נפלאות שיש בכל אחד ואחד בפתה! בשבועות הבאים נספר לכם אי"ה מה היה עוד בכתיבתנו עם הרבה 'שמעון הצדיק'.

תשובות לגליון פרשת שופטים:

"שעל ידי שמירת הלשון כדיו, זוכה האדם לקדש

את כח הדבור שלו, ואז תורתו ותפלתו יתקבל למעלה."

הזוכה בפרס 'מצלמה מדפסה'

דוד הורביץ בית שמש

עזרנו שבת

העלון שמחבר אותנו לשולחן השבת

שולחן שבת מרתק לילדיכם! מסרים חזקים, חידות מהפרשה, הלכות נוגעות לחיי היום יום, סיפורים מרתקים ודיונים מעוררי מחשבה - הכל בשפה של ילדים, ובלי צורך להכין מראש. העלון הזה יעזור לכם להפוך את שולחן השבת לחוויה משפחתית בלתי נשכחת! קריאה מהנה ושבת שלום!

חידה 1

א. במעמד גדול ונורא, נכרתה ברית בין הקדוש ברוך הוא לעם ישראל, וכלם עמדו יחד - ראשי השבטים, הזקנים, השוטרים וכל איש ישראל. אך התורה מפרטת שני סוגי אנשים שעוסקים במלאכות פשוטות וקשות, וגם הם עומדים במעמד ונכללים בברית הקדושה. מי הם אותם אנשים ומדוע התורה מזכירה דווקא אותם?

רמז: אחד קשור לעצים והשני למים.

חידה 2

ב. משה רבנו אומר לעם ישראל שהמצוה הגדולה שהוא מצוה אותם היום אינה רחוקה וקשה להשגה. הוא מזכיר שני מקומות רחוקים מאד שהתורה לא נמצאת בהם, כדי להדגיש כמה היא קרובה ונגישה לכל אחד. מהם שני המקומות האלו, והיכן התורה פן נמצאת? רמז: מקום אחד גבוה מאד ונשגב, ומקום שני רחוק מאד.

ג. בפרשתנו, משה רבנו מצוה על מצוה מיוחדת שתתקיים אחרי שבע שנים, בחג הסוכות של שנת השמיטה. במעמד זה, צריך לאסוף את כל העם - אנשים, נשים וטף - למקום המקדש, ואז נעשית פעולה מיוחדת בספר התורה. מה שם המצוה, מי מקיים את עקר המצוה, ומה הוא עושה?

רמז: שם המצוה קשור לפעלת האסוף.

(תשובות בסוף הגליון)

(מבוסס על פ' תורת אביגדור" להגה"צ ר' אביגדור מילר זצ"ל)

המדריך הנאמן והיהלום היקר

ילדים יקרים, המסע הגדול שלנו בעולם הזה הוא דרכו של עם ישראל. הדרך מלאה בפתלים, בעליות ובירידות, ואי אפשר לדעת לאן לפנות. כדי להגיע ליעד בשלום, אנו חייבים מדריך. והמדריך הטוב בעולם, שמכיר כל שביל וכל אבן, הוא משה רבנו. בפרשתנו, משה רבנו עומד להפריד מעם ישראל. רגע לפני שהוא עולה לשמים, הוא נותן לנו את המתנה האחרונה, את דברי התוכחה.

אולי תשאלו בלבבכם: "תוכחה? זה נשמע קצת לא נעים..." אבל בואו נחשב על זה כמו בספור הבא:

היה היה ילד בשם מושי, שאהב מאד לכתב חדושי תורה ומאמרים יפים על פרשת השבוע. אביו של מושי היה

תלמיד חכם ומומחה גדול בכתיבת ועריכת ספרי קדש. בכל פעם שמוישי היה מראה לאביו מאמר שכתב, אביו היה מסתכל בו ברצינות, ואומר: "מוישי, המשפט כאן אינו מדויק. הסבירא פה חסר לה מעט הסבר. כדאי לעבד על הנסוח עוד מעט". לבו של מוישי היה מתכווץ. "למה אבא תמיד מוצא מה לתקן?" הוא חשב בעצב.

יום אחד, בן דודו של מוישי, יוסי, בא לבקר והראה מאמר פשוט וקצר שכתב. כשאביו של מוישי ראה את הדף, הוא אמר בשמחה: "יופי, יוסי! רעיון נחמד מאוד!".

מוישי כמעט בכה. הוא נגש לאביו ושאל: "אבא, איך יתכן שליוסי אתה אומר מיד שהכתב יפה, ולי אתה תמיד מעיר מה צריך לשפר?".

אביו קרא לו, הושיב אותו לצדו ואמר לו ברכות: "מוישי יקירי, אתה כמו יהלום יקר. ויהלום, כדי שיהיה מבריק ונוצץ, צריך ללטש אותו שוב ושוב. אני מעיר לך הערות לא חלילה כי המאמרים שלך לא טובים, להפך! אלא כי אני יודע שיש בך כשרון עצום להיות תלמיד חכם וסופר עתיר ידע בתורה! ומדוע ליוסי לא הערתי כן? משום שאתה בןי אהובי, ואני דואג לעתידך ולטובתך האמתית יותר מכל. אני דורש ממך הרבה, כי אתה מסוגל להגיע הרבה יותר רחוק".

כך היה עם ישראל במדבר. הם היו דור קדוש ועליון, היהלום היקר של הקדוש ברוך הוא! ומשה רבנו, המדריך הנאמן, היה כמו אותו אב אהב. הוא ידע איזה אור גדול טמון בעם ישראל, ולכן הוא היה מוכיח אותם על כל דבר קטן, מלטש אותם, מזכך אותם – כדי שהאור הפנימי שלהם יזרח בכל עוצמתו. דברי התוכחה בפרשתנו הם בעצם שיר אהבה גדול. ה' אומר לנו דרך משה רבנו: "ילדי היקרים, אתם מסוגלים להיות הכי קדושים, הכי טהורים, ואני מראה לכם את הדרך כיצד לעשות זאת".

לכן, ילדים יקרים, כשאנו לומדים את דברי התוכחה של משה רבנו, נזכר שזו מתנה גדולה ויקרה מאד שקבלנו. זו ההוכחה לאהבה העצומה של ה' אלינו, ולאמונה שלו בנו – שאנו יכולים, בכח התורה והמצוות, להאיר את העולם כולו.

להבת הרצון

ילדים יקרים, האם ידעתם שיש אש שיכולה להמיס שלג, לא משום שהיא אש רגילה של חום, אלא משום שזו האש של הרצון הטהור בלב? זהו אינו סיפור דמיוני, אלא מעשה אמיתי שהיה על להבה קטנה שדלקה בליבו של ילד יהודי אחד, להבה שהייתה חזקה יותר מהקור המקפיא של ניו יורק, ועוצמתית יותר מכל קושי שעמד בדרכה.

לפני שנים רבות, בפינה נידחת של שכונת וויליאמסבורג, עמד בית עץ רעוע. גרה בו אלמנה ענייה עם בנה יחידה, נער צעיר ששמו היה מאיר. ליבה של האם כאב, כי לא היה לה כסף לשלוח את בנה לתלמוד תורה. המקום היחיד שבו למדו ילדי ישראל תורה היה בקצה השני של העיר, נסיעה ארוכה ויקרה. וכך, מאיר מצא את עצמו יושב יום יום בין ילדים שאינם יהודים, לומד דברים שלא מקרבים אותו לאביו שבשמיים. רק בשעות הערב, כשהיה חוזר הביתה, הייתה אמו יושבת איתו, ובאור הנר המרצד הייתה מלמדת אותו קריאת שמע, 'מודה אני' ותפילות בסיסיות. זה היה כל עולמו היהודי.

כשהגיע מאיר לגיל שנים עשרה, החל לשמוע לחישות. ילדים סיפרו על ה'חידד' המופלא, על קול התורה המתנגן, על שמחת הלימוד של ילדים יהודים. גחלת קטנה ניצתה בליבו. גחלת של רצון. הוא רצה להיות שם. הוא רצה להרגיש את מתיקות התורה. הוא רצה להיות חלק!

"אמא, פנה אליה ערב אחד, "אני רוצה ללמוד תורה".

"אבל איך, בני?" ענתה בצער, "אין לנו כסף לנסיעה, והחורף הגיע. הקור מקפיא, והדרך ארוכה כל כך".

אך הגחלת בליבו של מאיר לא כבתה. היא רק התחזקה. "אני אלך ברגל, אמא! אני חייב ללכת. הנשמה שלי צמאה!" הוא התחנן והתחנן, והלהבה שבעיניו הדליקה ניצוץ גם בליבה של אמו. היא ראתה את הרצון האמיתי, הטהור, והבינה שאינה יכולה לעמוד בדרכו. בבוקר חורפי ומושלג במיוחד, היא עטפה אותו בסוודר ומעיל, נתנה לו את ברכת הדרך מכל ליבה, ולחשה תפילה חרישית. מאיר יצא לדרך.

ההליכה בשלג הייתה קשה וארוכה. השלג נערם מסביב והקור היה עז, אך מאיר הצעיר הלך במסירות נפש של ממש, צעד וצעד בדרך העולה אל תלמוד התורה. 'אני רוצה ללמוד תורה!' לחש לעצמו שוב ושוב, 'אני רוצה להכיר את השם!'. הלהבה הזו חיממה אותו מבפנים, המיסה את הקרח שבדרכו והאיצה את צעדיו.

סוף סוף, רטוב מעייפות ומאמץ, הגיע לבניין תלמוד התורה. הוא לא היסס לרגע. ניגש ישר לדלת המנהל ונקש

בעדינות. הדלת נפתחה, ומולו עמד המנהל, איש חשוב ומלא הוד.

"שלום," אמר מאיר בקול ביישני אך בפנים קורנות משמחה, "אני רוצה ללמוד תורה!"

המנהל הביט בילד הרטוב. "ומי אתה, ילד? מאיזו כיתה? על מה אפשר לבחון אותך?"

"אני... אני לא יודע כלום," גמגם מאיר במבוכה, "אולי קצת מתוך הסידור..."

המנהל הביט בו ברחמים ואמר בעדינות: "ילדי היקר, בגילך כבר לומדים גמרא עם תוספות, ואילו את מלאכת הקריאה מתוך סידור לומדים הילדים הקטנים מאוד. אני יודע אם זה יתאים לך".

אבל להבת הרצון של מאיר הייתה חזקה מהכל. "אנא מכבוד הרב!" קרא מעמקי ליבו, "אני מסכים לשבת בכיתה של הקטנים ביותר! אני רק רוצה ללמוד! בבקשה!"

המנהל ראה שלא יוכל למנוע את הילד וצר היה לו עליו, והוא פתח את דלת הכיתה הקטנה כדי שיראה בעיניו: הכיתה הייתה מלאה עד אפס מקום. פשוט לא היה היכן להכניס כיסא נוסף.

ליבו של מאיר נשבר. דמעות חמות החלו לזלוג על לחייו. הוא ראה את חלומו מתנפץ. האם כל הדרך הארוכה הייתה לשווא? ואז, בהבזק של רגע, עלה במוחו רעיון נועז. זה היה האתגר הגדול ביותר שלו, המבחן האמיתי של רצונו.

הוא ניגב את דמעותיו, הזדקף, ופנה למנהל בקול שקט אך בטוח: "אני מבין. אני חוזר הביתה. אבל יש לי בקשה אחת קטנה..."

"מהי?" שאל המנהל בסקרנות.

"אני מבקש שהמנהל יכתוב לי מכתב," אמר מאיר. "מכתב אישור. שיכתוב בו שהגעתי לכאן היום, אחרי הליכה ארוכה בשלג, שביקשתי ללמוד תורה, שהסכמתי אפילו לשבת עם הקטנים, שעשיתי כל מה שיכולתי... אבל לא היה מקום פנוי".

המנהל היה המום. "ולמה לך מכתב כזה?"

וכאן, התגלתה העוצמה האמיתית של מאיר. "אני יתום מאב," הסביר, וקולו נשבר, "ביום מן הימים, כשאעלה לשמיים, יבוא אבי וישאל אותי: 'מאיר בןי, מדוע לא למדת את התורה הקדושה?' אני אענה לו שרציתי בכל ליבי, שהלכתי בקור, שהסכמתי לכל דבר... אבל הוא לא יאמין שבאמת עשיתי את כל זה, שהלכתי שעה ארוכה בשלג, שהסכמתי לשבת עם הילדים הקטנים, ובאמת פשוט לא היה מקום בכיתה. המכתב הזה יהיה ההוכחה שלי בפני אבי ובפני בית דין של מעלה, שעשיתי הכל כדי לזכות בתורה!"

דממה השתררה בחדר. המנהל הביט בילד היתום, ופתאום, הוא לא ראה לפניו ילד קטן שאינו יודע לקרוא, אלא נשמה ענקית, הר של רצון טהור. עיניו של המנהל התמלאו דמעות. הוא הבין איזו טעות כמעט עשה. הוא הבין שלפניו עומד יהלום אמיתי.

"לא יהיה צורך במכתב," אמר המנהל בקול רועד מהתרגשות. הוא אחז בידו של מאיר ואמר: "אנו נדחק עצמנו ונפנה לך מקום אצל שולחנו של הרב! מקום לנפש גדולה תמיד יש! וגם על ההסעות שלך אל תדאג – אני דואג לך מהיום!"

באותו היום, מאיר בן ה-12 נכנס לכיתה הזאטוטים והחל ללמוד אל"ף-ב"ת. תקופה ארוכה הוא למד, התאמץ, ובתחילה היה לו קשה מאוד להדביק את הפער. אבל להבת הרצון שלו מעולם לא כבתה, והוא התמיד והתמיד, חזר ושנה, עד שבסוף נפתחו לו שערי שמיים, ליבו התרחב והוא התחיל לקלוט את התורה הקדושה בשמחה.

ולימים, אותו ילד קטן הפך לתלמיד חכם עצום, מרביץ תורה לרבים, ששיעוריו האירו את ליבם של אלפים. כל זאת, לא בזכות כישרון מיוחד מתחילה, אלא בזכות כוח אחד, פשוט ועצום: כוחו של רצון אמיתי ומסירות נפש ללמוד תורה.

ספר שמואל - המשך. (פרק כ' פסוקים כד - מב)

ילדים יקרים, הזוכרים אתם את התכנית הסודית שרקמו דוד ויהונתן? הם קבעו כי דוד יסתר בשדה בימי ראש חודש, ויהונתן יבחן את רצונו של אביו, שאול המלך. אם שאול יכעס על העדרותו של דוד, ידעו כי הוא חלילה כועס עליו ומבקש להענישו, ויהונתן יעביר לדוד מסר חשאי בעזרת חצים.

ויהי היום הראשון לראש חודש, ושאול המלך מסב לסעודה, כדרכו. ומקומו של דוד, שלא כרגיל, נשאר ריק. שאול לא אמר דבר, כי חשב שלדוד קרה מקרה שמנע ממנו לבוא. אך למחרת, ביום השני, שוב מקומו של דוד ריק. הפעם לבו של שאול כבר לא יכל לשקט. הוא פנה לבנו יהונתן ושאל בקול תובעני: "מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם?"

יהונתן, בלב דואב, השיב כפי שסכם עם דוד. הוא ספר לאביו כי דוד בקש ממנו רשות ללכת לבית לחם, להשתתף בזבח המשפחה.

ואז, חמתו של שאול בערה בו עד מאד. אנו לומדים מכאן כמה מדת הפעס היא מדה קשה ומסכנת, שגורמת לאדם להקפיד ביותר ולאבד את ישוב דעתו. מתוך גערה חמורה הוא הטיח דברים קשים בבנו יהונתן, ואמר לו כי כל עוד דוד חי, מלכותו של יהונתן לא תהיה בטוחה. ומתוך כעסו הגדול, הוא צוה: "ועתה שלח וקח אתו אלי כי בן מות הוא!".

יהונתן, בצדקותו, לא יכל לשמע דברים אלה. הוא נסה ללמד זכות על חברו הטוב דוד, ושאל בתמימות: "למה יומת? מה עשה?". אך שאול ברב קפידתו וחרון אפו עשה מעשה חריג: הוא הטיל את חניתו לעבר יהונתן בנו! ראו, ילדים, מה כוחו של הפעס, עד כדי שהאב הטיל את החנית סמוך לבנו כדי להפחידו ולהזהירו בחמרה.

בגס גדול החנית החטיאה, אך יהונתן הבין את האמת המרה. הוא קם מהסעודה בצער עמק, וידע שעליו למלא את שליחותו.

למחרת בבקר, יצא יהונתן לשדה, כשעמו נער קטן. דוד הסתתר בין האבנים, ממתין בלב פועם לסימן. "רוץ, מצא נא את החצים אשר אנכי מורה", אמר יהונתן לנער. בעוד הנער רץ, ירה יהונתן חץ אחד, ועוד אחד, ועוד אחד. ואז קרא בקול רם את הסיסמה המסכמת: "הלוא החצי ממך והלאה!".

דוד שמע את המלים, ולבו נחמץ בקרבו. המסר היה ברור: עליו לברח. אין לו עוד מקום בבית המלך. יהונתן שלח את הנער עם החצים חזרה לעיר, ואז יצא דוד ממחבואו. שני החברים הנאמנים נפלו זה על צווארי זה, ובכו בכי גדול. הם ידעו שזו פרידה לזמן ארוך, אולי לעולם. אך גם ברגע קשה זה, בטחונם בה' היה חזק.

אמר יהונתן לדוד: "לך לשלום, אשר נשבענו שנינו אנחנו בשם ה', לאמר: ה' יהיה ביני ובינך, וביני וביני ורעך, עד עולם".

הם חזקו את אהבתם ושבועתם זה לזה, ודוד, בלב כבד אך בטוח בישיעת ה', קם והלך לדרכו החדשה, דרך נדודים ורדיפות, אך גם דרך שתוביל אותו בסופו של דבר, בסיעתא דשמיא, אל כסא המלכות.

הלכות שבת

א. משחק בפלסטלינה חמר ובצק בשבת

ילדים רבים אוהבים לשחק בפלסטלינה, ליצר צורות שונות ולבנות דגמים. אך בשבת קדש, המשחק הזה אסור באסור גמור. כאשר אנו יוצרים צורה מגוש של חמר, אנו עושים מעשים הדומים למלאכות שהיו עושים במשכן. למשל: כשמחליקים את הפלסטלינה עוברים על אסור 'ממרח'. כשבונים צורה חדשה (כמו חיה או בית) עוברים על אסור 'בונה'. מכיון שכל השמוש בחומרים האלו הוא רק על ידי מלאכות אסורות וגם אין לזה צורת כלי, הם נחשבים "מוקצה מחמת גופו", ולכן אסור אפילו לגעת בהם או להזיז אותם בשבת. (ארחות שבת ח"ב פרק ט"ז; שמירת שבת כהלכתה ח"א פרק ט"ז)

דגמה מעשית: שלמי הקטן רצה להוציא את המשחקים שלו מהארון בשבת אחר הצהרים. הוא פתח את הקפסה וראה שקפסת הפלסטלינה שלו מפריעה לו להגיע למשחק הקביות. שלמי נזכר שפלסטלינה היא מוקצה, ולכן קרא לאחיו הגדול שיסביר לו איך להוציא את הקביות בלי להזיז את המוקצה.

ב. קריעת נייר טואלט ומפיות מחברות בשבת

בשבת קדש אנו מקפידים להכין מערב שבת נייר טואלט חתוך מראש או קונים קפסאות נייר טישו חתוכות מראש, כי אסור לקרע או לחתוך נייר בשבת. קריעת נייר בשבת היא אסור מדברי חכמים של מלאכת 'קורע'. אם חותכים את הנייר דוקא במקום המחר, כדי שהחתך יהיה ישר ומדויק – יש חשש לאסור חמור מהתורה של מלאכת 'מחתך'. ומה לעשות אם נתקעים בלי נייר חתוך? רק בשעת דחק גדולה מאד (משום כבוד הבריות), מתר לקרע את הנייר, אבל רק בצורה של שנוי גמור. למשל, באמצעות הצד האחורי של האצבעות או במרפקים, וחיבים להקפיד לקרע לא במקום הנקבים, אלא באמצע הדף, בדרך שמקלקלת את הנייר. (ארחות שבת ח"א פרק י"א; פסקי תשובות סימן ש"מ)

ג. משחק במים בגינה בשבת

בימות הקיץ החמים, מהנה ומשמח לשחק במים. ההלכה מתירה להתיז מים בשבת, אבל יש תנאי חשוב מאד: חיבים לשחק רק על גבי קרקע שאינה ראויה לזריעה ואינה מצמיחה. לכן, מתר לשחק בתוך הבית, בחצר עם בטון או מרצפות, או אפילו על אדמה כבושה וקשה שדבר אינו גדל בה. אסור באסור חמור לשחק על דשא, בגינה, או ליד ערוגות פרחים. הסבה היא שכאשר אנו שופכים מים על צמחים, אפילו בלי כוונה, אנו משקים אותם ועוזרים להם לצמח, וזהו אסור מהתורה של מלאכת 'זורע'. לכן, צריך להזהר מאד שהמים לא יזרמו מהמרצפות אל הגינה

הסמוכה. (ארחות שבת ח"א פרק י"ח; פסקי תשובות סימן של"ו)

שאלה מעשית: שמעון וראובן רוצים להתיז מים זה על זה עם רובי מים בשבת בחצר. החצר שלהם מרצפת, אבל בקצה שלה יש ערוגת ורדים קטנה. האם מתיר להם לשחק שם?

תשובה: מתיר להם לשחק, אך עליהם להזהר מאד ולשמר מרחק מערוגת הורדים, כדי להיות בטוחים ששום טפת מים לא תגיע לאדמה של הערוגה, וכך לא יפסלו באסור 'זורע'. כמו כן, עליהם להקפיד ולזהר שלא יבואו לידי סחיטת בגדים או שער מן המים. (ע"פ ארחות שבת ח"א פ"ח סי"ט)

תכשיטין דמזבנין בטיבותא דלבא (תכשיטים שנקנים בטוב לב)

הוה עובדא בינוקתא יתמתא, דהוות מרבא לאחאה זעירי.
(היה מעשה בנערה יתומה, שהייתה מגדלת את אחיה הקטנים).

אמרי אחאה דידה: נעבד לה טיבותא, ונזבון לה מתנתא.
(אמרו אחיה: נעשה לה טובה, ונקנה לה מתנה).

כנש כל חד מנייהו כל זוזי דהוה ליה. דין יהיב תרי זוזי, ודין יהיב ארבע פלגי דשקלא.
(כנס כל אחד מהם את כל הכסף שהיה לו. זה נתן שני שקלים, וזה נתן ארבעה חצאי שקלים [=שני שקלים]).

סך הכל הוה שבעה זוזי ותלתין פריטון. יהבו ניהלי לאחתהון בת תמנא.
(סך הכל היה שבעה שקלים ושלושים אגורות. נתנו אותו לאחותם בת השמונה).

אזלה לדוכתא דתכשיטין, וחזיא צמידא דשפיר טובא.
(הלכה למקום של תכשיטים, וראתה צמיד יפה מאוד).

אמר לה ההוא גברא, מרי דוכתא: "מאי בעית, ברת?"
(אמר לה אותו האיש, בעל המקום: "מה רצונך, בתי?").

אמרה ליה: "בעינא למזבון האי צמידא לאחת".
(אמרה לו: "אני רוצה לקנות את הצמיד הזה לאחותי").

חיך ההוא גברא ואמר: "וכמה ממונא אית לך?"
(חיך אותו האיש ואמר: "וכמה כסף יש לך?").

פתחה ידא ואחוי ליה שבעה זוזי ותלתין פריטון.
(פתחה את ידה והראתה לו שבעה שקלים ושלושים אגורות).

אמר לה: "ואמאי לאחתיק זבנת ולא לדידך?"
(אמר לה: "ולמה לאחותך את קונה ולא לעצמך?").

השיבה לו בתמימותא: "אחתי רבתא, איהי אמא דידן. מסרקא לן ומלבשא לן ומבשלא לן. איהי זכאה".
(השיבה לו בתמימות: "אחותי הגדולה, היא האמא שלנו. מסרקת אותנו ומלבישה אותנו ומבשלת לנו. היא ראויה").

כד שמע ההוא גברא הגי מילי, אתרגש לביה.
(כאשר שמע אותו האיש את הדברים האלה, התרגש ליבו).

נטל מנה זוזי זעירי, ויהיב לה צמידא דשוי אלפי זוזי.
(לקח ממנה את מעט הכסף, ונתן לה את הצמיד שהיה שווה אלפי שקלים).

ואמר לה: "איכא מידי דזבנינן בממונא, ואיכא מידי דזבנינן בלבא".
(ואמר לה: "יש דברים שקונים בכסף, ויש דברים שקונים בלב").

"והאי צמידא, בטיבותא וחסדא דלכון זבנתון ליה. וטיבותא דלבא, לית ליה שעורא!"
(והצמיד הזה, בטוב הלב ובחסד קניתם אותו. ולטוב הלב, אין לו שיעור!).

דיונים תורניים

* הדרכה להורים: כדאי לעודד את הילדים על עצם המחשבה, גם אם התשובה אינה מדויקת, ולכוון אותם בעדינות אל התשובות הנכונות.

"פי קרוב אליך הדבר מאד" – עד כמה קרובה התשובה?

האבא: ילדי היקרים, בפרשת השבוע שלנו, פרשת נצבים, כתוב פסוק עמוק ומחזק מאוד: "פי המצוה הזאת... לא נפלאה הוא ממך ולא רחקה הוא... פי קרוב אליך הדבר מאד בפיו ובלבבך לעשות" (דברים ל, יא-יד). התורה אומרת לנו שקיום המצוות והתשובה אינם דבר קשה ורחוק כמו לעלות לשמיים או לחצות את הים, אלא דבר קרוב מאוד. בואו נבין יחד את הפסוק. שאלה ראשונה: הפסוק אומר שהדבר קרוב אלינו

בשני מקומות: "בפיו" ו"בלבבך". מה לדעתכם הכוונה "בפיו"? איך הפה שלנו מקרב אותנו לקדוש ברוך הוא?

(אפשרות לתשובות: לומר דברי תורה, ללמוד תורה בקול / להתפלל בכוונה, לבקש מהשם סליחה / להתוודות על חטאים / לדבר דיבורים טובים, להימנע מלשון הרע).

האבא: תשובות יפות מאוד. אכן, הדיבור שלנו הוא כלי אדיר. ומה לגבי החלק השני – "ובלבבך"? מהי העבודה שנעשית בלב, שהיא כל כך קרובה אלינו?

(אפשרות לתשובות: להאמין בהשם בלב שלם / להרגיש חרטה אמיתית / לאהוב את השם ואת התורה שלו / לקבל על עצמנו בלב לא לחזור על החטא).

האבא: מצוין. אנו רואים כי התשובה כוללת גם את הלב – בחרטה וברצון, וגם את הפה – בוידוי ובתפילה. אבל בואו נגיע לשאלה המרכזית: אם התורה אומרת שזה כל כך "קרוב אליך", למה לפעמים יצר הרע גורם לנו להרגיש שזה כל כך רחוק וקשה? למה קשה לפעמים לקום בבוקר לתפילה, או לוותר על משהו שאנחנו רוצים כדי לקיים מצווה?

(כאן האבא נותן לילדים לענות את תשובותיהם כפי הבנתם).

האבא: אני חושב שהתשובה נמצאת במילה "קרוב". דמיינו שדלת נמצאת ממש לידכם, היא קרובה מאוד. אבל כדי לעבור דרכה, עדיין צריך לעשות פעולה אחת – להושיט את היד ולסובב את הידית. הפעולה קטנה, אבל בלעדיה לא נזוז. כוונת התורה היא שהתשובה והמצוות תמיד נמצאות "בהישג יד". הן אף פעם לא בורחות מאיתנו למרחקים. היצר הרע מנסה לשכנע אותנו שהדלת נמצאת בקצה השני של העולם, אבל האמת היא שהיא ממש כאן. כל מה שצריך זה את הרצון הראשוני בלב, את הושתת היד הקטנה, ומיד הקדוש ברוך הוא עוזר לנו ופותח אותה לרווחה. מה אתם חושבים על ההסבר הזה? האם הוא עוזר להבין למה זה גם "קרוב" וגם לפעמים דורש מאיתנו את הצעד הראשון?

מתגובות הקוראים:

למערכת העלון, רצינו להביע תודה רבה על השקעתכם הכבירה. העלון ערוך בטוב טעם, וקריאתו מהווה עונג שבת של ממש. חילכם לאורייתא

העלון יוצא לאור על ידי כולל "רצופות" - לאברכים הלומדים בהתמדה וברציפות, בנשיאות הגאון הגדול ר' דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון. לתרומות הארות ותגובות: 7163036@GMAIL.COM. להשגת העלון: בדוא"ל הנ"ל. פקס: ניתן לקבל את העלון בפקס, יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 3036 (העלון זמין מיום רביעי בערב). תשובות לחידות: א. האנשים הם "חוטב עצים" ו"שואב מימין" (דברים כט, י). התורה מדגישה שגם האנשים הפשוטים ביותר והנמצאים במדרגה הנמוכה ביותר בעם, כלם כאחד שייכים לבגדית עם השם יתברך, ואין הבדל בין גדול לקטן לענין זה. ב. שני המקומות הם "בשמים" ו"מעבר לים" (דברים ל, יא-יג). התורה מדגישה שאין צורך לעלות לשמים או לחצות את הים כדי למצוא את התורה, כי היא "קרוב אליך הדבר מאד, בפיו ובלבבך לעשות" (דברים ל, יד). ג. שם המצוה הוא "מצות הקהל" (דברים לא, י-יג). מלך ישראל הוא המקיים את עקר המצוה – הוא קורא באזני כל העם הנאסף פרקים מספר דברים (משנה תורה), כדי לחזק את יראת השם ואהבת התורה בלבם.

שבת טיש

ספורים ואגדות * פנינים ופרפראות * מדות והליכות

ספורים בפרשה

פנינים

הנסתרות לה' אלקינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם (כט, כח)
רבי שלום אליעזר הכהן פערסטר, הגיע פעם לבקר בישיבת סומבובטש, ובשהותו שם הלך להתפלל בבית הכנסת המקומי. התבונן הרבי בפני חברי הקהילה שנהגו כבני אשכנז וראה כי אינם מעטרים בזקן ובפאות, ומעוטים בעלי זקן קטן ומסדר שהיה מכנה 'א' שפיץ בערדל'. נענה הרבי ואמר: "איז לי ספק כי בלכם יראים ושלמים, אבל הלא כבר נאמר בתורה 'הנסתרות לה' אלקינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם', כלומר בזמן הזה הבנים לא מרגישים את שלמות נפשם של הוריהם האשכנזים שאינם מתלבטים בחיצוניות ולא מעטרים בזקנים ובפאות, ואף אם אמנם גלויים לפני ה' ויתברך כל הנסתרות, והוא מכיר את שלמות נפשם וטוהר לבבם, אבל לבנינו - כדי שישמרו גם הם את מורשתנו ללבית דודך התורה המסורה לנו צריך 'נגלת' - יש להתראות להם באופן נגלה את מעשינו הטובים."

אל שלחנו של רבי אהרן מבלי, הגיע פעם מודיע-נער עם תלמידיו, והרבי הגניק להם רשות לעמוד על הספסל ולחזות בפניו, אז שבדרך כלל לא היתה דעתו נוחה מן. את הספקתו נמק הרבי ביסוד דבריו של האריז"ל המובאים ב'לקוטי תורה' לפרשת נצבים, שאהבתו של האדם ויראתו כלפי הבורא צריכים להיות בהסתר בין האדם לקונו בבחינת 'הנסתרות לה' אלקינו', אולם את המצוות המעשיות צריך לקיים בגללה כדי לחנך את הדורות הבאים בעשייתן, בבחינת 'הנגלת לנו ולבנינו עד עולם'. וחזר על אמרתו של אביו המהר"ד מבלי על דברי המדרש 'ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב' - "כל אלה מבחושו של יעקב שסגל מצות ומעשים טובים וזה להעמיד שנים עשר שבטים, כלומר בזכות זאת שיעקב אבינו עשה את מצותיו ומעשיו הטובים באופן גלוי, לכן וזה להעמיד י"ב שבטים בדרך התורה והמצוות."

והיטבד והרבה מאביתו (ל, ה)

רבי מנחם פ"ץ פרוסטיץ רבה של צעהלים, הגיע פעם לעת זקנותו לבקר את ה"חתן סופר", רבי שמואל עהרנפלד רבה של מייסודורף בריבתו של החתנים סופר. כאשר נפרדו הלך הרב ללוות את הנאון הישיש, ובקש ממנו לברך את בנו רבי שמחה בזוית בעל "מענה שמחה". תפלה התחמק מן מתוך ענותנותו, אך כאשר הפציר בו רבי שמואל, נענה וברך את הבן בקול קם: "יהי רצון שתהיה גדול וחשוב יותר מאביו". השתוממו כל השומעים על נסח הברכה, והאורח החל לספר: "בזמן שלמדתי אצל זקנתי, מורי רבי המהר"ן החת"ם סופר, למד עמי בישיבה בחור מסים שאביו היה איש פשוט מאד. פעם התלונן הבחור לפני רבנו על כך שאביו מצער אותו הרבה, ורבנו החת"ם סופר זמן את האב ונתנה באזניו מדוע הוא מצער את בנו, וזהו הוא בחור מתמיד בתורה ומפגל ביראה, בל מחרמים. נאנח אבי הבחור ואמר 'בני מתנהג בפרשיות גדולות ומחמיר על עצמו כמדות תורות', והוסיף 'צביד' היה מרגיש מר אלו בננו מתנהג בצדיק יותר ממנו?' השוב החת"ם סופר ואמר 'הלא על זה אני מתפלל תמיד שיהיו בני טובים יותר ממני...' כסיומו את הספור אמר הרב מצעהלים: "אקנה שגם הנאון ממסרסודורף יהיה שבע-רצון מברכתי, שבנו יעלה במדרגתו יותר ממנו. והלא כך בוד בניהו בריהוה"ע את המלך דוד 'צאשר היה ה' עם אדני המלך', בו יהיה עם שלמה, ויגדל את פסאו מבפא אדני המלך דוד".

לא בשמים היא (ל, ה)

תשובתו של רבי זלמל'ה מוילנא לידעת התורה, היתה מספר מליחות. ספר עליו רבי ל"ב בר מוילנא, כי פעם למד רבי זלמל'ה בליכה בבית המדרש בשעריה שניפישוק

הסמוכה לוילנא, ובאישון לילה השתוקק לעין בספר מסים שהיה בבית-המדרש בוילנא. היה זה בליכה סגריי בעצמו של חורף, אולם רבי זלמל'ה לא שת לבו לכך והגדול והלך במסירות נפש העירה כדי לעין בספר הנדרש. בשמים את למודו התפלא אחד הנגידים על הליכתו באישון לילה מהלך וחזק כזה, ורבי זלמל'ה אמר: "הלא מקרא מלא בתורה לא בשמים היא וגו' ולא מעבר לים היא, ודרשו חז"ל במסכת ערובין לא בשמים היא, שאם בשמים היא אתה צריך לעלות אחריה, ואם מעבר לים היא אתה צריך לעבר אחריה. והלא המהלך משניפישוק ועד וילנא בודאי קטן הוא מהמהלך עד מעבר לים..."

ועוד ספר רבי ל"ב עליו, שפעם בקש רבי זלמן לעין בספר מסים שלא היה מצוי בהשג"ד, שכן לפני ארון הספרים שבו עמד הספר המבקש עמד "ארנז גדול משא סבל שלשה אנשים". הלך רבי זלמל'ה בבית אחת הפה ואחת הפה, והחל לשנות באהבה עזה את מאמר חז"ל זה אם היא בשמים צריך אתה לעלות אחריה, ואם מעבר לים היא אתה צריך לעבר אחריה, עד שחש בעצמו רוחו גבוהה, ובבית אחת עלה בידו להגביה את הארנז הכבד בלי סיוע של אדם נוסף ונטל את הספר שאליה השתוקק, ויהי לנס עניני כל רואיו.

כי קרוב אליה הדבר מאד בפיה ובלבבך לעשותו (ל, ד)

בשנת תרמ"ג, נערכה התנאה של רבי ישראל מסטולין בנו של רבי אשר השני מסטולין בן ה'בית אהרן' מקרלין, עם בתו של רבי דוד מ'מלפול' בנו של רבי יוחנן מרחמיסטריווקא. התנאה התקומה בראחמיסטריווקא לבבדוד של הפלך שעוד היה בחיים חיותו, ורבים מחסידיו קרלו הגיעו להשתתף בחתנת רבם שהתקיי עוד בגלותו לאחר הסתלקות אביו. בשבת התפללו חסידיו קרלין בבית המדרש של הצדיק מרחמיסטריווקא, ובדרגם הרימו קולם בתפלה בהתלהבות בקול שאפת הארי. אחד מחשובי חסידיו קרלין, רבי איזיק דובראצ'ער, נצל את ההזדמנות לשהות בצלו של הצדיק מרחמיסטריווקא, שהיה מוקני הצדיקים בעת ההיא, והלך אל שלחנו ביום השבת-קדש לאחר התפלה כדי להנות מזיונו. בשעת הקדושה רבה שמע ר' איזיק, כיצד חסיד אחד מתעננו אצל הרבי מרחמיסטריווקא מה דעתו על תפלתם של חסידיו קרלין בצעקות, והרבי השיב "אם בנות חלב באה יחד עם קול הצעקה, בודאי טובה היא". הרמן בדבריו היה ברוי, שרק מי שבנותו לשם שמים יפה לו לצעק, ור' איזיק החסיד הקרליני לא היה מסגל להבלי. "ומחל לי הרבי", אמר, "אך רבנו היה אהרן' למדנו שאף אם אין הבנה בראי, יש להרים את הקול בתפלה, שכן מקרא מלא דבר הכתוב 'כי קרוב אליה הדבר מאד בפיה ובלבבך לעשותו'. ואלו היה נאמר 'בלבבך' קד' בפיה' לא יוכל היה אדם מישאל לפתח פיו בתפלה, שכן תפלה צריך כל שלם לל' וללאחר מכן יוכל להוציא את הדברים בפיו. אז עתה שכתוב תפלה בפיה ואחר-כך 'בלבבך' למדנו, שיאמר האדם בפיו אפילו קדם בנות לבו, וסופו שגם לבו יתעורר בעקבות תפלתו והתלהבות עד שיהיו פיו ולבו שוים."

פעם נוספת ארע, וכתובה של חסידיו קרלין הגיעה לרחמיסטריווקא. ולפני התפלה בקש את רשותו של רבי יוחנן להרים את קולם בתפלה בדרגם. השוב להם הצדיק מרחמיסטריווקא: "איני להחליט מראש כי עומדים לצעק בתפלה, אלא נעמידם להתפלל, והצעקה באה מאליה כאשר מועים להתלהבות בתפלה". ואכן, הפעם עמדו בני התורה להתפלל בנחת ובלי התלהבות ותרע, ואטיאט גברה ההתלהבותם עד שלא עלה בידם להתאפק, והצעות פרצו מאליהם..."

אתם נצבים היום (כט, ט) - מובא בזרה, "היום" - דא ראש השנה. 'היום' נטריקון 'קוית תבוא אלי', כלומר מתי תהיה השכינה לשכן בציון, ועליו צריכים להתפלל בראש השנה. ורמז בפסוק 'הגדתי היום לה' אלוקיך - היום זה ראש השנה, כלומר אבקשך רבנו שבראש השנה אני רק לה' - כבוד שמו ויתברך ולא על עניני הפרטים. וכן 'דאש השנה' בגימטריא 'בית-המקדש', כי עקר התפלה בראש השנה צריכה להיות על צאנת ישראל ובנין הבית המקדש. (האמרי חיים מו"נ"ץ)

למען הקים אתה היום לו לעם (כט, יב) - רמז לדבר חז"ל שהקב"ה הפחית פמנון ק"ץ שנים מגלות ישראל במצרים, ויצאו אחרי ר"י שנים מתוך ארבע מאות, שלא יפלו לשער החמשים של הפך הקדשה. 'למען' בגימטריא ק"ץ, כלומר פמנון 'למען' התמטט משעבוד ישראל במצרים, כדי ששצלו ויקומו להיות לעם קדוש לה'. (ויתלדו על-משפחותם)

אם יהיה נדחה בקצה השמים משם יקבצך ה' אלוקיך (ל, ד) - איך יתכן שיהיה יורה נדח אפילו בקצה השמים? אלא הפקנה שאם יהיה התרחק ונדה מהחיים היהודיים אבל עדיו יש בו 'קצה השמים', כלומר שיש בו ניצוץ אחד של 'הדת', אזי 'משם יקבצך ה' אלוקיך' - משם תשוב למקור מחוצבתך. (הסניד מקו"טש)

והיטבדו והרבה מאביתו (ל, ה) - התוספות בפסחים כתבו, שאילן פקיד ובלבבך לעשותו, ועליו מברך דוד המלך את כל 'יראה' 'בני' בשתילי 'זיתים' שבניד המושלים לשמן יהיו טובים יותר מאבותיהם המושלים לזית עצמו, וזה שצאמר 'והיטבדו והרבה מאביתו' (רבי שאול בראך מקו"ט)

כי קרוב אליה הדבר מאד בפיה ובלבבך לעשותו (ל, יז) - למה נאמר בפיה ובלבבך לעשותו, והלא עקר העשייה אינה לא בפה ולא בלב? אלא שכל המעשים הטובים הם בעזר הקב"ה, כפי שאמר חז"ל 'אלמלא הקב"ה עוזרו לא יוכל לו'. ומה ה' שואל מהאדם? את המושבה והדבור שהם עקר הבחירה של האדם, ואם מחשבתו ודבורו לשם שמים, אז באמת יהיה קרוב אליה הדבר מאד. שכן מן השמים יעזרו לו לעבד בפעל בראי. (רבי שלמה מו"נ)

בפיה ובלבבך לעשותו - לא נאמר 'במעשיך' שכן גם המעשה הוא מו' ויתברך. אלא הקב"ה דורש מהאדם 'בלבבך' - שיתעורר מעצמו בלב, ועל האדם לטע 'בפיה' - בקול תורה ותפלה, ואחר-כך 'לעשותו' בעבודתו בפעל, ומו' השמים מסיעים בעדו. (רבי דוד הכהן מו"נ)

בפיה ובלבבך לעשותו - נטריקון ב"ל אותיות לב"ו, והן תחלה ואמצע וסוף התורה באותיותיה, שתחלתה בראשית, אמצעה 'חור', וסופה 'ישראל', לרמז שכל התורה תלויה במחשבתו ולבו של האדם, ויחמא לבא בעי' (שארית מנחם)

כי קרוב אליה הדבר מאד בפיה ובלבבך לעשותו - 'לעשותו' בגימטריא 'מחשבה מאהבה', כי על ידי תשובה מאהבה יוכל האדם להגיע בדרך קרובה להשגת התורה, וכן רמז בפסוק 'ומלא ה' כל משאלותיך' - 'משאלותיך' בגימטריא מתשובה מאהבה, שעל ידי התשובה מאהבה 'ומלא ה' כל משאלות לבו'. וכן 'יקראו באמת' בגימטריא 'תשובה מאהבה', כי העושה תשובה מאהבה הוא נחשב שהוא קורא באמת. שאינו מצפה לתשלום גמול ולכן נאמר עליו 'קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראו באמת'. (האמרי חיים מו"נ)

ובחרת בחיים (ט, ט) - כתב רבנו יונה, כי בכל עת ששודפן לפני אדם אסור או ספק אסור והוא פורש, הוא מקים בזה מצות עשה של 'ובחרת בחיים'. (ספר 'מרי' לרבי אלעזר אזיקר)

את יצרו אשר הוא עשה (לא, כא) - סופי התבות בגימטריא תורה, לרמז לדבר חז"ל בקדושין 'בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תכלית'. (פני יוסף)

רבי יוסף באב"ד בעל "מנחת חנוך" ז"ע

ליום ההולולא, כ"ד באולול תרל"ד

שרש פרה ראש ולענה

"זה לעמת זה עשה אלקים", וכשם שפרשו צדיקים שפונת דברי חז"ל "שיציאת צדיק מן המקום עושה רשם" הפונה שהוא מותיר חותם ורשם לדורות במקום שבו שהה, כך להפך נותרת השפעה שלילית של אנשים פסולים שישבו במקום מסים. וכך מובא משמו של הרבי ר' זושא מאניפולי: "אם בני אדם יושבים ועוסקים בתורה, נעשה במקום ההוא רשם, שאם אחר-כך יושבים שם בני-אדם, גורם המקום ההוא שגם הם יעסקו בתורה. וגם בהפוך חסידים, שאם יושבים בני-אדם ועוסקים בדברים האסורים רחמנא לצלן, גורמים בזה שישאר במקום ההוא רשם טמא, ואם אחר-כך יושבים שם בני-אדם לא יוכלו לעסוק בתורה".

מספר על הרבי ר' ברוך ממזבז', שפעם התאכסן בביתו של יהודי עשיר שגודע כבעלי-צדקה ואיש-חסד גדול, אלא שבכל השבת ששהה בבית זה לא עלה בידו לומר שום דבר-תורה, "והבין שדר שם בודאי מקבר באותו בית איזה רשע, ובדקו ומצאו בדבריו". ועל הרבי ר' בונים מפשיסחא מספר, שפעם שהה בעירה גורטשטוב שבפולין והתאכסן אצל אחד מתושבי העיר. כשהגיע זמן תפלת שחרית ובקש להתעטף בטלית ולהתעטף בתפילין, נעצר לרגע ואמר לחסידיו: "ישנם כאן שבאשר הם מרגישים שאינם מסגלים להתפלל במקום מסים, הם עוברים למקום אחר ושם עולה בידם להתפלל כראוי. אך אין זו הדרך הנכונה, שכן המקום הראשון עלול לתבע אותם למה לא עמדו לומר שם דברים שבקדשה כדי לתקן את המקום ולהביאו לידי תקונו השלם", וכשסיים את דבריו אלו, נעמד הרבי ר' בונים להתפלל בבית שבו שהה. לאחר התפלה גלה הצדיק, כי חש שאינו מסגל להתפלל בבית מסבה הכמוסה עמו, אך לא רצה לפנות לבית אחר שמה יבוא המקום בטענה אליו למה לא תקנו, ולכן נעמד להתפלל שם, ומן השמים סייעו בעדו להתפלל כראוי.

את הספור מספר רבי שמואל משינובה בעל "מתנים צופים", תלמידו הקרוב של הצדיק מפשיסחא. לימים הובא הספור בספר "מנחת זהב" שבו נלקטו דברי תורתו של הרבי ר' זושא, והמוציא-לאור הוסיף בהערה וספר: "ואני המעתיק, בבואי לקהלה קדושה גורטשטוב, י"ט סיון תרמ"ב, שאלתי את הזקנים שבעיר על עבדא זל, ואמרו לי שבקר הקרו בזה, עד שנתודע להם שקדם שדרו בו אותו בעלי-הבית, היה הבית ההוא שייך למי שאינו בן-בית. ועתה ראו והתבוננו אפס קצחו ממדרגתו מאד נעלה, שהוא ז"ל הרגיש דבר זה ברוח קדשו".

ספור נורא ארע עם "השרף" רבי אורי מסטרליסק, שנסתלק לפני מאתיים שנה בדיוק ביום כ"ג באולול תקפ"ו. בידוע, היה הצדיק מסטרליסק שריו כל ימיו בעולמות העליונים, ואין לו אלא ד' אמות של תורה ועבודה בלי לתת נפשו להכלי העולם הזה. גם עם חסידיו לא שוחח מעולם אלא בעניינים רוחניים, ולא שת לבו להתעניין בעסוקיהם ובמצבם הגשמי. הללו אכן השפיעו ממנו והיו רבים בכלם עניים מרודים, וכל מעיניהם נתונים בלתי לה' לבדם. הרבנית פנתה פעם אליו ושאלה מדוע אינו מעתיר בעד חסידיו להתברך גם בחמירות, ונענתה: "וימה אעשה והחסידים שלי אינם חפצים כלל בעשירות?" והרבי הוסיף ואמר כי למחר אף יובח זאת הלכה למעשה. ואכן, למחרת בעת שעמדו החסידים והגיע בתפלתם אל התבות "והעשר והקבד מקפני... ובידך לגדל ולחצק לכל" שבתפלת "ויברך דוד" בשחרית, הרים את שולי בגדיו ונגש אל כל אחד מהחסידים שהיו שם ואמר: "מי שרוצה לקבל ממון, יושיט את ידו בבגדי ויטל ככל אות נפשו", ולא היה אפילו חסיד אחד שעשה כן! וכך היה פעם כאשר אחד מצדיקי דורו הציע לו לברך את חסידיו בעשירות, והוא טען כי "לחסידים שלי אין כל תשוקה להתעשר", ומיד קרא לאחד מחסידיו שהיה עני מדכא ואמר לו: "ביון שאני יושב עתה עם צדיק זה, יש עתה עת רצון שתוכל לפעל ולהושע בכל בקשה שתחפץ, אמר נא מה בקשתך ותעש". והחסיד נענה ואמר ביקוד-אש: "משתוקק אני לזכות לומר 'ברוך שאמר והיה העולם' באותה התלהבות כפי שרפנו אומר... ורבי אורי פנה אל הצדיק שבא לבקר ואמר: 'נו, אתה רואה שלחסידים שלי אין כל השגה בעשירות, וכל דעתם נתונה כל היום רק ביראת ה'".

נזהג היה 'השרף' מסטרליסק, ומדי פעם היה יוצא מביתו למסעיו ושובת בערים אחרים, אף שמעולם לא עשה כן כדי לקבץ מעות לפרנסתו. היה נבר כי יש לו פגות נסתרות בנסיעותיו, והוא פועל בכך פעולות שמיומיות שאין העין שוזפתן ואין דעת הבריות משיגתן. אחד הפגות לנסיעותיו המסתוריות, היתה הרצון לעקר את שרידי השבתאים שנותרו באזור, כפי העולה מהספור הפלאי דלחן, אותו ספר יהודי בשם ר' ברוך, בנו של ראש הקהל בעירה קורולובקה, שהיה עצמו עד ראיה למעשה פלו.

יום אחד, והיה זה ביום רביעי בשבוע, הגיע לפתע פתאום הצדיק מסטרליסק לבקר בעירה. לא קדמה לכך כל הודעה והכנה, והבוקר של הצדיק הנודע נפל על תושבי העירה בהפתעה גמורה. ראשית דרכו של הצדיק בהגיעו לעירה, היתה אל רחבת השוק המרכזית שמסביבה נבנו בתי היהודים, אך היא היתה אז ריקה מאדם, מאחר שרק בימי השוק היו מתכנסים לשם אברי ההרים שמסביב שהיו מציגים בה את מרכלתם. בעשרים יהודים בלבד היו אז בעירה, והם קבלו את פני האורח הדגול והמתינו למוצא פיו. והנה הרים 'השרף' את גבות עינו העבות, ושאל: "האם מתקנים היום יריד בעירה?" והעומדים הצביעו על הרחבה הריקה. "מנין אפוא באות הבהמות הרבות?" שאל הצדיק, וטמן בדבריו תוכחת-מוסר על הנוהגים בבהמות. לאחר מכן

גאון הדורות ומחשובי הפוסקים, רב בקהלות נכבדות בגליציה ובעל החבור הנודע "מנחת חנוך", שבו מבאר ומקריב את ספר "חננו" על תרי"ג המצוות, והיה לספר יסוד בעולם התורה וההלכה לדורות. במשך חייו כתב חידושים רבים, בהם חבור גדול על התורה ועל ארבעת חלקי השלחן-ערוך, אולם לשוא היה כל יגיעו, וכל עמלו נגמם ונעלם בידי ברונים שסברו לקבל את מרותו והתנכלו לו. ציעו היה רב, וכאשר הגיע גיסו ה"דברי חיים" מצנו לתמו, התענין אם נותרו כתבים בלשם, וכאשר ספר לו שנתרו באמתחתו הגהות והוספות על "ספר החנוך", דיו להדפיסם וברכו שספרו זה יתקבל בכל תפוצת ישראל. אחרים מספרים, שאף התנבא כי עתידים ללמד בו עד ביאת המשיח. ואכן החבור זכה לתפוצה מרובה, וכאשר נדפס בשנת תרכ"ט בעלים שם המחבר, נחטף בידי עד שנגשה ליקריהמציאות, עד שה"קול ארה" חסמים לשלם בעבורו עשרים זהובים כסף מרב חביבותו. כמה מגדולי דורי שנקטו בחבור על תרי"ג המצוות, בהם ה"מחזה אברהם" מברוד והמהר"ם שיק, נזנו או שנו את חבירותיהם בעקבות הופעת ה"מנחת חנוך".

גדולי דורי העריצוהו ביותר, ה"שואל ומשיב" אמר עליו שהשכינה מדברת מתוך גורלו, ובהספדו עליו אמר שמיים עמדו על דעתו לא הסתכל חוץ לארבע אמותיו. ה"שלי חמד" בותב "שכל דבריו תורה גופי תורה, וכמה הלכות אינן למשמע ימיה", ורבי חיים מברוק אמר עליו ש"דבריו הם ממש תורה למשה בסני", ולא נתן להעמיק בים התלמוד בלי לעין בספריו.

ה"שפע חיים" מקלויזנבורג ספר עליו, שמתוך הענינה שבו חשש שמא ידבריו אין ערך, ולכן היה רשם את חידושי על גלילות בעלים שם ומניחם בבית-המדרש, ועמד מהצד לראות את תגובות הלומדים. וכאשר ראה שאכן דבריו מצאו חן בעיניהם, מצא עז בנפשו להדפיס את חידושי, ורק בזכות הענינה שבו, זכה וספרו להתקבל בכל תפוצות ישראל. ענותנותו אכן נזרת להפליא בספרו, והוא מתבטא פעמים רבות בסגנון של שפלות וענוה, כמו "יתוש כמוני", "וכל זה צריך עיון לאיש כמוני", "אני נבדח בענותו הרבים אשר שכלו אני שלם בתלמוד" ועוד.

עם הדפסת ספרו, שלחו ה"מנחת חנוך" לירושלים לאחד מקרוביו, והלה היה נכנס אל רבי יהושע ל"ב דיסקין במקרים שוטח לפניו מחקשות שראה בספר, בלי לגלות מהיו, הוא שבא אותו. מרב התפעלות היה רבי יהושע ל"ב מכבודו ביותר, והדבר היה לפלא בעיני תלמידיו הרב, שכן הכירו את האיש כאיש פשוט. עד שהספר הגיע לירושלים, והנהגה סודו של אותו "למדך"...

מספר, כי קבע את למודו בחברותא עם גיסו ה"דברי חיים" מצנו, אלא שבקר בלמודים התעכבו ארבות על תבת "השפתני" הראשונה במסכת בבא בתרא, ונכנסו לעמק ענין השפלות והמסתעף. בראותם כי בדרך זו לא יוכלו להתקדם בלמודם, כמנו שאחד מהם יסור את השעור והשני יקשיב לו בתלמוד, ולמחרת יחליפו ביניהם את התפקידים ואז יוכל להשיג על דברי חברו מאמץ. הודרו "מנחת חנוך" וקבל תהלה את מרותו של גיסו, ולימים שנגשה ה"דברי חיים" מנהיג לאלפים, השתבח ה"מנחת חנוך" עצמו שהיה הראשון לקבל את מרותו.

התקשר עם צדיקי החסידות בדורו, והיה מכנה את רבי נפתלי מרופשיץ "הרבי שלי", אך רבו זה עוררו לשבו לביתו שכן "לקחך בעולם הוא ללמד תורה בהתמדה". לבסוף נלקח בצדיקי החסידות, ונודע בפועל ליעויות. פעם התלונן אחד באוזניו כי החסידים הנם 'צבועים', והוא נענה ואמר: "וימה אעשה, וצבע זה נראה בעיני?".

נודע באהבת ישראל העצומה שבו, ובספרו הוא מבקש: "וה' יתברך ישים חלקנו מן האהבים אותו ואת ישראל". בפעם, כי אחד מאחיו היה דומה לו בקלקטת פניו והיה קשה להבחין ביניהם. פעם הגיעה לביתו אשה מרת-נפש ובקשה להתברך מפיו, אלא שהיא פנתה אל האח שהיה אז בבית, והלה פונון התחמק מפקשתה כיון שלא רצה לטל לעצמו עטרה שאינה הולמתו. ביניהם הגיע הרב, וכשראה את האשה הבוכיה בצרתה, אמר לאחיו: "מדוע לא ברכת אותה? וכי חששת שלא תתקם ברכתך?" זוהי גאון, שכן באשר יהודי מבקש ברכה - מברכים אותו!"

נקיות-נפשו ושרו היו כלש דבר. כאשר בא אליו אחד מבני טרנופול לדיר-תורה, והזכיר לו שבשעתו עמד לצדו במנין לרב העיר, פסל את עצמו לדנו, שמה וטה את הדין לטובתו. וכן היה פעם כאשר שנים באו לדיר-תורה, ואחד ספר בדרוש-אב כי אביו של הרב היה מסור הקדושים בחפשו, שאל את בעלי-הדין השני אם גם אצלו היה כן, וכשהשיב הלה בשלילה, פסל את עצמו מקדויו אותם מפני חשש של נגיעה.

נשתלק בדיוק ביום שבו נולד, כ"ד באולול, ונטמן בעיר טרנופול, ונספד בידי גדולי דורו.

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

(ג.ל.)

ומל' ח' אלקיה וגו' (ג.ל.)
 כשנא לומר תקון התשובה, סדר שלשיתם, כנגד תשובת
 תלמוד תורה, אמר תשובה ראשונה ושבת עדיה, וזמור
 אמר ושמעת בקולו שהוא תלמוד תורה, ולא הזכיר
 עמו דבר אחר, וזו היא התחלת התשובה שצריך השב
 עשות, ואמר כנגדו ושב ח' אלקיה אתי שבתך וזמור
 ושב וקבצך וגו', כאומרים ז'ל שבכות עסק התורה יהיו
 ישרא נגאלין.

גם אמר על למה אבדה הארץ עליצכם אתי תורת, לזה
 כשישובו לתלמוד תורה יקבצם ח' ויביאם אל הארץ
 אשר רשנו וגו'. וכנגד שמירת מצות לא תעשה אמר
 ומל' ח' אלקיה אתי לבנה וגו', וידוע כי ערלת הלב הוא
 עשות רשע ואבדת הרשע, שלבו של אדם מחמדתו,
 וכנגדו אמר ומל' וגו' לאהבה אתי, פרוש שתלביש
 האהבה אשר תכין בך התכין בראתך בנעימות וידידות
 חבת אלוקה, ויחד שכר לזה שיהפך ח' כל הצרות
 מעלינו על שונאנו כאומרו ונתן וגו' עליצך וגו'.
 וכנגד קיום מצות עשה, אמר ואתה תשוב וגו' וישית
 אתי כלימאותי, הרי זה מצות עשה, ויחד להם שכר
 הקרבת התועלת כאומרו והתורה וגו' וישוב לשונו וגו':

(ד.ל.)

לאהבה את ח' וגו' (ד.ל.)
 מאמר זה סמוך עם מה שלמעלה מנו, שאמר למען
 תורה אתה וזרעך, וזמור אמר לאהבה וגו', פרוש שטעם
 הפי' בחיים הוא לאהבה אתי' לשמע בקולו וגו', ונתן
 טעם כי הוא חייה, כי מה לאדם חיים אם לא רצונו
 יתקנה, שששית רצונו היא תשובה שידבק האדם בקונו,
 כאומרו ולקדקו בו, וזה הוא עצמו החיים פעולם הזה
 וארץ מים לעולם הבא, והוא אומרו וארץ מים, ואומרו
 לשבת על וגו' - באלו אמר ולשבת וגו', ודבר זה גם
 כן הוא מהשגת השלמות, כי ישיבת הארץ היא מצוה
 בוללת כל התורה, צא ולמד ממאמרם ז'ל, שכל ההולך
 ארבע אמות יש לו חלק לעולם הבא שכלו חיים.

(ה.ל.)

לא אוכל עוד (ה.ל.)
 עוד נתפסו בסמיכות וז' אמר אלי למאמר לא אוכל וגו',
 להודיע נאמנות עבודתו לבוא ברוך הוא, שהגם שלא
 יוכל עוד לצאת ולבוא, אם יאמר אליו ח' עבר את הדרך
 יהיה מתאזר ועומד ומשמש לחכמים לארץ, ולא היה
 נמנע מצד שלא היה יכול לצאת ולבוא, אלא שז' אמר
 אליו לא תעבר וגו':

(ו.ל.)

וזה הוא החלק לפניה וגו' (ו.ל.)
 ולא אמר אלוקה, בדרך שאמר לישאל לפי שאין
 מיחד שמו יתברך על הצדיק בחיים חיותו, אבל לכללות
 ישראל תיחד שמו, כאומרו אנכי ח' אלוקיך:
 ואומרו הוא ההולך - ולא הספיק לומר וז' הולך לפניה,
 להקדים שלא יחשב ביכולת המצוי בישאל לשמור כי יכל
 יוכל לכל המלחמות המזמנות לפניה, כי לא ביכולתם
 תהיה הדבר אלא בזה' לזה הוא תלוי. והוא אומרו הוא
 ההולך, ולא בשתוף כח אחר:

(ז.ל.)

כי אתה תבוא (ז.ל.)
 ולא אמר תביא, כי ח' המביא אותם, כמו שאמר למעלה
 ח' אלוקה הוא יעבר וגו' הוא ישימי, אלא שהוא יבוא
 בראשם. והגם שאמרו ז'ל בפסוק שאמר בסוף הפרשה
 כי אתה תביא, שאמר הקב"ה דבר אחד לדור, לפי
 שמשמעות תבוא סובלת גם כן אחרים עמו, לזה רצה
 הקב"ה שיפרש דבריו, ולעולם בנות משה היתה להעיר
 כי ח' הוא המביא, נמצאת אומר אמר תבוא לקבץ
 המשעשה בשם כי הוא המביא, ואמר תביא לשלל וזולתו
 ממיד האנשים:

(ח.ל.)

ובניהם אשר וגו' (ח.ל.)
 חלק זה כנגד הטף שהזכיר בפסוק הקהל, אמר הטעם
 בהם שלא הגיעו עדיו ללמד, אדעליפיהם ישמעו
 ולמדו ליראה את השם, פרוש לחנכם ליראה את ח'.
 ולזה לא אמר בדרך שאמר בפסוק הקהל ילמדו ויראו,
 שהם שני דברים, אלא ולמדו ליראה, פרוש שבזה
 ילמדו יראת שמים. ואומרו כל חיים, כי בהשקטנים
 מתחנכים מתחלתם ליראה וישיב בהם יראת ח' כל
 ימיהם. ויביתנו ז'ל אמרו: והטף למה? למה שכן
 למביאיהם. ואולי שנותנים טעם לקטני קטנים שאינם
 מבינים דבר, שגם הם נכללים בכלל הטף שאמר הפתוח,
 ומה שנתן הפתוח טעם ישמעו ולמדו, הוא לבניהם אשר
 יתחילו לבן:

נכנס אל ביתו של ראש הקהל, אביו של ר' בר המספר, שהתגורר בסמוך לבית הכנסת. באותם ימים נבנו
 בבית הכנסת בעירות פוליו מקורות עץ, בתבנית מיוחדת וקבועה שהיתה מבליטה את שמושה בבית הכנסת.
 והנה יצא הצדיק לרגע מהבית, והילך בר'ל נלוח לו במוחצ'ה דרך. "מה זה?" שאל 'השרף' כשהוא מצביע על
 בית הכנסת, והילך השיב בפליאה "זה בית הכנסת שלנו". אולם הצדיק באלו לא שמע את תשובתו, וכעבר
 שעה קלה שוב חזר על שאלתו "לשם מה משמש בית זה?" והילך השיב בתמיהה אצורה בלבו: "כאן עומד
 בית הכנסת".

למחרת בבקר פנה הצדיק להתפלל בבית הכנסת יחד עם בני העיר, והתפלל במקום היתה נלהבת במיוחד.
 "ואם בכל תפלה התפלל הרבי במסירות נפש ובכל בחותיו, עד שנשמע קולו למרחקים, וגם הנכרים שבשדה
 כבר ידעו לכונן את העת בפאש' 'הראבין' היהודי אומר ברוך שאמר: בפעם הזאת היתה תפלתו למעלה מבח
 אנושי ובקולי קולות, עד כי נעו אמות הספים מקולו", במספר בספר תולדותיו של 'השרף' מסטריליסק.
 אחר התפלה התישב רבי אורי לטעם דברימה, ומיד לאחר מכן צוה לרתם את עגלתו ופנה לנסע אל העירה
 הסמוכה קריווטש. אנשי קורלובקה נדהמו לשמע על פגנת הרבי לעזוב מיד את העירה, והתחננו לפניו כי
 ישאר לשבות עמם יחד, ואף טענו כי בינתיים התאספו ובאו לכאן יהודים רבים מכל האזור כדי לשבות
 במחצתו, אולם הרבי לא הסכים להתעכב במקום, ובאותו יום חמישי בשעות הצהריים נסע אל העירה
 קריווטש-הסמוכה ובה שהה בשבת קדש.

ביום ראשון שלאחר השבת, הגיעו כמה יהודים מקורלובקה לקריווטש כדי לחלול את פני הצדיק מסטריליסק,
 ומיד עם בנייתם לביתו פנה אליהם ושאל: "עו, מה נשמע עם בית הכנסת שלכם?" והאנשים השיבו בפליאה,
 כי ב"שבת קדש נפלח לפתע דלקה גדולה בבית הכנסת, וכיון שהיה עשוי מעץ הוא נשרף במהירות עד
 היסוד, ולא נותר ממנו שריד ופליט". כששמע הצדיק את דבריהם, נאנח בהקלה ואמר: "השקעתי בחות
 רבים כדי לבער את בית הכנסת הזה, שכן הוא נבנה מימים מקדם בידי פת השבתאים מאמיני אותו 'צבי
 שבור' משיח השקר. הבית היה ספוג בלו בטמאתם שהותירו בו, עד שלא עלה בידי לטהרו, והכרחתי לפעל
 כדי לבערו מן העולם ולמחות את זכרם של הרשעים מן העולם".

יש לציין, כי בעירה קורלובקה שבמחוז טרנופול בגליציה המזרחית, נולד הרשע יעקב פרנק שם רשעים
 ירקה, ובהשפעת שרידי השבתאים שבאזור הכתיר את עצמו למשיח דרכו של משיח השקר שבת צבי,
 עד שלבסוף השתמד יחד עם מעריציו ונמחה שמם מישאל. כן יאבדו כל אויבינו ח', ואהביו בצאת השמש
 בנברתו.

מטעים

לעברך בברית ח' אלוקיך ובאלתו (כט, יא)

רש"י מפרש "ראשיכם שבטיכם" - ראשיכם לשבטיכם, ונראה שפגנות להסביר שראשיכם מוסב על כל הנזקרים
 בפסוק, עד חטב עציך ושאלב מימך, מפני שכל אדם רוצה להיות המלך ולפחות הראש לשבטו. ולכן דקדק בעל הטעמים
 והטעים את תבת "לעברך" בטעם רביעי, כדי להעמידו בפני עצמו, ולרמז לבני ישראל שאם תעברו מהגאות שלכם ותעשו
 תשובה, אז תזכו להכנס בברית ח' ותבת "ובאלתו" בגימטריא 'האמת', כי באמצעות התשובה יתקדשו אל מקור האמת.
 (כן לאשרי)

כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום (כט, יד)

התבות אשר ישנו מטעמות בטעמי קרמא ואזל, לרמז שתחלה מגנות הזכיות של האבות על הבנים, ואחר כך כל המעשים
 הטובים שהצאצאים עושים נוקפים לזכות האבות. וזה הרמז ברברי משה שאמר לבני ישראל שהיו בדורו, כי לא רק
 בזכות מעשיהם הטובים כורת ח' עמם את הברית הזאת, אלא גם בשביל מי ישנו פה ומי שאינו פה, גם בשביל האבות
 שלפניהם וגם בשביל הצאצאים שאחריהם, וזה הרמז בטעמי קרמא ואזל לרמז על דורות האבות והדורות הבאים, שכלם
 מגנים זה על זה במעשיהם הטובים. (לבושי אהרן)

הנסתרת לה' אלוקיך והנגלת לנו ולבנינו ער-עולם (כט, כח)

תבת והנגלת מטעמת בטעם גרשים, וטעם זה נראה כפול כדי לרמז שנתנת לקריאה גם לאחריה וגם לפניה, כלומר
 "הנסתרת והנגלת לה' אלוקיך", שהכל גלוי לפני יתברך בבחינת "הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע", ובאור שבעת
 ימי בראשית היה הכל גלוי, אלא שבגלל חטאו של אדם הראשון הוא נסתר, כפי שנאמר באיוב "ונעלמה מעיני כל-חיו".
 ובמשך הדורות העולם הולך ומתגלה כל העת, והתורה גדלה ומתפרשת, וכן מתגלים חכמות הטבע "והנגלת לנו ולבנינו
 ער-עולם" בהתגלות נמשכת וחוללת. (בעקבי חיים)

כי הוא חי' וארץ ימיו (ל, כ)

תבת כי מטעמת בטעם מנח אותו מנגנים בני אשכנז בהטעמה ובנגינה בפני עצמה, ורמז יש כאן שצריך האדם לעמוד מעט
 ולהתבונן על מהלך חייו, כי עקר החיים להתבונן במעשיו ולא לפעל מתוך הרגל במצות אנשים מלמד, ואז נזכה לחיים
 נצחיים כמוכא בתרגום יונתן כי הוא חי' בעולם הזה, וארץ ימיו בעולם הבא. וידועים דברי ח' מסלת ישרים, שתחבולות
 היצר להכביד העבודה בתמידות על לב האדם, עד שלא יתיר לו זמן להתבונן באיזו דרך הוא הולך, שכן יודע הוא שאלו
 ישימו האנשים לב לדרךם מיד יתנחמו ויתקנו מעשיהם. ולכן תבת "כי" בנגינה, להורות על התבוננות על מהלך החיים.
 (תורת מנח, ומרעיון זה שבא ראשון, בא המחבר לידי חבור ספור על כל טעמי מנח בשתורה)

ואנכי הסתר אסתיר

מנהג נהגו רבים מצדיקי החסידות, שבשעה שהיו מבקשים להשפיע טובה ולהחיש ישועה לכלל ולפרט בעת מצוקה, היו שחזים תחלה ספורים ועבודות מצדיקים קדמונים, ובאמצעות כן היו ממשיכים ישועות להפליא.

ה'סבא קדישא' רבי ישראל מרז'ין היה אומר, כי בימים מקדם היו הצדיקים משפיעים טובה באמצעות תורה ותפלה, אך בימינו שהעולם בבחינת קטנות אצי ממשיכים ישועה באמצעות ספורי מעשיות ושיחות חלין, והסמך לכך את הפסוק בשיר השירים "מהדענשה לאחותנו" - כיצד משפיעים ישועה לאחותנו זו בנסת ישראל, "ביום שידיבר בה" - ביום שמדברים אודות הצדיקים והליכותיהם, ובכך ממשיכים ישועה לעת האת. ומספר, כי בימים שלפני חג הפסח הגיע חובר אחד אל הצדיק מרז'ין, וספר את עצרו על שהפריץ בטל את חכירתו ובכך נשבר מטה לחמו. החל הרבי לספר מעשיות שונות, ובסימן אחר לחזר כי הוא יכול לשוב לביתו, וכשהלה תמה "במה אשוב?" נענה הצדיק: "סע לביתך לשלום, כי כבר עשיתי לך טובה", וכן היה. וכך מובא בשם המגיד מזלזל, שש"ספורי נסים פועלים וממשיכים שרש על הנסים, לעשות עוד נסים וכיוצא באלה".

מעשה נפלא ארע אצל רבי יששכר דב מבלז, כפי שספר רבי ברוך מסרטיין צ"ץ שהיה חתנו בזווג ראשון. בעירה בלז'ין שבמחוז לובלין התגורר יהודי מלשין, שגם צרות רבות לקהלה היהודית המקומית. הוא עקב ובשל אחר יהודי העירה, תחב את אפו בכל ענין ומסחר, ואת כל המידע המפילי היה מעביר אל הרשיות בעבור בצע כסף. מפעם לפעם היו שוטרי חרש מתנפלים על דוכלים או סוחרים מקומיים, ומגלים חיש מהר סחורה מברחת כדי להתחמק מתשלומי מסים גבוהים, מאתרים טובין בלתי לגלים, והצרה שנתתה על ראש המסכן התורן היתה קשה מנשא. כלם ידעו ידו של מי פועל, וזהו של המוסר הנחשב היה בגדר סוד גלוי, אך לא היה מי שיהיה לעשות לו מאומה, שכן כלם חששו מנחת זרועו של האיש המקרב למלכות, והתיראו אף מלנסות ליסרו ולהוכיחו על פשעיו. אלא שהגיעו מים עד נפש ובגין הקהלה חשו כי כלו כל הקצין, אלא שמוצא מן הסבך - אין.

היה בעירה יהודי פשוט שסבב כמו כלם מנחת זרועו של המוסר השפל, אך הוא החליט לעשות מעשה. לקראת החג הקרוב נסע האיש אל המהר"ד מבלז, ובמוצאי החג, בשעה שכל החסידים עברו בסף עליפני הצדיק כדי לקבל ברכת פרוה, נצל הלה את ההזדמנות ושפך לפני הרבי את כאבו וצערם של כל יהודי בלז'ין, הסובלים מרודות עקב ההלשנות של המוסר. היהודי התמים הזכיר את שמו של המלשין ואת שם אמו, ספר עד כמה גדול הנזק שהלה מסב ליהודי העירה, ובקש מהצדיק עצה וברכה להפטר מענישו שלח. כששמע הרבי את הדבר, ננער בהתלהבות, הדק והתקין את האבנט שעליו, והחל לספר בחרדת-קדש ספור קדש שארע אצל 'השרף' רבי אורי מסטרליסק. הנאספים הטו כלם את אזניהם לשמע את הספור, ובהם היה גם חתנו רבי ברוך מסרט, והנציא הותיק רבי אהרן יהושע לנדא.

אל הצדיק מסטרליסק הגיעה פעם חבורה של חסידים חשופים ואנשי מעלה מהעיר ראנע, אלא שלפליאתם לא פנה אליהם הצדיק ולא נתן להם שלום. היה הדבר לפלא בעיניהם, שכן הרבי קבל בחיבות את שאר החסידים שהגיעו מערים אחרות, ורק עליהם דלג. סברו הללו תחלה כי שמא לא הבחין בהם הרבי, ונסו להדחק ולעמוד לפניו בכל הזדמנות כדי שישלם להם אליהם, אלא שלשון היתה תוחלתם. בכל השבת שבה שהו בסטרליסק, לא פנה הצדיק אל החסידים שהגיעו מראנע, לא בשעת התפלות בשבת ולא בעת עריכת השלחנות, באלו אינם עומדים וקמים לפניו.

מובן מאליי כי בני החבורה החלו לפשפש במעשיהם כדי להבין מה פשעם ומה חטאתם, אך למרות שערכו השבון נפש מדקדק לא מצאו במה לתלות. השבת עברה עליהם בדאגה עמוקה, וכל העת התיגעו במחשבתם להבין מדוע הצדיק בה מתגבר אליהם.

במוצאי שבת פנו בני החבורה אל הדין של חצר הקדש סטרליסק, שהיה מקרב מאד אצל הצדיק, ובקשו ממנו לחלות את פני רבם ומאורם ולהבין על מה עשה להם ככה ומה חרי האף הגדול הזה. נכנס הדין באימה ובראיה אל 'השרף', וספר כי "נמצאים כאן חסידים אנשי מעלה מראנע, שהרבי מרחיק אותם מעל פניו והם אינם יודעים בשל מה הסער".

נענה הצדיק ואמר: "אתה מבקש ללמד זכות על יהודים אלו מראנע? והרי בעירם היה מלשין נחשב שהצר לכני העיר וגרם להם צרות צרורות, ואף אחד לא נקא אצבע כדי להפטר מפגע רע זה. והנה בשמחת תורה הגיע אותו 'מוסר' שפל אל בית הכנסת, כאלו אדם נכבד וירא-שמים הוא, והנציא שחששו מנחת זרועו אף בפרוהו בהקפה עם ספר-תורה בידו כמנהג בעלי-בתים חשובים. ויהי כאשר הקיף המלשין את הבימה עם ספר-תורה בידו, והגיע אל מתחת למנורה שהיתה תלויה בתקרה, קפץ יהודי פשוט ותמים, שאפלו אינו יודע מה זה מקנה, והנחית את מנורת-הברזל הכבדה הישר על ראשו של אותו רשע, והכריע אותו לנצח במקוה אחת אפים, ובאבד רשעים נה". סים הצדיק מסטרליסק את דבריו אל הדין, ואמר: "האם דבר זה היה צריך

אחת מצורות הכתיבה המקוצרת, היא השימוש בראשי תיבות או ברישום האות הראשונה של התיבה. אולם פעמים רבות פגעו המעתיקים את המקוצרים באופן שגוי, וכך נוצרו טעויות לרוב שגרמו לתמיכה, ורבים נדחקו לבאר באופן דחוק את הנכתב במקום להגיד כראוי. כבר במשנה במעשר שני מצוינו על כלים שכתוב עליהם אותיות בקיצור, ונחלקו תנאים אם משמעותם דמי מעשר, דמאי, שכל ותומה, שכן בשעת הסגנה היו כותבים ת' תחת תרומה, או שכל שמת אנשים. ש"ס מצויים מאוד ראשי התיבות לקיצור סוגיות ודנים, ופעמים רבות מובא בגמרא עצמה הפענוח הנכון של הנוטריקון.

כיום מקובל לסמן גרשיים לפני האות האחרונה בתיבה, אולם בכתביהדי ובתחילת תקופת הדפוס, היו מנקדים מעל המלה המקוצרת. במשך הזמן נוצרו קיצורים קבועים של ראשי תיבות ויד הכל משמשת בהם, אך לעיתים יצרו הכותבים ראשי תיבות נדירים משלהם, והקורא נאלץ להבין את כוונתם. הרדב"ה מספר כי הביא לפניו פעם שטר שהיה כתוב בסופו "ועל זה נק"ש", ולא הצליח להבין מה הכוונה, עד שבא הכותב וביאר לו כי הכוונה "נטל קני שלם", ו"אחרתי לו, צריך אתה ללכת עם השטר לכל מקום שילך לבאר, כי אני אומר ראשי תיבות של 'נקרא קטן שוטה', וכמה מיני נוטריקון אתה יכול לעשות במלה נק"ש". הקדמונים כבר התאנו על ריבוי ראשי תיבות בכתביהדי שגורמים לקושי בהבנת הדברים ובפענוח שגוי, כמו רבי יצחק לאמפרונט "ראשי תיבות": "אין לכתוב בספרים למען לא יפול בהם טעות". ופלאה עליו שהזכיר זאת בשם התוספות יום טוב בביבמות, אך אין בדבריו שם מאומה בענין, ואף ה'שדי חמד' כבר התפלא על מקור זה, שהובא גם ב'האל יעקב' שם מזהיר "אין בקל יפול טעות בספר, כי המעתיק לא ראה בשני קוים שעל יב". לכן צריך כל מעתיק להזהר מלכתוב ספור בראשי תיבות". בזמננו כותבים רוב המחברים סגנון מובן ומשמשים רק בצירוף ראשי תיבות ידועים, אך מאידך רבים מהספרים הישנים נדפסו במלונם במהדרה חדשה, נפתחים לעיתים ראשי התיבות בצורה שגויה, בעיקר בגלל עבודה רשלנית וחפזה, ונזרזות שגיאות מביכות של ממש. פעמים נוצרות טעויות כתוצאה מהאחריות כוללת למחשב לחלוקי נוטריקון במלים מתוחות, אך לא מדיה הפענוח קטור לענין. למשל בתשובות הרשב"א נכתב על מי שכפר בעיקר וחרו בתשובה "שמיחיה חמש פעמים בכל יום ונהר מאוסר כי שריאל", והנוסח כמובן נראה כמזמרת זו כל חמש הפעולות של המוסלמים. אלא שבמקור נכתב "שמיחיה ה' פעמים בכל יום", והמודפס פגע את התיבות 'לחמש פעמים', וכך נוצר השיבוש הנלע. את דברי המדרש בדברים שיש למנות דיינים שיש בהן שבע מידות, שהן חמנים נבונים ויודעים וכו', ואם לא נמצאו משלוש מביא מאחד, שכן כתוב אשת חיל מי ימצא? ונלאו הלומדים לבאר את דברי המדרש התמוהים, פענוחו כמה גדולים כי במקור נכתב "אחמ" ו"הכוונה לפסוק "אנשי חיל משל ישראל", ומכאן למדו חז"ל שאפילו בעל מידה אחת יכול להמנות לדין, אך מעתיק כתביהדי פענוח את הנוטריקון בצורה שגויה אשת חיל מי ימצא...

על דברי הגמרא במגילה "ומפקי כסות אלא בשם פה" מפרש רש"י שה' נוטריקון' שבת היום כולל היום, וזו היתה טענה המן שהיהודים מתחמקים תמיד ממלאכה בטענה שהיא אסורה עליהם מני שבת ומועד. אולם בחלק מכתביהדי מופיע הנוסח "עליהם פה", ובערוך תרגם פה על אדם המבקש בטלה, ולכן יש הסבורים שכוונת הגמרא 'שהי פה' - שהיה ובטלה מתוך עצלות, ולא כוונתנו. כך גם בביאור יצחק "כפיל" שגמרא המידע על הקב"ה (ולא כפי השימוש הרווח היום תחת המלה 'כפיל'), מובאים בעין יעקב' במגילה דברי התוספות: "כתוב במדרש בכיכול, כתוב בתורה יכול לאומרו, ונקוד על הכ"ף ועל הבר"ה, כלומר כתוב בתורה, ולדעתם מלשון התיבה כ"ב-יכול - כתוב בתורה יכול, כיוון שבתורה נאמר על הקב"ה לשון עצלות לכן אפשר לכתוב כן. ורבי יצחק לאמפרונט אף פענוח את כל תיבת 'כפיל' כנוטריקון שלם: 'כ' באדם יאמר לו לא לאלוקי', ו' תיבת 'תק' שגמרא ענינו כנוטריקון 'תשבי יתיר קושיות ואיבעית', אך באמת אין הוא נוטריקון אלא תיבה במשמעות של תעמוד הקושיא במקומה, אם כי ביאר תקו כנוטריקון הוא קדום מאוד, והחז"ל מעיד שראו בהקדמת הרמב"ם למשניות וכן בכתב יד של ספר הקנה, וכן מובא הנוטריקון בש"ל חק' וכתביו". את דברי הגמרא בספחים "כל מה שאמר לו בעל-הבית עשה חזק מוצא" פענוחו כנוטריקון צ"א - "צד איסור" ופענוחים נוספים, אך המאירי סבר שאין לנרש תיבות אלו "ודרך הנהגה לנציא נשתבש כל הספרים".

במשך הזמן נוצרה ספרות שלמה של מבררים מקוריים, שביקשו לזהות מלים ידועות כראשי תיבות שהתנגלו והפכו לתיבות עצמאיות. אחד הבולטים שבהם היה רבי ברוך עפשטיין בעל 'התורה המינה', ובספרו "מקור ברוך" (ברוך שאמר) העלה רעיונות מרתקים של פענוחים שגויים, אם כי כמה מדבריו נדחו בידי אחרים. יש סבור כי קריאת 'חזק' בסוף כל חומש נוצרה מפענוח שגוי של הנוטריקון 'חזק' משמעותו חזן וקהל, כי המנהג הקדום היה שהקהל קורא את הפסוק האחרון שבחומש כמו שנוהגים היום במגילות אסתר, וכדי לסמן מזהר זה נדפס בחומשים "חזק" בסוף החומש, ומה נשתרבה המנהג לקרוא "חזק חזק" בסיום החומש, אך רעיון זה נראה רחוק ודחוק. כך גם סברו לומר, כי הנוסח המקורי בתפילת רבי נחוניא בן הקנה "שמשת חלקי מיושבי בית-המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות" נוצר מפענוח שגוי של הנוטריקון "מיושבי קרנות", והכוונה "יושבי קרסאות ויאטראות" שהם ההיפך הגמור מיושבי בית-המדרש, ובטעות נתפרש כיושבי קרנות' שלא נחשבו בעיני חז"ל אלא כ"תרגין שהיה בקיאות טוב דיינ" כפיפוש רש"י בסנהדרין.

ידועה המאיה על הנוסח בקדושת בחרות הש"ש ב"א בקול רעש גדול אדיר וזקוק משמיעים קול" ולא נאמר מי הם המשמיעים קול, ואילו בנוסח התפילה נאמר "האופנים וחיות הקודש ברעש גדול משמיעים קול". והעלה רבי אריה צבי פרומור ה"ד מקוניאנוב את ההשערה, כי בכתב-היד נכתב בנוטריקון "אז בקול רעש גדול אדיר" משמיעים קול", והכוונה א"ח נוטריקון "אופנים וחיות", אך הערה אחרת פגענו זאת לאדיר חזק, ואף שהשערה נראית נכונה, אולם כבר מצוינו מפורות הקדמונים מזמן האנוניא את הנוסח "אדיר וחזק", ובכתבי בית-המדרש של רבי יהודה החסיד אף מובא שיש מלאכים שנקראים 'אדיר וחזק'.

מכשול חמור שאירע עקב קיצור מיותר של תיבות מובא בספר 'לתקנת ענוות' על איש אחד שנסע לעיר באלטע למסחר, ואחר שהפסיק שם את כל ממונו חיפש פרנסה בעיירה קטנה כדי שלא ישוב לביתו בידים ריקות. מרוב צער ובושה לא שלח מכתבים לביתו, וכשהוא אשתו פנתה לפרנס הקהל כדי להוודע מה בער בעלה, לקבלה את התשובה: "בעלך זה שנה כי הנהו מה ענין שחזר" ונישאת לאחר וילדה בן. לימים שב הבעל לביתו, ואנשי העיר אשימו את פרנס הקהל שהעיד בשקר, אלא שהוא טען כי נשטם סימני ראשי התיבות מתיבת' מות' כלומר מלמד תינוקות, ואכן שימש הלה כמלמד בעיר שחזר, ללמד עד כמה יש להיזהר בכל תפילת דיו.

תופעה מעניינת מתרחשת לעיתים עם פרשת וילך, כאשר יש שנים שבהן קוראים את הפרשה פעם אחת כמו שאר הפרשות, ישנן שנים שבהן קוראים את הפרשה פעמיים, וישנן שנים שבהן אין קוראים את הפרשה כלל. והרי לפנינו חידה, איזו פרשה לא נקראת לעיתים בכל השנה, לעיתים פעם אחת ולעיתים שתי פעמים? והדבר תלוי כמובן בקביעות השנה, שכן פרשת נצבים נקראת תמיד בשבת האחרונה בשנה, ופרשת האזינו בתחילת השנה הבאה, ואילו פרשת וילך לעיתים מתחברת לנצבים שלפניה, ולעיתים נקראת בשבת הראשונה בשנה בין יום הכיפורים לסוכות, היא שבת שובה. הרי שלעיתים קורא את וילך בשנה שמכבר עם נצבים, ובמחזור הבא של הקריאה יקראו את וילך לאחר ראש השנה, ואם כן בשנה שבאמצע לא קראו אותה כלל, ולעיתים להפך, בשנה האמצעית קראוה פעמיים. והדבר תלוי בסימן המובא בשולחן ערוך על הפסוק בדניאל "פתבג המלך" - ב'ג' המלך, פת וילך - אם המלך ראש השנה חל במיום ב' או ג', אז 'פת' - פותחים וחוצים את פרשת נצבים וילך, וקוראים אותה בשבת שובה בנפרד.

דומה לכך היה החידה: מתי אין לאדם יום הולדת, או יום השנה לפטירתו? בשנה שבה חודשי החשוון וסכסו חסרים בני כ"ט יום (השנים החסרות ששני החודשים חסרים הן כ"ז 25.5% מכלל השנים), ואם האדם נולד או נפטר ביום השלושים לחודש בשנה שהיו שניהם מלאים; או אחד מהם, כגון בל' במרחשון או בל' בכסלו, ואם בשנה המדוברת החודשים חסרים, משתנה יום ההולדת ויום השנה. ומי שנולד בראש-חודש טבת בשנה חסרה, המלך ראש השנה חל במיום ב' או ג', אז 'פת' - פותחים וחוצים כלומר נולד ביום א' טבת ולא היה יום שלושים בכסלו, ובשנה שמגיע למצוות חודש כסלו יהיה מלא, נחלקו הפוסקים מתי הוא מתחייב במצוות, אם בא' דראש-חודש טבת, ונמצא מקדים ביום אחד אל ל' בכסלו; או שמא ביום ב' דראש-חודש א' טבת, כפי היום שנולד בו; והשאלה גם נוגעת למקרה הפוך, מי שנולד בל' בחודש בשנה מלאה, ובשנה שימלא לו י"ג שנים תהיה שנה חסרה, האם נעשה גדול כבר ביום כ"ט או ביום א' של החודש הבא, וכך גם לגבי קביעת יום השנה וציון נס שנעשה לאדם. דוגמה לכך הוא האיירציות של רבי צבי-הירש מרימינוב, שנשתלק ביום ל' במרחשון ת"ר, ורק ב"ב 45% מתוך השנים חודש מרחשון הוא מלא, ואילו בשאר השנים החודש חסר ואין בו יום שלשים לציון יום פטירתו.

מכך נשקטו לעיתים מלא, עלול להיווצר בלבול, כפי שהעירו כבר הפוסקים, מקביעת ימים לפי ימי החנוכה, במקום לפי ימות החודש. למשל, יום ל' בכסלו הוא תמיד הנה הישיש של חנוכה, אולם לא בטבת הוא הנה השביעי רק בשנים שחודש כסלו מלא, ואילו כאשר כסלו חסר הוא הנה הישיש, כיוון של' בכסלו לא היה בשנה זו. ולכן יש לשים לב, למשל למי שנולד ביום ב' בטבת בשנה מלאה, ישנה הדילמה: האם הנה השביעי ורק בחולות היה "את חנוכה" - הנה השמיני, אולם שנהגו לגלגל י"ג היה זה בשנה שחודש כסלו שבה חסר, ואפיון הוא נעשה ברימינוב "את חנוכה" בנר שמיני ולא בשביעי כפי שנולד, מפני שיש לחשב תמיד רק לפי התאריך בחודש ולא לפי מספר הנרות.

כך גם יש לציין ביום השנה כמובא ב"ביאור הלכה" (סימן תרפד): "מי שיש לו יאריציות בחנוכה, לא יחשוב לפי ימי החנוכה אלא לפי ימי החודש, שהרי לפעמים ראש-חודש טבת יום אחד, ולפעמים שני ימים". מקרה דירק הקשור לשנה הלוועית, מתרחש עם עשרה טבת, ולעיתים יש שנים שבהן לא חל עשרה בטבת... שכן השנה האזרחית כידוע מתחלפת בתקופת חודש טבת, ולמשל בשנת 2022 למניינם, לא חל עשרה בטבת כלל, שכן השנה החלה בכ"ח בטבת תשפ"ב והסתיימה ב' בטבת תשפ"ג, ועשרה בטבת חל רק שלושה ימים לאחר מכן שהוא כבר שנת 2023 למניינם, ואילו בשנת 2023 למניינם יחול עשרה בטבת פעמיים.

בב"ג אלוול תשס"א אירע האסון המפורסם של הפלת מגדלי התאומים במנהטן שבניו-יורק, כאשר טרוריסטים ערבים צמאי דם השתלטו על מטוסי נוסעים אמריקאיים והתנגשו במגדלים הגבוהים בני 110 קומות, שעלו באש והתמוטטו. שני מטוסים נוספים התנגשו האחד בבניין הפנטגון בוועידתו, והשני התרסק במנהטן בפנסילבניה לאחר שהנוסעים נאבקו בחוטמים והצליחו למנוע מהם לפגוע בבית הלבן של ארה"ב.

הפיגוע הדמים את העולם והוכיח את אפסיותו של האדם. כ"ז אלף בני אדם נהרגו בפנינו, ובהם מאות יהודים הי"ח. פוסקי דורנו עסקו ביהודה כמה עובדות שבעליהם שחו בבניינים שבעה שהמטוסים נכנסו בהם. ובינן השארה הסתמכו גם על יהודי ד"א שנחשב כיום כסימן מובהק, התפרסמו גם סיפורים רבים על יהודים שהיו אמורים להיות בבניינים אלו, וזמן השמים עיכבו עיכבו וזכו להיחלץ בדרך נס המוכיחה את יד ההשגחה הפרטית של ה' על כל בראיו.

יום אחד לפני כן, דרש המשגיח הנודע של ישיבת לייקווד רבי מתיאור מומיו דרשה מוסרית לתלמידיו, ובין השאר אמר שאין לסמוך על שום דבר גשמי, "ואפילו על מגדלי התאומים אל תסמכו, שכן הם עלולים ליפול מחר". הרעיון היה מופרך לחלוטין, שכן מי העלה על דעתו שמגדלי התאומים יכולים ליפול, אך למחרת התנגשה הנבואה. השיחה המופלאה התפרסה במהירות, והגיעה לאוזני השירות החשאי של ארה"ב שפתחו בחקירה כיצד יד הרב של הפיגוע הצפוי. לא נותרה הבדיחה, וסוכני ארצות-הברית חשבו לשיבת לייקווד כדי לשמור את ישיבת המוסר שוב. גם ה"יועצות משה" מוויניץ התבטא יום קודם לכן באוזני משלחת של עסקנים מארה"ב שביקרה בצול, כי "הנשיא האמריקאי רשום שהוא שליט, ואני יודע מהו המבחן עלול להביא עליו".

דורשי רשומות מצאו רמזים שונים בתורה שבנגלה ונסתר על המאורע העולמי, כגון הרמז בוורה פרשת בלק, שם נאמר שלפני בנין ירושלים יפלו ביום כ"ה לחודש חשוון שלוש חומות גבוהות מהקניין רומי, והיכל הגדול שבה ייפול, ויש המבאנים בשם הגר"א מוילנא כי יש להגיה ביום כ"ה במקום ביום כ"ה, ואם כן הוא יום כ"ג באלול שבו אכן נפלו חומות רומי של מימי הגר"א ויוזיקר שבאמריקה.

אחד מקורביו של רבי שלמה זלמן אוירבך סיפר לו כי שב מביתור באמריקה, והוא שאל אותו אם ביקר בבניין התאומים, וכשחלה התפלא אמר לו רבי שלמה זלמן: "הרי בבניינים אלו ייתכן מקרה נדיר ביותר, ששני תינוקות שעת בדיקתם, ואילו מזה הרבה שנים שניהם יהיה במועד עתידי. וזאת כאשר האדם נולד במרום הבניין הגבוה שיש עירי אור יום, ועומי נולד למטה כאשר החושך כבר כיסה ארץ, והוא יהיה נימול יום אחד אחר הראשון..."

להעשות בידי יהודי פשוט? היכן היו חסידים חשופים אלו, ולמה לא עזרו בדרך כזו כדי להציל את כל יהודי העיר מדי הרשע?!

הצדיק מבלי סים את ספורו ולא הוסיף מאומה על דבריו, אולם רבי ברוך מוויניץ שעמד שם והאזין לכל הספור, נתקף בפתאום ונחלחלה. לא היה ספק בלבו כי היהודי הפשוט שהגיע מבליץ, עזר לקבל את דברי הרבי בפשוט, והוא יפנה עתה לבצע הלכה למעשה כפי שפעל אותו יהודי פשוט בשמחת תורה בעיר ראיו. כלומר, הוא ישוב עתה לבליץ וימצא דרך ביצד להגות מן המסלול את ה'מוסר' הנאכל... "הפרשיה עלולה להסתבך בהג'ו", אמר רבי ברוך לעצמו, "שכן הוא הרי עזר ל'מוסר' של ה'מוסר', כי הרבי מבלי נתן לו את ההזדמנות לעשות זאת, ומי יודע איזה אסון הוא עלול להמיט בקף על הרבי ועל העולם היהודי כולו".

את חששו הביע בפני הגבאי ר' אהרן יהושע, אלא שהוא בטל את דבריו וטען בתקף כי היהודי שהגיע הנה בה תמים, עד שקבל לא הבין שיהיה בון בספור שספר על 'השרף' מסטרליסק על המאורע העכשווי. רבי ברוך חשש בכל זאת, ומהר לדלל את היהודי כדי להזהירו לכל יעשה מעשה פזיז שעלול להיות בעוכריו, וחלילה יוכל להמיט אסון על משפחתו ועל העיר כולה.

הוא אכן הצליח לאתר את האיש שכבר עמד להפליג ברכבת בחזרה לעירו, וכשהצדיק מסר את אצלו מה אמר לרבי ומה ספר לו הצדיק, התברר כי אכן הגבאי צדק. "הרבי בכלל לא הבין אותי, ולא מסר בדי שום עצה וברכה ביצד להפטר מרשעותו של ה'מוסר' בעירנו" אמר הלה, והוסיף כי "איני יודע מה אענה לאנשי עירי בשובי..."

עם שובו של היהודי לבליץ, נכנס אל בית-המדרש המקומי וספר למתפללים שנאספו כי הוא שוב זה עתה מבלי, ואף שספר לרבי על הצרה הקשה שבה נאנקים גני העיר, לא קבל כל מענה ופתרון, אלא שמע ממנו ספור עתיק שארע עם הצדיק מסטרליסק.

הנוכחים מהרו לחקור אותו ולקבל ממנו את כל הפרטים מבקורו בבלי, האזינו רב קשב לספור שספר הרבי על 'השרף' מסטרליסק ועל אחריתו המרה של ה'מוסר' מראו, ולבסוף נענו ואמרו בהתלהבות ובהתרגשות ליהודי התמים: "דע לה, שבאותה שעה שהרבי ספר בבלי את ה'ספור העתיק' שארע אצל הצדיק מסטרליסק, נפל המלשין 'שלו' באפן פתאומי ומת, ובבת-אחת זכינו לישועה פלאית". היה ברוך כלכם כי הצדיק מבלי פעל את הישועה הפלאית באמצעות ספורו הנורא, בלי שאותו יהודי תמים יבין ביצד עצם החזרה על הספור בפי הצדיק, פעלו כבר את הישועה השמימית.

מדגש

"אל תהי שוטה פחרוים" - הנה פשוט-לשוני נפלא, המעודד את החוננים הקננים פחם בכתובת שירה, להעדיף 'חריזה' משפחת' של תבות המסתיימות בהברה דומות בצלילן, ולהקניע מחרוזה מאקצת של תבות שאין נחרזות קראי.

מקור הבטוי מדבר יב לרב הנהא במסכת חלין, שאמר לו "אל תהי שוטה, פחרוין הרי זה ספן" על שאלתו על חתוכות בשר שהיה בהן ספן, ותלה אותן במחרוזות ונתעלמו מענין, האם הספן מעניק לבשר חזקת פשרות, או שמא יש לו דין של בשר שנתעלם מן העין. יש כאן אפוא משחק מילים כפול, בשני משמעות המשפט העוסק במחרוזת בשר, ובהשאלה נתן לחריזת מלים; והן בפסוק אחר מהמקור, עם שיד תבת 'פחרוין' אל דברי רב: "אל תהי שוטה פחרוין", תחת המקור "אל תהי שוטה" - אל תשאל שאלת שטות, מפני שבדאי "פחרוין הרי זה ספן".

ברם, יתכן שגם במקור יש לקרוא בפסוק המחדש: "אל תהי שוטה פחרוין", שכן רש"י בפרושו הראשון בשם מורו פותח: "אל תהי שוטה פחרוים בשאלה זו, ודאי זה ספן", ואילו בפרושו השני: "אל תהי שוטה, פחרוין הרי זה ספן" הפסוק אכן שונה, ותבת 'פחרוין' שיכת לדין עצמו, 'פחרוין הרי זה ספן', כפי שגם עולה מהנאסח שבכתב-יד מדיקום: "אל תהי שוטה, פשר פחרוין הרי זה ספן".

הי גם כאלו שבקשו למצא בפרושו הראשון של רש"י את המשמעות המאחרת של הניב העוסק במלים מחרוזות, ולא לולשון חוט שזור וכשר נתון במחרוזת; ואף שאכן בתקופת רש"י נעשה שמוש פמנח "חרוים" לכתובת שירה ופיט, שכן הוא מזכר כבר ב'ספר השרשים' של המקור אבן ג'אנח שחי בספרד בתחילת תור הזהב, ומקדים יותר מזכר הפנח הזה ב'לקט שמעוני': "צוארף פחרוים - אלו הפיטנים"; אך בתקופת התלמוד עדן לא נעשה שמוש בכתובת פחרוים, אף יש לקרוא נציגים כבר במקרה. השמוש המדויק בחרויה החל בדי הפיטנים הקדמונים יצ"ו והקלרי, שחיו בארץ ישראל בתקופה הביזנטית, בעת המקבילה לתקופת האומאים בבבל.

פתגם דומה שיחס (בטעות) לרבי אברהם אבן-עזרא, הוא: "לא תחרו בשור וחמור, כי אם את השור בערי המישור, ואת החמור בהר המור"; וגם הוא מהנה המלצה לחוננים, להעדיף 'חריזה ראיה' של שתי ההברות האחרונות במלה: "שור מישור", 'חמור מור' (ועדיף ממנה 'חריזה משפחת' של שלשה עצמים זהים), מאשר 'חריזה עוברת' שבה רק ההברה האחרונה תואמת: "שור חמור".

הבטוי 'העלית חרס בידך' משמש במשמעות של מלאכת-שוא, אחד שטרח הרבה ולא הועיל מאומה. מקורו מדבריו הנמרזים במאקצת על אדם שבקש לפטר עצמו מן החרס ולא הועיל כל מאמציו, ואמר לו רבי עקיבא: "צלת במים אדירים והעלית חרס בידך". בדרך מפתרש הדבר כפשוטו, שהעלה שבר' חרס בידך שאין ראוים ללכת פשרו רש"י, אולם קשה לכתוב את מקור הפתגם ומדיע לו לאדם להרים חרס וקה פמש למצא? אלא שבשליש מקומות פ"ס נאמר הבטוי "אי לא דלתי לה חספא, מי משפחת מרגניתא תותה?" כלומר אלו לא היית מגביה את שבר החרס, האם היית מוצא את המרגלית שתחתיה? והבטוי שמש שם פמנח פתשובת הרב לתלמיד שהמה על דבר הלכה שאמר ויכר לופיע פן פמשנה, והשיר אלו לא היית אומר את דברי, לא היית מועלה על דעתך למצא זאת פמשנה, ויכר תמה רבנו תם בתוספות בבבא-מציא מה ענין מרגלית תחת חרסים, וכי רגילים למצוא שם? אך הרב חנוך גרנטר"ו כתב באור נפלא, כי 'החרס' כאן הנה הצדף שבים, ששמו בינתי משתף עם חרס, וכיון שהתורה נמשלה למרגלית לכן עונה הרב לתלמידו, ללא העלית - בעבורך את הצדף מהים, לא היית מוצא את המרגלית שבו; ואם כן זו פנות הבטוי "העלה חרס בידך" - פאדם שצולל תמה למצא פנינים, ולבסוף העלה חרס - צדף ריק ללא פנינים...

רבי מנחם מנדל מוויז'ניץ בעל ה"צמח צדיק" מוויז'ניץ, נודע כאחד מגדולי בעלי הצדקה בדורו. סכומי הכספים שחלק לעניים ונזקקים הגיעו להון עתק, עד שגיסו רבי מנחם נחום משטפנשט בגו של רבי ישראל מוויז'ניץ אמר פעם, כי אם לא היה מחלק לאחרים את כספו שהגיע אליו, היה נעשה עשיר פרטשילד... רבים מחסידיו היו מכניסים אותו בשפת לעסקיהם כדי להתברך בזכותו, אולם את כל הרווחים שקבל היה מחלק לצדקה, וכמעט לא הותרו מאומה להוצאות ביתו. פעם שאלוהו תלמידיו, הרי חז"ל אמרו בכתובות "המבזבז אל יבזבז יותר מחמש", וכיצד עובר הרבי על דברים אלו? והשיב: "ומה אעשה. ואחר שנתתי חמש מקמוני לצדקה, בא אלי יהודי תמים ומספר לי כי הוא עומד לפני נשואי אחד מילדיו. ואין בידו להשיג כדי רכישת בגדים ונדניה, ולהוצאות החתונה? מיד עולה במחשבתו, שאף אם אמנם אני עתיד להיות בניהם כיון שאני מבזבז יותר מחמש, אבל עדיף לי להיות מיושרי גיהנם, ובלבד שאותו יהודי לא יצטער ולא יתעצב שאין בידו מומן מספיק להוצאות החתונה..."

החסיד הנודע רבי מרדכי חנא פוקס, עסק כל ימיו במצות הצדקה במסירות נפש, ובמשך ימי חייו חלקו באלפי עניים ויתומים וחלצים מן המצר. ספר רבי יהודה הורוויץ מוויז'ניץ, כי פעם ראהו פונה אל אחד מעשירי גרוסוורדין, ומבקש ממנו סכום גדול כהלוואה לתקופה מסוימת. למטרת צדקה חשובה. הלה הכיר את ר' מרדכי חנא כאיש נאמן שכל מהותו עשית צדקה וחסד, והעניק לו את ההלוואה מיד. תמה רבי יודאלע בלבו על ר' מרדכי חנא, שכן שער בנפשו שלא יעלה בידו לאסוף בכל גרוסוורדין סכום כזה עצום עד התאריך הנקוב שבו עליו לפרע את ההלוואה. זאת תמיהתו לא הותר בלבו, אלא הציגו בפניו ר' מרדכי חנא, וזה השיב לו כי הוא מקנה לקבל את הסכום הדרוש מידיו של ר' יעקב משטפנשט שהיה אוסף כספים לצדקה ומביא לר' מרדכי חנא מפעם לפעם. ר' יעקב זה התפרנס מזיגה בפיו כוונן, ומדי פעם היה הולך בגליו משטפנשט ונע ונד גרוסוורדין כדי להסתופף בצל רבו "אהבת ישראל" מוויז'ניץ, ובדרך שגמשה בזה שבועות היה אוסף כסף לצדקה ומסרם בהגיעם לגרוסוורדין לר' מרדכי חנא שהיה מחלקם לעניים ונזקקים. שמו הרבי מוויז'ניץ את הדבר בלבו, והמתין לראות כיצד יפל דבר. כאשר הגיע ר' יעקב העירה, בראו אצלו איזה סכום הביא עמו בשביל רבי מרדכי חנא, ולפליאתו נקב בסכום המדיק ממש כפי שנטל ר' מרדכי חנא בתורת הלוואה למטרת הצדקה שלו. "אז ראיתי מהי מדת הבטחון", היה מסים ר' יודאלע כשהיה מספר עבדה נפלאה זו.

לצד גאונותו בתורה של רבי אהרן קוטלר ואהבתו אותה אהבת נפש, היה מיוחד במדותיו הנאצלות ובנדידתו אחר החסד עם הזולת. בהקדמה לספרו נכתב עליו: "כל ענין של חסד וסיוע שבא לפניו, לא ישקט עד אם פלה מעשהו, ובמהירות בדרך הצדיקים". מעולם לא היה דוחה ענין פלשה לזמן מאחר, אלא אם היה מדרב בנושא השעון ישוב הדעת. נר לרגליו היו דברי הלל הזקן באבות: "אל תאמר לכשאפנה אשנח", והמנט שלו על כל פעלה של חסד היה המצוה שאין להחמיצה ולדחותה. ספר אחד ממנהלי ישיבתו הנודעת בליקווה, כי בתקופה

מסימת החליטו להנהיג מעט סדר בלשבת הישיבה, שכן העמס על ראש הישיבה היה קשה מנשוא. היו ימים בהם הגיעו עשרות ואף מאות שיחות טלפוניות אליו. פעם נסה להסביר לאיש שהתקשר, כי ראש הישיבה עסוק עכשיו ויש לנסות להתקשר במועד מאחר יותר. אולם כשרבי אהרן שמע זאת התמרמר ושאלי: היתכן?! יהודי פונה אלינו ואומרים לו לפנות בזמן אחר? והרי יתכן שהענין באמת נחוץ לו ואינו סובל דחוי, וגם אם לא - הרי יש כאן כבוד הבריות, ואם יהודי פונה לר' לסייע לו מיד". ומה עושים כאשר שנים מתקשרים בבת אחת? גם לכך מצאו פתרון, ובמשרדי הישיבה היו שני מכשירי טלפון, וראש הישיבה מדבר בו־זמנית בשניהם...

אחד מתלמידיו ספר פעם, כי הגיע אליו קרוב לחצי הלילה כדי לסייע לאדם שנפל למשכב. "וראיתי כיצד הוא מפקיר את עצמו לחלוטין למען הזולת. וידתו היתה פתוחה לרוחה למרות הקשה המקרה, ואיש לעשרות נכנסו ויצאו, העפתי מבט לעברו והבחנתי כי שפתיו כחלות מרב מאמץ ודעב, אולם למרות שאזלו כוחותיו לא חדל רגע מלפעל. נהל שיחות טלפוניות, השיא עצות לשואלים ועזר לנזקקים, ולא נח לרגע". ברגישותו המיוחדת לסביבתו, היה נוהג בכל נסיעותיו עם תלמידיו ומכיריו, לבקש מהם לאסוף לרכבם את ההולכים ורגלי או ממתינים להסעה, והיה מזכיר למיד את דברי הנהגה ביבמות: "לא ישפך אדם מייבורו ואחרים צריכים להם". לעתים היה מבחין בתלמיד-ישיבה שעומד על אם הדרך וממתין לרכב מזדמן, ואף שיעד נסיעתו היה להפך, היה עוזר לידו ומוסר לו שטר בן חמשה דולרים כדי שהלה ישתמש בתחבורה הצבורית ולא יודקק לנסיעת חנם. בזאת חנקה תש"ד היה אמור למסר שעור בפילוסופיה, בישיבה שישד בה, אולם הוא הגיע רק באחור רב. שכן בדרך הבחין באדם שעומד בצדי הכביש ומסמן בידו בבקשה להצטרף לנסיעה, אלא שהנהג המשיך בנסיעתו ורבי אהרן בקש ממנו לשוב על עקבותיו, למרות שנאלצו להאריך את הדרך הרבה, אך רבי אהרן לא העליף להבין "כיצד אפשר להשאיר אדם בלילה גשום בכביש כה סואן?! אף שהלה לא היה יהודי, וזאת מפני דרכי שלום וקדוש השם."

ספר אחד מידיו של איש החסיד רבי שמואל דסקל מבני ברק, כי פעם הזמן לחתנת בנו של ידידו זה, וכיון שהיה עליו להגיע אל אזור אולם התנהג בשעה מקדמת, החליט להמתין באולם הממוג עד לתחלת הארוג. להפתעתו מצא אולם גדוש באנשים שיושבים וסועדים את לבם, בשעה מקדמת מהמופיע בהזמנה. הדבר הפליא אותו מאוד כמובן, ופליאה בפולחן היתה לו כאשר גלה כי כל הסועדים הנם עניים ואביזנים. "מסתבר כי טעיתי ולא הגעתי אל האולם הנכון" אמר האיש לעצמו ובקש לצאת, אלא שאחד הנוכחים הבחין במבוכתו ושאל אם הוא זקוק לעזרה. "אכן, אני מחפש את חתנת משפחת דסקל", והלה השיב: "אכן, לא טעיתי. והנה ר' שמואל בעל השמחה עומד שם בירכתי האולם". האיש לא הבין את המתרחש ור' שמואל איש החסד הסביר בפשטות: "הזמנתי אצל בעל האולם שלש מאות מנות לסעודה בשעה מקדמת והזמנתי את כל עניי העיר לשמח עמי, ולאחר מכן יקבל כל אחד מתותיד מכבדת. ובשעת החפז שתערוך בחצר הרבי מוויז'ניץ, יכינו את האולם מחדש בעבורנו..."

מספרים על מלמד אחד, שהיה מתאונן על מלאכתו הקשה שבמקדש, והיה אומר: "ראייה מפרשת יש לי מן המקרא, לפתגם השגור בפי הבריות, כי מלאכתו של מלמד תינוקות קשה כמלאכת חוטב עצים, שהרי על הפסוק "מחטב עצים" שבפרשת נצבים, מפרש רש"י: "מלמד"... ולעתים היה נאנח ואומר: "באמת קשה מלאכתו של מלמד יותר ממלאכתו של חוטב עצים", ויודעים אתה למה? מפני שחוטב עצים - כל גוי שנוסף אליו, הריהו מקל על עבודתו. ואלו מלמד - כל גוי שנתוסף לו, מוסיף עבודה קשה על עבודתו..."

מספרים על המלמד דודקו שבעיר סלונים, שהיה מתפאר בעצמו שאין פחותו ממהה במלאכתו, וכל תלמיד-חכם שלא למד תורה מפניו בילדותו, אינו בחזקת תלמיד-חכם. כששמע זאת רב העיר רבי איזיל חרין, נענה ואמר בשנינותו: "אכן, צודק הוא מלמד זה, והוא עצמו ראוי לדרביו. שהרי הוא בעצמו לא למד תורה מפיו של מלמד דודקו זה, וראו נא איזה בור ועם הארץ הוא..."

אל רבי דוד מטולנא הגיע פעם מלמד אחד שספר בצער על פרנסתו הדחוקה. נאנח האיש ואמר: "מלמדות הריהו פרנסה קשה ובוזיה", והרבי נענה: "לא כן, אלא מלמדות הריהו קשה ובוזיה ואין בה פרנסה..."

בפי חכמי הספרדים היה שגור הנוסריון "מ"ת" - למלמד תינוקות, ואמרו בהלצה שפולמדים פטורים מתשלומי מסים, כשם שלא נתן לגבות מסים מן המוות... וכן חתם רבי רפאל ברוך טוליאנו ראב"ד מקנס באחד ממכתביו: "נאם המר ונאנח מצרת ושיעבוד נערי בני ישראל אשר סבבני והקיפוני וכתרני כעכנא, עד שפמעט כל מ"ת (מלמד תינוקות) - מת חשוב יותר מקונו..."

פרשת כי תבוא מסתימת בפסוק "ושמרתם את הברית הזאת ועשיתם אותה, למען תשיבילו את כל-אשר תעשו". ומיד לאחר מכן מתחילה פרשת "אתם נצבים היום כלכם... כל איש ישראל".

רמז יש כאן לדברי חז"ל בקדושין "לעולם יראה אדם את עצמו כאלו חציו זכאי וחציו חייב. עשה מצוה אחת, אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות". ואם כן על האדם להתבונן היטב בכל מעשיו, כי בפעולה אחת יכול להכריע את כל העולם לזכות או לחילה להפך. וזו חכמה "למען תשיבילו" - שתעשו את כל מעשיהם בשום-שכל ובהתבוננות, שכן "אתם נצבים היום כלכם" - כל העולם בלע עומד על "כל איש ישראל" - על כל אחד ואחד מישראל שבמעשיו הוא מובע את העולם לכף זכות.

(רבי שמואל מדארג)

ספרי 'שבת טיש' ו"מידות טיש" בחנויות הספרים המובחרות

5806777@GMAIL.COM

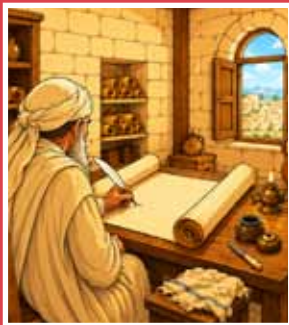
הפצ"ת ועד הפצת תורה

מאירים את הילדים

מִצְוַת 5 הַהֲדָלָה

מצוות כתיבת ספר תורה היא האחרונה במנין תרי"ג המצוות, ולפיה חייב כל אדם מישראל לכתוב לעצמו ספר תורה. מי שאינו יודע לכתוב ספר תורה, או שהוא עסוק וטרוד, יכול לקיים את המצווה בשכירת סופר סת"ם, או בקניית ספר תורה מוכן. ילדים חביבים, התוכלו לזכות את ההבדלים שבין שני הצדדים?

יצירות

שימו לב! בשבועות הקרובים נשמח לקבל מכם יצירות יפות עם הלוגו החדש שלנו והמשפט: "מחברים את עם ישראל". יש לכם רעיון איר לציג את החבור של עם ישראל? הכינו, צלמו, ושלחו לנו: MAG@tv2000.co.il ננסו להגדלה הגדולה, ואולי תזכו בפרס.

ילדים יקרים,
כל שבוע אנו מציגים יצירה יפה ששלחתם לנו המספרת כמה אתם אוהבים את המקדון והפעם - היצירה של אסתר עמר מבני ברק

מאתגרים את הנשמה

ילדי האופנים

מאיר גואטה

ויתר על המרגלית וקבל "יהלום"!

ילדים צדיקים, מה הדבר הכי יקר שיש לכם בבית? האם הייתם מוכנים לזרוק אותו לתוך הים רק כדי לא לעבור עברה? בואו תשמעו על אדם גדול, רבי יצחק (אבא של רש"י הקדוש), שויתר על כל העושר שלו כדי לשמור את מצוות השם! רבי יצחק היה צורך שהתעסק באבנים טובות, והיתה לו אהבת השם גדולה. בך שויתר היתה אבן טובה יקרה מאוד מאוד - מרגלית נדירה שזרחה והאירה באור מדהים. לא היתה עוד אבן כזו בכל העולם!

יום אחד, כמרים גויים שמעו על המרגלית המפלאה, והחליטו שהם חייבים לקנות אותה מרבי יצחק בכל הון שבעולם, כדי לקשט באמצעותה פסל של עבודה זרה. הם באו לביתו של רבי יצחק והציעו לו סכום כסף עצום שיכול להספיק לו ולמשפחתו לכל החיים, אבל רבי יצחק נבהל מאוד: "מה פתאום!" חשב בלבו, "שהאבן שלי תשמש לעבודה זרה? שתקעיס את בורא עולם? לעולם לא!" סרב בתוקף. אבל הגויים לא ויתרו. הם אימו עליו, תפסו אותו והעלו אותו בכח על אנגיה גדולה, כדי לקחת אותו לשר שלהם שיכריח אותו למכור את האבן. כשהאניה שטה באמצע הים, רבי

ניתן להשיג את ספרי הבדירות "כל יום פורים" עם משלוח עד הבית 052-4770297, להאזנה למאות שיעורים לילדים, פרשת שבוע וסיפורי צדיקים חפשו: "מאיר גואטה - מתחילים מדבש" לשיעורים המוקלטים: 073-351-1148

פניקה בידת המטמון של נפולאון

מאת צבי אריה אדלר
ציור יהודה ישראל

בחסות עיתון קומיקס
קומיקס
072-2550600

את הסיפור המלא ניתן להשיג בתנויות הספרים המובחרות

הזוכה של השבוע

אלו התשובות של הילדה הצדקת והמקסימית עדי עמרן מאלעד. היא ענתה נכון על כל התשובות שלנו - וזכתה בהגרלה!

ילדים, רוצים גם? שלחו לנו את התשובות שלכם ואולי תזכו בפרס!

היכן מסתתר?

עידן ויהונתן מחפשים את המטמון ילדים יקרים, נראה אתכם מגלים היכן מסתתרים 2 גרזנים ו-2 דלי מים

הדיווח
חשבתו לכתב ברכה מקורית לכבוד החג, אבל אין לי ראש השנה...

אמרתי לקלוריות שלי: "מי סופר אתכן בכליל? אני אוכל אלה קמוכן לארוחת בקר..."

אני: "אמא, יש נקדה מוזרה על העגבנה" אמא: "תזרק לפה, תשטף את הידים עם אקונומיקה ותחליף מקרר!" אני: "אבא, יש שער על המלפפון והוא נושם." אבא: "תאכל מסביב..."

השאלות:

- 1 האם יש למשפחה אורחים לחג?
- 2 באיזה בית כנסת מתפללים יהונתן וארי עם אביהם?
- 3 בעוד כמה זמן יכנס החג?
- 4 מי עוד לא החביא כרטיס שנה טובה?
- 5 מה שם המשפחה של יהונתן וארי?

בהגשת רינה פליישמן, 6776067@GMAIL.COM

ילדים יקרים,

עליכם לענות על השאלות הבאות! הצלחתם? איזה יומי! שלחו לנו למייל את התשובה עם שמכם, תכנסו להגרלה ואולי תזכו בפרס! את התשובות יש לשלח אך ורק למייל

MAG@TV2000.CO.IL

המבנית הכי מרמקת בארץ של חדש אלה!

צלצלו, הקשיבו ותהנו: 03-378-2000

תחזיקו חוסר אופייה נצ"י תלפ

ילדים צדיקים! מציגים, מתחזקים ומגיעים מוכנים ליום הדין עם לירון המספר!

גליון 752
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם
שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו

מסופר: רבי אבא היה יושב בשער הפתח של לוד, ראה בן אדם אחד שהיה בא ויושב באיצטבא עשויה מן תל עפר, והיה עייף מהדרך ויושב וגם שם. פתאום ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצלו להזיקו, ויצא שרץ מן אפעה מין נחש ארסי והרג את הנחש. כאשר נעור האיש ההוא, ראה את הנחש ההוא מולו שהיה מת, נעמד האיש ההוא ונפלה האיצטבא ההיא לעומק שמתחתיו והוא ניצל. בא רבי אבא אצלו אמר לו אמור לי מה מעשיך? שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני נסים אלו, אין הם לחינם. אמר לו אותו אדם, כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא נטרתי לו שנאה כל היום על הרע ההוא שעשה לי, ולא די לי זה אלא שמהיום ההוא והלאה השתדלתי לעשות עימהם טוב.

(זוהר הקדוש פר' מקץ)

פרשת השבוע

ושבת עד ה' אלקיך וגו' (ל' - ב')
מסופר על אחד מיהודי העיר בילגורייא שהיה כהן, ועל אף איסור התורה, נשא גרושה לאשה. הרה"ק מהר"מ מבילגורייא זיע"א הזהירו כמה פעמים שיתגרש, אך הוא בשלו. וכאשר הגיע החג, אשר לפי מנהג בני חוץ לארץ הכהנים נושאים כפיהם בתפילת מוסף, צעד אף כהן זה בין העולים אל הדוכן. כמובן שקמה מהומה בבית המדרש, וכולם צעקו, היתכן הלא הוא עבר על איסור פסולי חיתון. אך כהן זה שהיה עז פנים, לא התרגש, וכאילו לא מתכוונים אליו, פסע לעבר מדרגות ארון הקודש. משראה הרבי כך, הכריז שהשנה לא יעלו הכהנים לדוכן, סבור היה שיהודי זה כשיראה שבגללו לא יברכו הכהנים את העם, ירד מן הדוכן ויוכלו הכהנים לישא כפיהם. אולם הדבר לא נגע ללבו כלל, וכך סיימו את התפילה מבלי שישאו את כפיהם. כך חלפו להם כמה ימים טובים, והכהנים בבית הכנסת לא נשאו את כפיהם. עד שבאחד החגים התעורר הלה לעשות חשבון הנפש, על שבגללו לא נשאו

הכהנים כפיהם זה כמה רגלים, והתחרט על אשר עשה. ועזב את אשתו הגרושה וחזר בתשובה שלימה. כאשר התקרב שוב החג, הכריז הרבי, כי בחג זה שוב לא יעלו הכהנים לדוכן כי אם כהן זה לבדו. כאשר הגיע שמע סיפור זה אל אחיו הרה"ק מהר"א מאפסא זיע"א, הפליא מאוד כיצד פעל אחיו בחכמה להחזיר את הלה בתשובה. ויותר מכך שרק כהן זה יעלה לדוכן.

ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקלו
(ל' - ב')

מסופר על יהודי שעבר על כל העבירות החמורות שבתורה, שבא לפני הרה"ק ה"אודה ישראל" מאפסא זיע"א וביקש להורות לו דרך תשובה. התרגש הצדיק ואמר במרירות: יהודי שהתנהג כ"כ לא יפה כלפי אביו שבשמים, כלום יש לו עוד תקוה? היוכל לחזור בתשובה? אך מיד חזר בו ושאל בקול אדיר: כן, הוא יבקש מהשם יתברך 'השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם'. קדם? נוטריקון ק"ן ד"וד מ'נשה שעשו תשובה. כן, הוא יכול עדיין לשוב, הוא עוד ישוב כי לא ידח ממנו נדח. וכך היה. היהודי זכה לתשובה שלימה.

זמני השבת

נצבים וילך

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:24 ת"א: 639

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:35 ת"א 737 ר"ת: 812

כגוי גמור, שותה כמו שכור, אינו מתפלל ואינו שומר מצוות. ר' אלימלך אינו מבין מה רוצה הרבי בביתו של החייט הזה? לפתע אומר הצדיק לר' אלימלך: "ראינו מספיק בוא נחזור לבית המדרש".

יום ראשון של סליחות, בית המדרש מלא אנשים וכולם מצפים לרבי שיגש אל העמוד לאמירת הסליחות. והנה מבחין הגבאי ר' אלימלך שהחייט נכנס לבית המדרש בפנים בוערות, ונעמד לו באחת הפינות. ברגע זה נפתחת הדלת והרבי הקדוש נכנס לבית המדרש, ובהתלהבות נגש אל העמוד ונותן קולו בצעקה "אשרי יושבי ביתך". הקירות רועדים, וחיל ורעדה אוחזים במתפללים המרגישים ממש את אוירת הימים הנוראים. הגבאי ר' אלימלך אינו מסב את עיניו מהחייט שאומר את הסליחות בכוונה עצומה ובדמעות שליש. ר' אלימלך מחליט בלבו שבגמר התפלה יגש אליו ולא יניח לו ללכת עד שיספר לו מה עשה לפני הסליחות, ומדוע שתה את היי"ש?

בגמר התפילה נגש ר' אלימלך אל החייט ושאל אותו: מדוע זה כמה שנים אין רואים אותך בבית המדרש, ומה ארע פתאום הלילה שהרבי הלך במיוחד לראות אותך? עונה לו החייט בתמימות: מה שהרבי בא כדי לעמוד מתחת לחלוני, אינני יודע ואיני מבין, אך אספר לך את כל המעשה שארע לי בשנים האחרונות. וכך מספר החייט: נוהג הייתי לבוא כל בוקר לבית המדרש להתעטף בטלית, להניח תפילין ולהתפלל, ואחר התפילה הייתי אומר תהלים ומעמדות, ואמנם פרנסתי היתה בשפע, הרבה לקוחות התדפקו על דלתות חנותי להזמין להם חליפות בגדים, ובפרט אצילי הגויים, והנה לפתע נפל ריב ביני לבין אחד הפריצים שהזמין אצילי את מדיו, והלה הפסיק לפקוד את חנותי, ועל ידי כך נצטמצמה במקצת פרנסתי, אך במקום לבקש מהשם יתברך הון ומפרנס כל חי, לתת פרנסתי ברווח, החלטתי לעשות "ברוגז" עם הריבונו של עולם, ואמרתי קפיטל תהלים פחות ממה שהייתי רגיל לומר עד לאותו יום. כעבור מספר ימים הפסיק פריץ נוסף לקנות אצילי, ואני צמצמתי עוד יותר באמירת תהלים ומעמדות, ולא למדתי לקח שזה בא לי כעונש מן השמים, ושעלי לחזור בתשובה, ולבקש מחילה מהקדוש ברוך הוא על מה שעשיתי. כך במשך זמן קצר עזבוני כל לקוחותי, ואלו אני מצידי הפסקתי להתפלל ולהניח תפילין, המצב הלך והורע יותר ויותר, ילדי מתו בזה אחר זה, ואני לא למדתי לקח, ועדיין נשארתי עומד בטיפשותי, והפסקתי אפילו לשמור שבת קודש. לפני ימים מספר סגרתי לגמרי את החנות, שהרי אם אין לקוחות בשביל מה החנות? ונסתגרתי בביתי אשר ממש פת לחם לא היתה בו, וזה שלשה ימים לא בא אוכל אל פי.

אם כל הפמליה של מעלה ירדה לראות איך יהודי מתפייס עם ריבונו של עולם, אני לא אלך לראות?

היה זה במוצאי שבת קודש בו מתחילים לומר סליחות בקהילות האשכנזיות. (בקהילות הספרדיות מתחילים לומר סליחות בר"ח אלול) מכל המקומות הקרובים והרחוקים נהרו אלפים לעיריה בעלזא בגאליציה, אל הרה"ק רבי שר שלום רוקח מבעלזא זיע"א, (יומא דהילולא כ"ז אלול) לשמוע את הסליחות הנאמרות מפי קדשו, כנהוג היה אומר הרבי בעצמו סליחות לפני התיבה בלילה הראשון. והנה כשעה אחת לפני זמן אמירת הסליחות, אומר הרבי למשמש בקודש ר' אלימלך, להכין את העגלה והסוסים לנסיעה דחופה. כל מי ששמע את זה, עמד משתומם ולא ידע מה תכליתה של הנסיעה הזאת. גם הגבאי לא ידע ולא הבין, אך עשה מיד את פקודת הרבי.

העגלה יצאה לדרך בדממת הלילה ונסעה עד שהגיעה לאחד הבתים האחרונים שבעיר, שם ציוה הרבי לעצור את העגלה, הוא ירד מעליה והחל ללכת ואלימלך פוסע אחריו חרישית, עד שהגיעו שניהם לביתו של החייט, שהיה יהודי פשוט ותמים וכמעט לא יודע ספר. שם עצר הרבי ועמד והביט בעד החלון, גם אלימלך עשה כן והוא תמה ומתפלל מה לצדיק ולחייט הזה, שהרי כבר כמה שנים אין רואים אותו בבית המדרש, ויש אומרים שסר מן הדרך הטובה רח"ל, ואף יש שאומרים שגם את השבת כבר אינו שומר יותר. מבעד לחלון נשקף אליהם חדר קטן ועלוב שהעניות הגדולה ניכרת בו מכל פינה, שולחן וכסאות שבורים, ארון ישן נושן שעלול להתפרק בכל רגע. על אחד הכיסאות יושב החייט, פניו המעוננות שחרושות קמטים עמוקים ויגון קודר ניבט מהן.

לפתע קם החייט ממקומו, נגש אל הארון, מוציא בקבוק משקה ושתי כוסיות, מניח אותם על גבי השולחן, מוזג מן היי"ש לכוסיות, כוסית אחת הניח על ידו, והשניה מולו כאילו יושב שם מישדו נוסף. החייט שתה את הכוסית שלו, וכשגמר חשב כמה שניות, ואז שתה גם את הכוסית השניה אשר מולו, ובשפתיו הוא ממלמל דבר מה, אשר אינו נשמע להם בחוץ מה הוא, וכך הוא חוזר ומוזג כמה וכמה פעמים, שותה וממלמל, שותה וממלמל. ר' אלימלך נזכר שחייט זה היה פעם יהודי ירא שמים, מדקדק במצוות ומתהלך בתמימות. אף שהיה עם הארץ שאינו יודע ספר היה משכים לבית המדרש, ולאחר התפלה היה גומר את כל ספר התהילים עם המעמדות, ורק לאחר מכן היה חוזר לביתו, אוכל פת שחרית ויוצא לכיון בית מלאכתו. אך כעת הרי מתנהג הוא

משל ונמשל

תשובה של הצדיק

בשעה שאדם מישראל יוצא לתרבות רעה רח"ל ופורק מעליו עול תורה ומצוות. מוכרח הצדיק לעשות תשובה בשבילו.

משל למה הדבר דומה: לשני בני אדם שנסעו בעגלה רתומה לסוס משוגע, והיה הסוס רץ בבהלה ומשליכם מן העגלה. עמד אחד מהם והתחיל להכות את הסוס באגרופו, עד שידו כאבה לו. לעג עליו האדם השני ואמר: הרי אתה מכאיב לידך ולא לסוס, מוטב שתיקח שוט ותלמד את הסוס הלכות נסיעה. לקח הלה שוט והתחיל להכות את הסוס מכות נמרצות, נבהל הסוס עוד יותר והיה כמטורף והשליך את הנוסעים לבור. יעצו להם אנשים חכמים שיקשרו את הסוס אל עץ, וילקו אותו מכות נאמנות כדי שלא יוכל לברוח ולהזיק להם, עשו גם זאת והיכו את הסוס זמן רב עד שנתייגע המלקה והסוס לא חזר למוטב. אמרו להם הואיל וכל העצות הנ"ל לא הועילו, אין עצה אחרת אלא להמית את הסוס הסורר והבלתי ממושמע, אולם דבר זה לא רצו לעשות כי צר היה להם על הסוס שלהם.

הנמשל: כן הוא הדבר בשעה שאדם מישראל יוצא לתרבות רעה רח"ל, ורוצים להענישו בכל מיני עונשים, אלא שכל העונשים האלה מכאיבים לצדיק עצמו, כמו שמצינו גם אצל הקב"ה, שנאמר "כי בכל צרתם לו צר" (ישעיהו ס"ג - ט'). נמצא שבכל הדרכים שמבקשים להעניש את העבריין סובל מזה הצדיק, לכן הוא מוכרח בעצמו לעשות תשובה בשביל כל ישראל, כדי שלא יהיו הם סובלים וגם הוא לא יסבול בגללם.

(בשם הרד"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

והנה בשבתי כך מצפה למותי, נזכרתי בימים הטובים ההם כשהייתי הולך לבית המדרש, מתפלל ואומר תהלים ומעמדות. וגעגועים עזים מנשוא אחזוני, פתאום נדלק בי זיק חיים, ונתגבר בטחוני בה' יתברך שלא יעזובני, ואז קלטתי והבנתי שלא התנהגתי יפה כלפי ריבוני של עולם, היה עלי להתחזק בביטחון עד אשר יעברו הימים הקשים, ולא לעשות "ברוגז" עם הקדוש ברוך הוא.

כך שח החייט בתמימותו, אז החלטתי להתפייס עם ריבוני של עולם, אך כיצד מתפייסים? נזכרתי שפעם היה לי ריב עם שכני, והתפייסנו על ידי ששתינו כוסית יי"ש ואיחלנו זה לזה לחיים, והבטחנו זה לזה לעשות אך טוב איש עם אחיו, ולסלוח אחד לשני על העבר. החלטתי לעשות כן גם עתה, הרעיון הזה נתן בי כח, קמתי ממקומי והוצאתי בקבוק משקה והנחתיו על השולחן, הנחתי כוסית אחת בשבילי וכוסית אחת בשביל ריבוני של עולם שהוא הרי "מלוא כל הארץ כבודו", והוא נמצא כאן איתי, שתיתי ואמרתי "לחיים ריבוני של עולם, אני מוחל לך ואתה תמחל לי, מהיום והלאה כבר אתעטף בטלית ואניח תפילין, אומר תהלים ומעמדות, ואתה ריבוני של עולם תן לי פרנסה ובריאות".

גמרתי להגיד זאת ושתייתי גם את הכוסית השניה במקום ה"ריבוני של עולם", ושוב אמרתי לחיים, וכך עשיתי כמה פעמים, עד שגמרתי את כל הבקבוק. כעת מבין אתה ר' אלימלך מדוע היו פני סמוקות היום כשבאתי לסליחות, מסיים החייט את סיפורו המלא תמימות ורצינות. אבל מדוע עמד הרבי מתחת לחלוני? באמת איני מבין סיים החייט את סיפורו.

נגש ר' אלימלך לרבי וסיפר לו מה שקרה לחייט היום לפני הסליחות, מדוע הוא בא לבית המדרש לסליחות אני כבר מבין, ומספר לרבו את כל המעשה כפי ששמע מפי החייט. אמר לו הרבי הקדוש: "כן, כן מיילך, אם כל הפמליה של מעלה ירדה לראות איך יהודי מתפייס עם ריבוני של עולם, אני לא אלך לראות?

צין אדם לחברו

לשמח חתן וכלה

הרה"ק רבי יצחק בלור זיע"א היה מהדרר מאד במצות שמחת התן וכלה לשמחם בכל כחותיו. בתקופה אחת היה בעירו בחור צעיר שהיה עובד והחליט לעזוב את עבודתו על מנת ללמוד תורה, במשך הזמן השתדך הבחור הנ"ל והזמין את הרב להשתתף בחתונה, רבי יצחק למרות שלא היה לו כל כך קשר עם הבחור, עשה מאמץ ובא לחתונה, וכדרכו בקודש שימח את החתן בכל כוחו, לאחר שחזר הביתה נודע לו כי בשעה זו שהשתתף בחתונה בלע בנו הקטן איזה חפץ והרופא שהובהל לביתו לא הצליח בשום אופן להוציאו מגופו, כך שהילד היה נתון בסכנה גדולה, והנה פתאום באורח פלא השתעל הילד שיעול עמוק עד שפלט את החפץ, הרופא השתומם למראה זה ואמר שאין זה בצורה טבעית רק בגדר נס, כששמע רבי יצחק את הסיפור ענה ואמר שברור אצלו שהילד ניצל בזכות מצות שמחת חתן וכלה שקיים באותה שעה.

בעל מידות טובות

פעם בא יהודי אל הרה"ק ה"אמרי חיים" מוויז'ניץ זיע"א להתעניין אודות בחור שהוצע למען בתו השיבו הרבי: "הוא בעל מידות טובות" וזה יותר מאשר פראווען (לפעול) מופתים, והראיה היא, שבבוא אליעזר עבד אברהם אל הבאר וראה את המים עולים

לקראת רבקה, אף על פי כן עדיין לא התרגש מהמופת הזה, אלא רצה לדעת האם היא בעלת מידות טובות וחפץ למצוא אצלה מעשים טובים ועשיית חסד, וכשראה שהיא גמלה חסדים איתו ואף לגמלים נתנה לשותות, הבין שהיא מתאימה לביתו של אברהם אבינו.

זה ספר תולדות אדם

מסופר על הרה"ק רבי חיים עוזר גרודזינסקי זיע"א שבא פעם לבקר את רבה של לודז' הרה"ק רבי אליהו חיים מייזל זיע"א, ומסר לו את ספרו 'אחייעזר' במתנה. שמח רבי אליהו בספר והביע את הערכתו שהוא נפלא מאד. שאל אותו רבי חיים עוזר, אימתי נזכה שגם כבודו יחבר ספר? ענהו רבי אליהו חיים, יש לי ספר. תמה רבי חיים עוזר אם יש לו ספר האם יכולים לראות את ספרו? השיב לו רבי אליהו חיים, בא עמי, והראה לו בארון שטרי חוב שהתחייב לפרנס תלמידי חכמים, אלמנות ויתומים בלודז'. והוסיף שזה הספר שלו, והיינו ספר תולדות אדם, מעשיו הטובים, והוא כל כך טרוד בספר זה עד שאין לו פנאי לחבר ספר כמו רבי חיים עוזר. רבי חיים עוזר לא ענה דבר. ואולם בהיותו על ערש דווי סמוך לפטירתו, אמר רבי חיים עוזר להרה"ק רבי יוסף מישקובסקי זיע"א, שעכשיו רואה ומבין כי רבי אליהו חיים צדק בדבריו. ועיקר ספר האדם שמביא איתו לחיי נצח הם המעשים טובים שעשה.

תולדות דעדיקא

שבת קודש כ"ג אלול

הרה"ק רבי יוסף משה משאלויץ ב"ר אלקנה (ברית אברם - תקע"ה)
הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק ב"ר פינחס (תקפ"ו)
יום ראשון כ"ד אלול
הגה"ק רבי יוסף באב"ד ב"ר משה (מנחת חינוך - תרל"ד)
הרה"ק רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר אריה יהודה לייבוש (חפץ חיים - תרצ"ג)
יום שני כ"ה אלול
הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר יצחק מולאטשוב (תקמ"א)
הרה"ק רבי דוד הלברשטאם מקשאנוב ב"ר חיים מצאנז (תרנ"ג)
יום שלישי כ"ז אלול
הרה"ק רבי שמואל אבא מויכלין ב"ר זעליג (תרל"ט)
יום רביעי כ"ז אלול
הרה"ק רבי נתן אדלר ב"ר יעקב שמעון (רבו של החתם סופר - ק"ס)
הרה"ק רבי יעקב אריה לייב קאוולער ב"ר מרדכי מנעשחיו (תקצ"ז)
הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא ב"ר אלעזר (תרט"ו)
יום שישי כ"ט אלול
הרה"ק רבי משה ב"ר ישראל פערלוב מסטאלין (תש"א)
הרה"ק רבי אברהם יעקב ב"ר יצחק מרדכי מגוואדיץ - סטאלין (תש"ב)
הרה"ק רבי נחום שלמה ב"ר משה מקאזניץ (תש"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מאונה הלכות

מאת הרה"ק נטילאל הכהן רביטביץ שליט"א
חיים "ב"ר אורי" רפרס "ספר חרש" על המעשים.

דין מי שהיה ניעור כל הלילה (ד')

א) אם אין לו ממי לשמוע, יכול לברך את אלוך נשמה, והמעביר שינה, בעצמו. (ספר קיצור הלכות מועדים, שבועות, להגר"ש דבליצקי וצ"ל, עמוד כ"ד, אות ב')
ב) הניעור כל הלילה, וישן שינת קבע לאחר עלות השחר, מברך אחר קימתו, אלוך נשמה, והמעביר שינה, בעצמו. (פסקי תשובות, סימן תצ"ד, אות ד')
ג) הברכות, הנותן לשכניו בינה, וכו', יכול לברך גם בהיה ניעור כל הלילה. (עיין רמ"א אורח סימן מ"ז סעיף ח')
ד) מי שניעור כל הלילה, יזהר שלא יאמר שום פסוק אחרי עלות השחר, עד שיברך ברכת התורה. (כף החיים סימן תצ"ד ס"ק י"ב), ויש אומרים שרשאי להמשיך בלימודו, עד שגומר הענין, [מייירי כשבדעתו בגמר לימודו לשכב לישון, דעדיף טפי שימתין בברכת התורה עד אחר שניתן]. (שו"ת מהרש"ג ח"א סימן ס"ב)

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר

אריה יהודה לייבוש (חפץ חיים) זיע"א

נלב"ע כ"ד אלול תנצב"ה

בְּנִינִים לַפְּרֹשֶׁת נֶצְבִים וְיִלָּךְ
"אַתֶּם נֶצְבִים הַיּוֹם כְּלָכֶם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם"
 (כט, ט)

חידוד לפשוטו של מקרא

מי לימד את מי מתי ומה?

(4N' CT)

אֲנִי זֶה הַבְּלִיזָה:

פֿאַרזאָל אונטן סוף פון דעם שולחן

שאלה מפירוש רש"י

מי היה חביב על מי כמו מה?

 (ζ_N', ζ_Q)

לְהַחֲזִיק בְּכָל הַיּוֹם וּבְכָל הַלַּיְלָה לְפָנֵינוּ

חידוד מאוצר התורה

גדול תלמידיו של הלל הזקן היה...?

(Q1C1 C4)

צאנז' און אשכנז' (1911-1912)

לע"נ האישה החשובה מרת דבורה פרומר ע"ה בת ר' אברהם שמואל ז"ל

חידון טריוויה א-ב לפרשת השבוע. שאלות קלות ומאתגרות כדי שכל בני המשפחה יוכלו להשתתף, ליהנות ולהצליח!

באיזה פסוק בפרשתנו מופיעים ראשי התיבות של חודש אלול?

מה ה' כרת עם בני ישראל?

אחד מה'סימנים' בערב ראש השנה (לא כולם נוהגים בכך, אך יש אפילו יהי רצון ייחודי לזה):

בהן אנו - בני ישראל, מצווים ללכת:

אחד המנהגים שיש לקיים לפני ראש השנה (ואפשר עד
ערב יום הכיפורים):

פסוק שנאמר בפרשה, ומדבר על מצוות התשובה שאנו עושים בדיוק בימים אלה:

בראש השנה ובכל עשרת ימי תשובה, מוסיפים את הבקשה הזו בברכה הראשונה בתפילת עמידה:

את זה ה' לא עשה לאילי העמים (רמז: הוא לא נתן להם שום חלק):

מי עוד ניצב לפני ה', כמבואר בתחילת הפרשה?

איך נקרא מי שנוכח במקום? (רמז: נאמר על מי שנמצא "עימנו היום")

איזה ירק יש שנוהגים לאכול בראש השנה בתור 'כרתי'?

לאחר שתיכתב התורה, מה צִנָּה משה לעשות?

יש 613 כאלה, שאנחנו צריכים לקיים:

מילה נרדפת למישהו שאינו יהודי (נאמר בפסוק שיבוא מארץ רחוקה):

היכן כתב ה' את הברית ואת השבועה?

מהו פירוש המילה 'ניצבים'?

כשעם ישראל עולה בחג הסוכות לבית המקדש, את מה הוא בא לראות?

עלינו לקיים את דבר התורה כי ה'...

משם ה' יקבץ אותנו:

מִין שְׁעוּעִית שְׁנוּהָגִים לֵאכּוֹל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה:

מי ניצב בין השאר לפני ה', לפי המובא בתחילת הפרשה?

איך נקרא הקול שמוציא השופר, שמורכב מקולות קטנים וקצרים?

[illegible]

מָשָׁל וּתְבוּנָה

"כִּי־קָרוֹב אֵלַיִךְ הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ"
(דְּבָרִים ל, יד)

כַּאֲשֶׁר הֵלֵב וְהִפָּה מִצְטָרְפִים יַחַד

תְּבוּנָה

על פי משל זה מסביר המגיד מדובנא את מה שפועלים הידוי והתשובה הנאמרים מעומק הלב: כַּאֲשֶׁר הָאָדָם עוֹמֵד וּמִפְרֵט אֶת חֲטָאֵיו בְּשַׁעַת הַיּוֹדוּי, הוּא לְמַעֲשֵׂה מַתִּיצֵב בְּמִקּוֹמָם שֶׁל הַמִּקְטָרְגִים שֶׁהָיוּ צָרִיכִים לְהַזְכִּיר אֶת חֲטָאֵיו לִפְנֵי ה'. דוֹמָה הוּא לְאוֹתוֹ יֶלֶד הָרֶץ אֶל אָבִיו וּמִקְדֵּים אֶת הַיֶּלֶד שֶׁעֹמֵד לְהַלְשִׁין עָלָיו.

מֵאֵד מִשְׁמַעוֹתֵי הַדְּבָר מִי מִפְרֵט וּמִזְכִּיר אֶת הַחֲטָא. כַּאֲשֶׁר הַמִּקְטָרְגִים מִשְׁמִיעִים זֹאת בְּנִמְהָ שֶׁל תְּבִיעָה וְתַקִּיפּוֹת, דְּבָרֵיהֶם עֲלוּלִים לְהִבִּיא לְחֶרֶן אֶף וּלְעֹנָשִׁים קָשִׁים. לְעֹמֶת זֹאת, כַּאֲשֶׁר הָאָדָם עֲצֻמוֹ מִתְנוּדָה עַל חֲטָאֵיו, הוּא אוֹמֵר זֹאת בְּצַעַר וּבְשִׁבְרוֹן לֵב, וְה' שׁוֹמֵעַ אֶת תְּחִינָתוֹ וְחָס וּמְרַחֵם עָלָיו.

נִתֵּן לְהַסְבִּיר זֹאת גַּם בְּבִיאור הַפְּסוּק שֶׁנֶּאֱמַר בְּעֵינֵי הַתְּשׁוּבָה: "כִּי קָרוֹב אֵלַיִךְ הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ". כַּאֲשֶׁר הֵלֵב מִצְטָרֵף אֶל הַפָּה, וּשְׁנֵיהֶם יַחַד מְדַבְּרִים אֶל ה', הֵרִי שֶׁאֵז דְּרָךְ הַתְּשׁוּבָה הִיא קֶלָה יוֹתֵר וְה' מִקְבֵּל אֶת הַתְּשׁוּבָה: "כִּי קָרוֹב אֵלַיִךְ הַדְּבָר מְאֹד", עַל יְדֵי תְשׁוּבָה זֹאת מִתְקַרְבִּים אֶל ה' בֵּיתֵר שְׂאֵת.

מָשָׁל

אֵב עֲשִׂיר קָנָה לְבָנוֹ הָאֱהוֹב חֲלִיפָה חֲדָשָׁה, וְהַיֶּלֶד יָצָא בָּהּ לְרַחוּב לְהִרְאוֹתָהּ לְחֻבְרָיו. חֶלֶק מִחֻבְרָיו קָנְאוּ בּוֹ וּשְׁמָרוּ אֶת הַטִּינָה בְּלִיבָם. וְהֵנָּה, אֲרַע שָׁהִילֵד נִכְשָׁל בְּמִרוּצָתוֹ, נָפַל לַתּוֹךְ שְׁלוּלִית בּוֹץ וְחִלְיָתוֹ הִתְלַלְכָּה מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא נָכַר עָלֶיהָ כָּלֵל שְׂזוּהֵי חֲלִיפָה חֲדָשָׁה.

אֶחָד מֵהַיֶּלְדִּים שֶׁקָּנְאוּ בּוֹ הִזְדָּרוּ וְאָמְרוּ: "עֲכָשְׁיוּ אֲנִי הוֹלֵךְ לְאִבִּיךָ וְאֶסְפֵּר לוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹלִלְתָּ לְבִגְדֶךָ הַחֲדָשׁ".

הַיֶּלֶד נִבְהַל מְאֹד, וְחָשַׁשׁ שֶׁמָּא אָבִיו יִכְעַס עָלָיו. לָכֵן, הוּא מִהֵרָ בָּכַל כּוֹחוֹ, רָץ אֶל אָבִיו וְהַקְדִּים אֶת הַיֶּלֶד שְׂאִיִּים עָלָיו. בְּבוֹאוֹ לִפְנֵי אָבִיו הוּא פָּרַץ בְּבִכִּי וְסִפֵּר בְּצַעַר אֶת כָּל אֲשֶׁר אָרַע לוֹ. בְּשִׁמְעַת הָאָב אֶת דְּבָרָיו וְאֵת צַעְרוֹ, הוּא לֹא כָעַס עָלָיו, אֶלָּא לְהַפֵּךְ, הוּא הִרְגִּיעַ אוֹתוֹ וְהִבְטִיחַ לוֹ שֶׁיִּנָּקוּ אֶת חֲלִיפָתוֹ וְיִתְקַנּוּ אוֹתָהּ, וְהִיא תִרָּאֶה שׁוֹב כְּחֲדָשָׁה.

מתוך הספר 'אוצר המשלים על התורה'

מִצְאוּ אֶת 10 הַהִבְדָּלִים

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוח"

אל תעמד על מקומך!

אתם נצבים היום (כט, ט)

אם אתם "נצבים" - הקדוש ברוך הוא "וילך"

האדמו"ר בעל ה"אמרי אמת" מגור, גדל על ברפי אביו הגדול, בעל ה"שפת אמת". בילדותו, שאל אותו אביו באחד הימים: "אמר לי, אברהם מרדכי'לה, מהי פרשת השבוע?" השיב הילד ללא הסס: "נצבים-וילך". אמר לו ה"שפת אמת": "אינני מבין, הרי יש כאן סתירה. אם 'נצבים' - זה לא 'וילך', ואם 'וילך' - הרי זה לא 'נצבים'?" הילד לא ידע מה להשיב.

אמר לו ה"שפת אמת": "אני אגיד לך תשובה. מי שנצב על מקומו ולא מתקדם כלל, מי שאינו פועל איזושהי פעלה כדי להתעלות בעבודת ה' ואינו מתחיל בעשיית תשובה - שידע שהקדוש ברוך הוא יעשה לו 'וילך'... כשהוא ירצה להתקרב אל הקדוש ברוך הוא ולעשות תשובה - הוא כבר לא ימצא אותו".

אומרת לנו התורה: בעבודת ה' אין 'הכל או לא כלום'. אל תאמר לעצמך: 'כיון שאינני יכול להשיג הכל בבת אחת - חבל להתחיל, אין לי סיכוי'. זו לא גישה נכונה. אמנם אי אפשר להשיג הכל בבת אחת, אבל תתחיל! תתחיל עם משהו, שתהיה לך איזו לחלופית של מצוה. ואם תתחיל - יהיה לך המושג. אם לא תתחיל - לא תשיג כלום!

לאבד את הנשמה בשביל חתיכת בשר סרוח?

לאחר מלחמת העולם השנייה נסה המשפיע החב"ד המפרסם, רבי מנדל פוטרפס, לברך מברית המועצות. בעקבות זאת הוא נעצר בידי הסובייטים והוגלה לסיביר, שם שהה במחנה עבודה במשך שמונה שנים באחד הימים נגש אליו יהודי ואמר לו: "כבוד הרב, אני רוצה ברכה". אמר לו רבי מנדל: "על מה?"

אמר לו: "אגלה לך סוד: במשך תקופה ארכה חפיתי בור סמוך לגדר, מתחת לאפס של השומרים. הסויתי אותו. אני רוצה להמלט מהמחנה דרך הבור הזה, אולם אני יודע שתוף חצי דקה הם ישימו לב להעדר. אם יתפסו אותי, יירו בי למות. אני מחכה לשעת כשר. בזמן חלופי המשמרות יש רפיון בשמירה, ואני רוצה לנצל את הזמן הזה לבריחה. לכן אני רוצה ברכה, שה' יהיה בעוזי ואצליח להמלט מהמקום, ועד שישמו לב לכך - כבר אהיה רחוק מהאזור והם לא יצליחו לתפס אותי". אמר לו רבי מנדל: "אני מברך אותך מעמק הלב שה' יהא בעוזך ותצליח לברוח".

לקראת שעת חלופי המשמרות נעמד רבי מנדל במרכז המחנה והשקיף במתח לעבר הגדר הרחוקה, לראות מה יעלה בגורלו של אותו יהודי, האם יצליח להמלט מתחת עיניהם של השומרים.

הגיעה השעה. המשמרות התחלפו והיהודי נכנס לפעלה. הוא השתחל לבור מתחת לגדר, עבר אל צדו השני ופתח ברציה פראית. לא חלפה חצי דקה עד שהשומרים עלו עליו. הם ירו לכיוונו, אך המרחק היה גדול מדי והוא ניצל מכדורי הרובים.

אף השומרים לא הרימו ידים. בדיוק למקרה כזה יש להם את 'הנשק הסודי' שלהם - כלבים. לרשותם עמדו כלבי ענק מאכלים ומאמנים. השומרים שחררו את הכלבים והם שעשו לכיוונו של היהודי המסכן שנמלט על נפשו.

רבי מנדל השקיף בחרדה מרחוק. הוא ראה את הכלבים שועשים קדימה, עוד כמה שניות הם יגיעו אל היהודי ואז ישפעו אותו לגורים. אין לו סיכוי לשרד.

אך ראה זה פלא: הכלבים נעצרו מסרים ספורים לפני היהודי

ואז החלו לרחרח את האדמה. מה קרה? מתברר שהיהודי צפה את התרחיש הזה ונערך אליו מבעוד מועד. בשבוע האחרון שלפני הבריחה הוא לא אכל את מנות הבשר שהובאו לו, אלא אגר אותם בחדרו. כשיצא למשימת הבריחה, הכניס את נתחי הבשר לתוף כיסיו. כשראה את הכלבים מתקרבים אליו, שלף את נתחי הבשר מכיסיו ופזר אותם על הארץ. הכלבים הריחו את ריח הבשר והם לא עמדו בפיתוי... במקום להתנפל על האיש, הם התנפלו על הבשר... ובינתיים, בעוד הם שקועים באכילת הבשר בתאבון רב, האיש המשיך במנוסתו, עד שהגיע למקום מחבוא.

וכל אותה עת רבי מנדל צופה על כל הנעשה. הוא ראה כיצד מפקד המחנה בסיביר רותח מזעם על הכלבים: "אנחנו אלפנו אותם בדייק למשימה הזאת, ובגלל חתיכת בשר סרוח הם נטשו את המשימה". המפקד המתין לכלבים שישבו לתוף המחנה, ואז כנו אליהם את הרובה וירה בהם למות.

רבי מנדל אסף את האסירים וספר להם על המקרה, ולבסוף אמר: "עלינו ללמד מכך מוסר השכל גדול. הקדוש ברוך הוא השקיע בכל אחד ואחד מאתנו, נתן לנו שתי עינים, שתי אזניים, שתי ידיים, שתי רגלים, שכל, בית, אשה, ילדים, הכל, ועל מה אדם מבזבז את חייו? על חתיכת בשר סרוח. הוא נתן בנו כחות, שידע להתגבר על הניצור. ואנחנו מבזבזים את הכחות שיש בנו בשביל איזו חתיכת בשר סרוח? במקום לבצע את משימתנו, עוברים עברה שפלה הבל ורעות רוח? האמנם מוכנים אנו לאבד את נשמתנו כדי להנות הנאה של רגע, שנעלמה כלעמט שבאה?"

אתה רוצה ולא מצליח? תתחיל במשהו. אם לא תתחיל - תשאר על מקומך ולא תהיה לך אחרית ותקוה. אבל אם תתחיל - סופך שתצליח!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)

חוזרים אל אבא!

ושב ה' אליק את שבותך ורחמך (א, ה)

שאלו את רבי חיים קניבסקי זצ"ל: קצת נמצאים בתקופת הימים הנוראים, ימים אשר בהם "חיל ורעדה יאחזון". הכל נגזר, קצת, מות וחיים, מי בקצו ומי לא בקצו, מי ישלו ומי יתסור... אנחנו רוצים מאד להתפלל, אבל דוקא מרב פחד קשה לנו להתכונן בתפילה. מה נעשה, איך נתפלל כשהלב מלא פחד?

אמר רבי חיים: "צריך לזכר שני דברים - שהקב"ה אוהב אותנו, ושהקב"ה מחכה לנו שנחזור בתשובה".

עם ישראל תנו את צערכם בפני הנביא, שהם בושים לחזר בתשובה, כפי שנאמר: "לך ה' הצדקה ולנו בשת הפנים". אמר להם: "כלום יש בן שמתביש מאביו?"

אנחנו חוזרים אל אבא שאוהב אותנו, אל אבא שמחכה לנו, אל אבא שרוצה את התשובה שלנו. אנחנו חוזרים אל אבא ששמח בכל התקדמות שלנו ובכל הרהור תשובה שלנו, אף אם הוא קל וקטן! כשיודעים את הדבר הזה - זו הרגשה אחרת.

(רבי חזקיהו מייסובסקי שליט"א - נאה דורש)

סע ישר...

לא ירפך ולא יעזבך (לא, ו)

ספור מדהים מספר על רבי אריה פינקל זצ"ל: כאשר היה רבי אריה בחור צעיר, סבו, רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, עמד לחתן את אחד מילדיו. נשלחו הזמנות לקרובים, לידידים ולתלמידים הרבים, אך היתה קרובות

משפחה אחת, רחוקה, שלא היה אפשר לשלם לה הזמנה. היא הייתה ערירית ובודדת, ניצלת שואה, וכתובתה לא הייתה ידועה לבני משפחת פינקל. לרבי אליעזר יהודה היה חשוב מאד להזמין את קרובת המשפחה הזאת, כדי שתרגיש שיש לה משפחה בארץ ישראל, והיא לא בודדה בערער בערכה. רבי אריה פינקל שמע על כך ואמר לסבו: "אני רוצה לקבל עלי את המשימה להזמין אותה, אבל איך אמצא אותה?" אמר לו רבי אליעזר יהודה: "אני יודע שהיא גרה בירושלים, אף אינני יודע באיזה רחוב".

"מה אעשה כדי למצא אותה?" שאל רבי אריה. נתן לו הסבא חמש לירות, ואמר לו: "סע במונית, תחפש אותה. אם לי היו אומרים את זה, הייתי אומר: 'סבא, איך אני אחפש? איך אפשר למצא כתבת אם לא יודעים מה הכתבת? מה יעזר לי לנסע במונית?'"

אבל רבי אריה פינקל לא אמר זאת. הוא נכנס למונית. שואל אותו נהג המונית: "לאיפה נוסעים?" והוא אומר לו, "סע ישר". הקדוש ברוך הוא ברא את האדם ישר, אז הוא נוסע ישר, לא ימינה ולא שמאלה. הנהג ממשיך לשאל, "ישר לאיפה?" "סע ישר".

"עד איפה אני אסע?" "עד שהמונה יעצר בחמש לירות".

המונית נוסעת בירושלים, ישר. נוסעת ונוסעת, כל הזמן ישר. המונה הגיע לחמש לירות, ורבי אריה פינקל יוצא מן המונית. הוא מוצא את עצמו באיזושהי שכונה שהוא לא מכיר. הוא מסתכל לכל הכוונים, ורואה מולו חנות מכלת. הוא נכנס לחנות, ושואל את המוכר: "אתה מכיר פה בסביבה אשה ניצלת שואה, ערירית, שקוראים לה כך וכך?" "כן", אומר האיש. "אני מכיר את האשה הזאת, היא גרה פה, בבנין ממול".

רבי אריה פינקל נגש אל ביתה של האשה, ובהתרגשות גדולה היא קבלה ממנו את ההזמנה לחתונה.

לאחר מכן שאלו אותו: "איך הצלחת למצא אותה בלי לדעת את הכתבת שלה?"

התשובה שענה רבי אריה היא אוצר גדול, וכך אמר: "אם הסבא אמר שהמצינו שלנו היא להזמין את הקרובה הזאת, זה רצון ה'. אם זה רצון ה', אתה תעשה מה שאתה יכול, והקדוש ברוך הוא כבר ימצא את הדרך לסדר לך את הדברים. אל תשאל שאלות".

אם אתה חי עם אמונה בקדוש ברוך הוא, אתה יודע שהוא יסדר לך את הכל באופן הטוב ביותר.

רבי אריה זצ"ל זכה להגיע למבט הזה כבר בהיותו בחור צעיר.

(רבי גואל אלקריך שליט"א - שש באמרתך)

בדורות ירודים אין מקום לשלחנות נפרדים...

הקהל את העם (יא, יב)

ראיתי בקונטרס של האדמו"ר מטשערנוביל שליט"א, ששמע לפני כמה עשרות שנים מיהודי זקן חסיד קוברין, שמוצאו מהעיר בריסק. בבריסק היו כמה מרכזים חסידיים, ביניהם גם רבנים ואדמו"רים - רבי מנחם נחום בן המגיד מסריסק ועוד. כאשר רבי יהושע ליב דיסקין עזב את בריסק ועלה לירושלים, הכתר ה"בית הלוי" לרבה של בריסק. כל בני העיר, חסידים ומתנגדים, התאספו בבית המדרש לשמע את דרשתו של הרב הנבחר.

ה"בית הלוי" פתח במשול: היה יהודי בעל בעמיו שלקח שני חתנים לבנותיו והבטיח להם לאכל על שלחנו. לאחד הבטיח מאכלי בשר, ולשני - מאכלי חלב. מאחר שהדין הוא שאסור לאכל בשר וחלב על שלחן אחד, שני החתנים לא יכלו לשבת יחד סביב שלחן אחד. על כן סדר החותן לכל אחד מחתניו שלחן משלו והם אכלו בנפרד. האחד אכל סעודת בשר והשני סעודת חלב.

לימים ירד החותן מנכסיו ולא היה בידי לתת לא מאכלי בשר ואף לא מאכלי חלב, אלא האכיל את שני חתניו בפת קצר ומעט ירק. אולם מכח ההרגל הם המשיכו לשבת בנפרד...

אמר להם החותן: "כל עוד נתתי לאחד מאכלי בשר ולשני מאכלי חלב, נאלצתם לשבת בשני שלחנות נפרדים. אולם כעת, שאינכם אוכלים לא בשר ולא חלב, אתם יכולים לאכל

יחד, על שלחן אחד..."

הנמשל: בדורות הראשונים של החסידים והמתנגדים, שהיו גדולי עולם, הם היו במצב שלא יכלו לשבת יחד, כי כל אחד דגל בדרך משלו. אולם כיום, שהדורות ירדו והמאכלים הם 'פרוה', אפשר לשבת יחד בשלחן אחד...

אכן, בזמן ה"בית הלוי" שררו אחדות ואהבה בין מחנות היראים.

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א - נאה דורש)

התשובה - 'אתחול' מחדש

ואתה תשוב ושמעת בקול ה' (ה, ה)

התשובה היא כמו "אתחול" מחדש של האדם. דומה הדבר למכשיר הנקרא 'נגן'. לפעמים הוא מסתבך ואינו פועל כראוי. לצורך זה יש בו כפתור "ריסט" שבאמצעותו אפשר לשחזר הגדרות-יצרן מחדש. הבעיה היא, שבאופן זה נאלץ האדם לותר על כל התכולה שבנגן.

כך גם במחשב - לפעמים הוא מתאמץ ומסתבך מרב השנויים, הנסויים והפעולות המשתנות שנעשו בו, עד שהוא מתעייף ואין לו כח להמשיך. מה עושים? משהזרים אותו, שהיה כבתחלת יצירתו.

אמנם לפני השחזור הוא צועק בקול: "דע לך, על ידי השחזור אתה מוחק את כל המידע, הן לטוב הן למוטב!" אף כשאדם רואה שאין לו ברירה, הוא מסכים, וכך המחשב מתחיל חיים חדשים.

כך פרש הרבי רבי מנדל'ע (בפרשת עקב) על הפסוק בקהלת (ז, כט): "אשר עשה האלקים את האדם ישר, והמה בקשו חשבנות רבים". תוך כדי סבובי חיינו אין האדם מסכים להתחיל חיים חדשים לגמרי, כי קשה לו לותר על כל הטוב שבו.

האדם לא מסכים "להשתחזר", כדי שלא יאבד את כל המידע שיש בו, אבל הקב"ה הכין כפתור שחזור בכל נפש, והוא "תשובה" שהיא דבר קל מאד.

כמו במשל: כאשר המחשב נתקע, בתחלה מבקשים מכמה ממחים לתקן אותו. אם הממחים מודיעים שאין בכם לעזר ואין ברירה כי אם 'לאתחול' את המחשב, שוב אין האדם זקוק לשום ממחה, הוא יכול ללחץ בעצמו על כפתור השחזור.

הבעיה היא, שאין אדם מוכן להתבטל לגמרי, כאלו לא עשה דבר טוב מימיו, אף צריך לדעת שזו מהות התשובה - להתבטל בבטול גמור, ואז יזכה להתחדש כאדם חדש לגמרי.

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א - נאה דורש)

הדלות גונת את הצדוק לבקשה

לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך, גדלים וכרשים דפקנו דלתיהך

לכאורה קשה, מדוע צריכים לומר שאנו באים בלי כלום? ועוד קשה, מדוע אומרים "דפקנו" בלשון עבר, הרי אנחנו דופקים כעת על דלתו של הקב"ה!

באר רבי אברהם וינפלד: נתאר לעצמנו שראובן בא למכלת השכונתית, עורם את המוצרים על הדלפק ואומר לבעל המכלת: "שמע, אין לי כסף. האם תוכל לתת לי את המוצרים בחנם?"...

יתכן שבעל המכלת יענה לבקשה החריגה, אף היא פרוכה בבושה נוראה. מדוע? משום שהוא מכיר את ראובן כאדם הגון, שעד היום שלם על כל הקניות.

אף מה אם אותו ראובן הוא דלפון מסדמת דנא, ובעל המכלת הוא איש חסד האוהב לעשות מעשי צדקה בסתר, והוא רגיל לתת לראובן סל מוצרים בכל שבוע חנם אין כסף. האם ראובן מרגיש בושה כשהוא עורם את המוצרים על הדלפק? לא!

בדומה לכך, אם הקב"ה היה נותן לנו את צרכינו רק אם היינו משלמים על כך, הייתה זו אי נעימות לבוא ולבקש ממנו מתנת חנם, אף כיון שאנחנו כבר רגילים לבוא ולבקש כבר מסדמת דנא והוא נותן לנו זאת כמתנת חנם, אין זו בושה.

וזהו שאנו אומרים: "גדלים וכרשים דפקנו דלתיהך" - אנו כבר רגילים לקבל ממך מתנת חנם, ולכן אנו מעזים לבוא ולבקש: "נא אל תשיבנו ריקם מלפניך", שגם הפעם תתן לנו מתנת חנם.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור סדר תפילתנו)

גם זו לטובה

רבי עקיבא יצא למסע חשוב כשהוא מצטייד בחמור לרכיבה, בנר כדי ללמד תורה בלילה, ובתרנגול שישמש לו כ"שעון מעורר" לעבודת הבוקר. עם רדת החשכה, נכנס לעיר סמוכה ובקש ללון בבתי התושבים, אך אלו היו אנשים רעים וקמצנים שסרבו להכניסו.

רבי עקיבא לא הצטער והזכיר לעצמו את כלל הברזל שלו: "כל מה שהשם עושה - לטובה הוא עושה". הוא פנה להעביר את הלילה בשדה הסמוך, קשר את חיותיו, הדליק את הנר והתיישב ללמד תורה בדיקות.

לפתע החלו מארעות מצערים בזה אחר זה: רוח סוערת כבתה את הנר ובטלה אותו מלימודו. זמן קצר לאחר מכן, הגיע חתול וטרף את התרנגול. לבסוף, אריה אימתני התנפל על החמור וטרף גם אותו. למרות שזוהר לבדו בחשכה, ללא נר וחיות, חזר רבי עקיבא באמונה שלמה: "כל מה שהשם עושה - לטובה!"

לפנות בקר התעורר רבי עקיבא מקולות שבר וזעקות מכיוון העיר. הוא התקרב והבחין בחבורת שודדים אכזרית ששבתה את כל התושבים והובילה אותם בשלשלאות ברוזל.

אז הבין רבי עקיבא את הנס הגדול: "אלו תושבי העיר היו מארחים אותי, הייתי נשבע עמם. אלו הנר היה דולק, או אלו החמור והתרנגול היו בחיים ומקימים רעש - השודדים היו מגלים אותי בשדה". הוא חזר לביתו, ספר זאת למלמדיו ולמדם לבטח תמיד בהשגחת השם, שכן כל מה שקורה הוא לטובתנו המוחלטת.

האם תצליחו למצוא את 10 ההבדלים?

הגזירה שהופרה

כתבה וציירה: רחלי דוד

פרק ט'

תקציד הפרק הקודם:

זונדל המשרת הגיע לקחת את שמעלה לבית הגביר

עלילות יגל וסבא דניאל

כותב: הרב אברהם יצחק

תקציר מעמוד 8:

המנהל חושף את המודל - עם כדורגל במקום שמע! הוא מספר על תעוזתו של יגל להודות באמת, והתורם מתרגש עד דמעות.

נראה אותך דו"ר

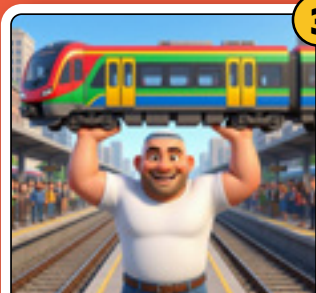
חידה
איזה חפץ דומם נברא בששת ימי בראשית?

תשובה מפרשת מטות מסעי
שמשון.

הילד/ה הזוכה צבי קובלר מפתח תקווה

יודעים את התשובה? שלחו לנו לכתובת המייל וואלי תזכו בפרס
anafeamalon@gmail.com

זה המתקן האהוב עלי בלונה פארק

קיבלנו את הטוב ביותר

הוא מצחיק אותי בכל פעם מחדש

אומרים גל וליבי

שבת שלום לכל הילדים שמתמידים וקוראים את המאמר שלנו, שהוא באמת שלכם! אנו עומדים ממש בפתח השנה החדשה. זוהי השבת האחרונה של השנה, שעליה אמרו חכמים שאפשר לתקן בה את כל שבתות השנה, וכן את שאר ימות השבוע. אז בואו, ילדים, נתחזק ונתעלה בעוד דבר הלכה.

ליבי: ילד שהעליב את חברו, ועכשו הוא מתחרט על כך, אבל מתבייש ללכת ולבקש סליחה - מה עליו לעשות?

גל: זו שאלה מצוינת. במקרה כזה, דעו שהוא צריך ללכת ולבקש סליחה בעצמו מאותו ילד.

ליבי: האם אפשר לכתב מכתב סליחה, או לשלח שליח שיבקש סליחה בשמי?

גל: זה תלוי בילד. אם הוא נוח לסלח, עדיף ללכת אליו בעצמו. אבל אם הוא אינו ממהר לסלח, אפשר לשלח שליח או מכתב סליחה, ולדאג לברר אחר כך אם אפשר לפגש אותו.

גל וליבי: ילדים יקרים ואהובים, תמיד תזכרו לנהוג כמו ה' יתברך: כשם שהוא מוחל וסולח, כך גם אנחנו צריכים להתנהג. **שבת שלום לכלכם!**

שבת שלום

אומרים תודה ומתפללים אליו באהבה. ובתמורה הוא נותן לנו הכל, משפחה אוהבת, אכל טעים, חברים, בראות ושנה טובה.

בימים אלו זה הזמן לומר לאבא שבשמים: "תודה על הכל, ועזר לי להיות ילד טוב עוד יותר!"

שבת שלום ומברך.

פרשת שבוע אורח

פרשת נצבים וילך

היה פעם ילד שקבל מאבא קפסא עם מנעול, והאבא אמר: "בתוך הקפסא יש מתנה יקרה, אבל אתה צריך ללמוד איך להשתמש במפתח".

הילד חשב: "זה בטח מסבך מדי בשבילי". אבל אבא אמר: "המפתח פשוט - רק תשים ותסובב 'מינה'. ואכן, הילד פתח בקלות והמתנה הייתה בפנים. זה בדיוק מה שקורה עם התורה שה' נתן לנו.

בפרשת נצבים, משה רבנו אמר דבר מדהים: "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו".

מה זה אומר? שהתורה והמצוות לא קשות או רחוקות - הן פשוטות כמו המפתח של הקפסא! כל ילד יכול לומר "בוקר טוב" בחיוך, לעזר לאמא, לומר "תודה", לחלק מממתק לחברים ולומר שמע כלילה.

ראש השנה מתקרב וזה כמו יום הולדת של העולם! הקדוש ברוך הוא יושב על כסא המלכות וחושב איך לעזור לילדים הקטנים שלו לעשות טוב.

ילדים יקרים,
הקדוש ברוך
הוא לא מבקש
דברים קשים. הוא
רוצה שנהיה ילדים
טובים ונחמדים
לכלם, עוזרים בבית,

מצאו 10 הזדאק

מילט מילטל: טאגט לילד: זי מילד מילטל: זי מילטל מילטל מילטל מילטל מילטל

מה

הפסוק למען צפרלה

הילד/ה הזוכה
משפחת מימוני
מטבריה

תשובה מפרשת
מטות מסעי:

"ואת כל עריהם במושבתם ואת
כל טירתם שרפו באש"

יודעים את התשובה

שלחו לנו לכתובת המייל ואולי תזכו בפרס

anafeamalon@gmail.com

מגיש: הרב
מאור חוביבה

סיפורי צדיקים

הסחורה הכי שוה

ביום נעים ובהיר הפליגה אניה מארץ רחוקה, שבה נמכרו סחורות יקרות ומשפחות. על האניה היו סוחרים רבים, ששבו ממסעם עם שלל רב של סחורות מסוגים שונים.

ההפלגה היתה ארפה מאד. בינתיים ישבו הסוחרים ושוחרחו ביניהם על הסחורות שהביאו עמהם. כל אחד מהם התפאר בסחורתו המשובחת והראה אותה לשאר המפליגים.

אחד הסוחרים פתח את חבילותיו, שהיו מלאות בבדים יפים ומפארים, ואמר: "ודאי ארויח הון רב על הבדים האלה. הסחורה שלי היא השוה ביותר מכל הסחורות שפאון!"

מיד קם סוחר אחר ממקומו ואמר: "על מה אתה מדבר? הסחורה שלי שוה יותר משלך!" הוא מהר לפתח לעיני כל היושבים את חבילותיו, שהיו מלאות בכלים נאים ומהדרים. כל היושבים הביטו בהתפעלות בפלים ושבחו את סחורתו של האיש.

באותו רגע נעמד סוחר נוסף ואמר: "סחורתי שוה הרבה יותר משל כלכם!" הוא הראה לנוכחים תכשיטים מהדרים ויוקרתיים. היושבים התפעלו עוד יותר ושבחו מאד את סחורתו.

כך המשיכה האניה להפליג בנעימות במשך זמן רב. בין כל מפליגי האניה ישב יהודי תלמיד חכם, שהיה שקוע בתלמודו ולא שם לב לכל המתרחש סביבו. פנו אליו הסוחרים ושאלו: "ומה עם הסחורה שלך? אילו חפצים הבאת עמך?" ענה להם היהודי: "סחורתי שוה יותר מסחורותיכם, ואף יותר מכל הסחורות היקרות שבעולם!" נדהמו הסוחרים ובקשו לראות אותה. אמר להם היהודי: "אי אפשר לראות אותה. היא נסתרת מעיני כלם!" צחקו הסוחרים ואמרו: "פנראה אין בידך דבר, ואתה מתפאר בסחורה שאינה קיימת כלל". שתק אותו חכם, וכלם המשיכו להנות מן ההפלגה.

לאחר זמן קצר נשמעו לפתע קולות מפחידים וצעקות מאימות. היו אלה שוודדים-אנזיים, שעלו על האניה עם חרבות וכלי נשק. הם אימו על כל הסוחרים ודרשו מהם למסר להם מיד את כל הסחורות שבאניה. בצער גדול ובפחד נורא נתנו הסוחרים לשוודדים את כל סחורותיהם, ולא נשאר בידיהם דבר. השוודדים עזבו את האניה כשברשותם שלל רב, גדול ומשפח. לבסוף הגיעה האניה לחוף מבטחים, בארץ שלא היתה מוכרת לנוסעים. כל מי שהיתה בידו סחורה כלשהי, יכל להביא אותה אל העיר ולמכור אותה. הסוחרים היו עצובים מאד. לא היה להם מה למכור, מפני שכל סחורתם נגנבה. אפלו כסף למזון לא נשאר בידיהם. הם עמדו ברחובות העיר כעניים ומסכנים, וקוו שאנשי המקום ירחמו עליהם ויעניקו להם מעט מאכל ושתיה.

בינתיים הלך החכם היהודי לבית הפנסת שבעיר, התישב שם והחל ללמד תורה בחשק גדול ובהתמדה. לאחר זמן מה הגיעו אנשי העיר לבית הפנסת,

וראו אדם שאינם מכירים יושב ולומד. הם שוחרחו עמו, בחנו את ידיעותיו בתורה, וגלו שהוא תלמיד חכם גדול מאד. שמחו אנשי העיר שמחה גדולה על הזכות שנפלה בחלקם, שאדם גדול כל כך בתורה הגיע לעירם. הם בקשו ממנו שיהיה הרב שלהם. החכם הסכים, ומיד הוליתו אותו אנשי המקום בכבוד גדול לעיני כלם. הם העניקו לו ממון רב ואף מקום מכבד ללון בו. כאשר עברו עם החכם בשוק, ראו שם את הסוחרים שהפליגו עמו באניה. הסוחרים עדין המתינו שמישהו ירחם עליהם ויתן להם מעט מזון. כשראו את החכם, התחננו אליו שיבקש מאנשי העיר להעניק להם מאכל, שהרי הוא מכיר אותם מהאניה שבה הפליגו יחד. החכם בקש מיד מאנשי המקום שיעזרו להם. לאחר מכן פנה אל הסוחרים ואמר: "הרי אתם רואים שסחורתי היא הסחורה השוה ביותר בעולם - התורה הקדושה! אותה שום שווד אינו יכול לקחת, והיא שומרת ומקיימת את העולם כלו, כמו שנאמר:

"הקרה היא מפנינים, וכל חפציד לא ישוו-בה".

שמואל
קוריב

נפלאות הבריאה

נרנול

המעמקים. הוא מסגל לצלל לעומקים גדולים מאד, אפלו יותר מאלף ושמונה מאות מטרים. גופו מתאם לחיים בקור עז: שכבת שמן עבה שומרת על חם גופו, וצבעו המנקד עוזר לו להשתלב בסביבת הקרח והמים.

כששומעים על הנרנול, מבינים שגם במקומות הרחוקים והקפואים ביותר, יד ההשגחה של הבורא פועלת בדייק, ביפי ובחכמה.

בממי הקרח הרחוקים של הצפון חי אחד מבעלי החיים המפלאים שבארץ השם יתברך: הנרנול, המכנה לפעמים "חד-קרן הים". הנרנול הוא לויתן שנים בינוני, החי באוקיינוס הארקטי הקר מאד. המראה המפרסם שלו הוא ה"קרן" הארפה היוצאת מראשו, אבל האמת מפתיעה יותר: זו אינה קרן, אלא שן ארפה ומסלסלת, בדרך כלל של הזכר. השן יוצאת מן הלסת העליונה ויכולה להגיע לארץ של כשלושה מטרים ולמשקל של כמה קילוגרמים. במשך שנים ספרו בני אדם אגדות על השן הזאת, אבל היום יודעים שהיא קשורה גם למעמד בין הזכרים, ויתכן שהיא מסייעת לחוש שנויים במים, כמו מליחות וטמפרטורה. הנרנול חי בלהקות, עולה אל פני המים כדי לנשם, ואחר כך צולל שוב אל

כ"ג אלול תשפ"ו

שנה ח' | גליון מס' 325

בפיקוח
רבנים ומחנכים
שליט"א

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו 'בני בינה'
טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: 'בני בינה' -
ארגון בני בינה לילדי בני התורה
או בטל' 055-6705847

בינו נא זאת

"הוא צלצל שוב ושוב, נהנה מעצם השליטה והיכולת לקבל כל מה שרק רוצה"

דלינג, דלינג!

דממה.

שום דבר לא קרה. שום משרת לא יצא מהשיחים, ושום מנש עמוס אכל לא הופיע.

קלמן הזיז. "מוזר, משהו פה לא עובד", אמר בקול מתוח. הוא טלטל את הפעמון שוב והפעם בחזקה: דלינג! דלינג!

אך החרצ נותרה ריקה, והשלחנות נותרו מיתמים. קלמן המשיך לצלצל ולצלצל, תוף כדי שהוא ממלמל: "אני לא מבין מה קורה כאן. בארמון, בכל פעם שצלצלתי בפעמון הזה, נכנסו מיד עשרות משרתים ועשו כל מה שבקשתם! כעת משהו לא עובד."

פתאום, כל הקהל פרץ בחצות אדיר. כלם לעגו על טפשותו של קלמן הסכל, שהאמין כי הפעמון הוא שמייצר את האכל. קלמן עמד פעור פה, עד שאחד מוזגני הכפר רחם עליו, נגש אליו והקפיד לו:

"קלמן ישריני, הפעמון שצלצצו הוא סך הכל חתיכת מתכת שמשמיעה צליל! הוא לא יוצר אכל ולא מביא משרתים מתוך האויר. בארמון המלך היה מטבח ענק, היו מערכות מזון מוכנות, והיו מאות משרתים שרק חכו לאות. שם - הפעמון עבד כי היתה מערכת שלמה שעמדה מאחוריו. אבל כאן? בחצר הריקה שלך? קשאים מטבח, אין אכל ואין משרתים - צלצל עד מחר, והפעמון לא שנה מאומה!"

ישנם כאלו שמגיעים לבית הפנטזיה במינים הנוראים ורואים איך כלם מתנועעים בדבקות ומתפללים בכונה, הם רואים אחרים שמתפללים בכונה ותפלתם מתקבלת, ובטוחים שגם אם הם עצמם יעשו ממש כך, הפעמון הזה יעבד ותפלתם תתקבל; הם חושבים שכל מה שצריך לעשות זה פשוט "צלצל בפעמון" - להגיד את המילים ולצפות שהכל יקרה מעצמו.

אבל הם שוכחים את הקלל הפשוט של קלמן והפעמון: תפלה ללא הכנה היא כמו צלצל בפעמון בחצר ריקה.

כדי שהתפלה ביום הדין תפעל, לא די בעצם הצעקה או באמירת המילים. חובת להיות מאחוריה "מערכת" שלמה שבביתה מראש: ההכנה של חדש אלול, חשיבות הנפש, הסליחות, התשובה, התקון והמעשים הטובים. כאשר אדם מגיע ליום הגדול כשיש לו הכנה פנימית וכלים מוכנים, התפלה בוקעת רקיעים ופועלת את פועלה. אך להכנס ליום הדין ללא שום הכנה מקדמת, ודאי על הכל נקבל שחר, אך לצפות שהתפלה תעשה קסמים מעצמה - זה בדיקתו כמו לצלצל בפעמון כשאין משרתים במטבח.

זאת, ועוד אחרת. קלמן בוזבז את הזכות לבקש משאלה שתוכל לשנות את חייו לטובה, בבקשה מתחמקת, שאכן חשב שיש בה תועלת לשוני חייו. אך התבדה. כמה חשוב אם כן, ביום הקדוש בו מלך המלכים, ונתן לכל אחד את הזכות להתחנן ולבקש על חייו ועל חיי משפחתו, לחיים טובים ולשלום. שלא לבזבז על בקשה שאין בה תועלת אמיתית לחיינו הרוחניים.

יש לנו עוד שבוע ימים כדי להמשיך להכין את עצמנו כראוי. נתחזק קלנו, ננצל את ימי הרחמים והסליחות להכנה אמיתית ופנימית בתשובה ומעשים טובים, ויהי רצון שיתקבלו תפלותינו בצרון לפני אדון כלי!

היא לקבל את הפעמון הזה במתנה.

המלך התבונן בו בתמיהו. "זהו פעמון הארמון שלי", אמר המלך, "איכל לתת לך פעמון אחר אם תרצה". אך קלמן הפתיר: "רק את הפעמון הזה אני רוצה, אתו כבר יש לי נסיון מוכח". המלך נאנח, הבין עם מי יש לו עסק, והגיש לו את הפעמון.

קלמן הודה עמוק, יצא מהארמון כשיחיד נסוד על פניו ושב אל ביתו זורח ומאשר.

כששב קלמן אל ביתו, קבלה אשתו את פניו בסקרנות עצומה. "קלמן, מה הבאת מארמון המלך? איזה אוצר נדיר קבלת עבור משפחתנו?"

"הבאתי את הדבר המדהים ביותר בכל הארמון!" הכריז קלמן בגאון והרים את הפעמון באויר. "הפעמון הזה מחולל פלאים!"

אשתו, שלא היתה חכמה ממנו, שמחה עד למאד ובקשה לקרוא את נפלאותיו של הפעמון.

"לא כעת"

ענה לה

קלמן. "אני רוצה שתזמיני למחר את

כל שכנינו ומפריני תושבי הכפר לסעודה כדי המלך."

"איך בדיק נאכיל את כלם?" נחרדה אשתו. "הרי אין לנו פרוטה לפרטה ואין בביתנו אפילו פת לחם יבשה. אתה יודע כמה אכל קריו בשביל סעודה לכל בני הכפר?"

"אל דאגה". הרגיעה קלמן. תפרסמי במודעות שכלם יבואו רגעים כי סעודה כזאת הם לא ראו מימיהם."

השמועה פרסה לה כנפים במהירות הבזק. כל בני הכפר דברו על הסעודה הגדולה שעורף קלמן הכפרי. למחרת, בשעה המועד, סחבו השכנים שלחנות וכסאות מכל רחבי הכפר והציבו אותם בחצרו הגדולה של קלמן. כל התושבים, מרעבים ונרגשים, הצטופפו סביב השלחנות הריקים, מצפים לקראת את הנס.

כשכלם ישבו במקומותיהם, נעמד קלמן במרכז החצר, טפס על אחד השלחנות, והרים את ידו.

"תושבי הכפר היקרים!" קרא בקול רם. "כעת תראו כמו עיניכם את המופת הגדול!"

הוא שלף את הפעמון המזוקק, הניף אותו אל על, וצלצל...

"זכיתי, זכיתי". קלמן שפט פנימה אל הסלון הצר כשכלו נרגש. פניו קורנות ועיניו זולגות דמעות שמחה. הוא רקד סביב השלחן הקטן במחול סוער, מעיר מבלי משים את ילדיו שסבבו עליו על יצועם.

"עליתי בגורלי!" קרא בקול חנוק. "המלך, השליט על כל המדינה, ערף את ההגולה השנתית שלו. מכל אלפי אזרחי המדינה, מכל השרים והרוזנים, השם שלי הוא שהורם מתוך תבת הזהב! אני מזמן אחר כבוד לבוא אל היכל המלכות פנימה, לסעד על שלחן המלך, ולבקש משאלה אחת. גדולה ככל שתהיה, עד חצי המלכות. ותעש!"

השמועה פשטה בכפר כמו אש בשדה קוצים. המנהג המלכותי היה דויד לכל: אחת לשנה, השליט הגדול של המדינה מעניק לאחד מנתניו את הזכות הנדירה להכנס אל הארמון פנימה להנות מסעודה מלכותית דשנה, ואף להגשים חלום או משאלה. עבור כפרי פשוט נדל אמצעים כמו קלמן, הזכיה עצמה היתה בגדר חלום שמתגשם.

רבות שמע קלמן על ארמון המלכותי, על אהזות רחבות המעים הסובבות אותו ועל הפאר וההדר השורר בכל פנה. אך כמי שמקומו לא יצא מגבולות הכפר הנדח, הוא אפילו לא ידע מה לדמין. ובדור שלא הפיר כלל את מנהגי הארמון, הליכות הנימוס וגנני הכבוד. הוא ספר את הנאים, הדקות והשניות עד לרגע הגדול.

בהגיע היום המיוחד, לבש קלמן את בגדי השבת היקרים - הבגדים היפים ביותר שנתקפו בכל הכפר. מלוא בבני משפחתו ובכל אנשי הכפר שהתרגשו בשמחתו, צעדו בצעדים נרגשים לעבר שער הזהב הענקיים של הארמון. ברעד קל ובברכים פושלות פסע קלמן פנימה. עיניו נעו בתדהמה מצד אל צד. נברשות זהב ענקיות האירו את האולמות באור יקר, שטיחי קטיפה אדמים פסו את הרצפה מקיר לקיר, ותמונות אמנות מרהיבות עינים עשוו כל פנה.

והנה, הוא נקרא אל המלך שסבבו בסדר פנים יפות וברכו לשלום. היה זה יום עמוס במיוחד בנהול עניני המדינה ועל כן אמר לו המלך: "מפאת עסוקי הרבים לא אוכל לשבת עמוך לאורך כל הסעודה. אך אל דאגה - קח את הפעמון הזה. כל מה שתחפץ נפשה, כל מעדן וכל משקה, צלצל בפעמון, והמשרתים הרבים שלי יעמדו לשרותך ויביאו לך את מבקשך."

קלמן המפתע אחז את הפעמון ביד רועדת, התישב ליד השלחן וצלצל קלות.

באותו הרגע נפתחו הדלתות, ונכנסה שורה של משרתים הדורים. הם הגישו לפניו תפריט ענק ובו סוגי מאכלים ששללם לא ידע אפילו את שמותיהם. קלמן החליט שלא לנתר על דבר. הוא החל להזמין לפי הסדר. מאלף ועד תיו: בשרים מחדנים, דגים נדירים, יין משמר ומוגדנות מתוקים. בכל פעם שחשק במשהו נוסף, צלצל בפעמון, ומיד הופיע משרת חדש עם מנש עמוס כל טוב. קלמן כל כך נהנה מהרעיון. הוא צלצל שוב ושוב, נהנה מעצם השליטה והיכולת לקבל כל מה שרק רוצה.

לקראת ערב, לאחר שאכל קלמן כפי יכולתו והסעודה הסתיימה, חזר המלך אל החדר. "נו, קלמן הנחמד", חנף המלך, "נראה שנבנית מסעדתך. כעת הגיעה השעה. שאל ממני מה שרק תרצה ואמלא את מבקשך."

קלמן הציץ בפעמון המזהב שבידו, "אדוני המלך", אמר בבטחון, "איני רוצה זהב ואיני רוצה בתיים. בקשתי היחידה

ממלכה טהורה

גליון פרשת נצבים - וילך | קדושת כתבי הקודש.

הגיליון הבא
יצא בע"ה
בשבת
פרשת האזינו

שאלות

שאלה:

האם פרשת פיטום הקטורת על קלף מטמאת את הידיים?

תשובה:

אם היו כותבים רק את הברייתא של 'פיטום הקטורת' לא גזרו על זה טומאה, אמנם מכיון שנהוג גם לכתוב שם פסוקים מהתורה לכן זה מטמא את הידיים.

שאלה:

האם ספר שנכתב ביוונית מטמא את הידיים?

תשובה:

מעיקר הדין נפסק להלכה שהתירו לכתוב ספרי תורה ביוונית וא"כ זה מטמא, אמנם הרמב"ם הכריע כי בימינו נשתבשה הלשון היוונית מהלשון היוונית שהייתה נהוגה בזמן חז"ל, וע"כ אין מטמא את הידיים.

מועדים

"ויכתוב משה את התורה הזאת"

נעסוק השבוע בטומאה שמגיעה דווקא בגלל הקדושה, טומאת כתבי הקודש,

בזמנים בהם זכו לאכול תרומה, היה צריך שיהיה בכל בית מקום שמור לשים בו את התרומה, (יש דין שימור בתרומה, כמו שכתוב: "משמרת תרומתי") וכיוון שבכל בית היו תפילין וספר תורה שגם עליהם צריך לשמור והיה להם מקום מיוחד, ואין מקום יותר שמור מזה להניח את התרומה באותו מקום, ואם יש אוכל - יש גם עכברים,

וקרה שהעכברים אכלו גם את התפילין או את הספר תורה רח"ל,

ולכן חכמים גזרו שכל כתבי הקודש יטמאו את התרומה, וכך לא יוכלו להניח את התרומה לידם, ולא יאכלו ע"י העכברים.

והוסיפו לגזור שגם יטמאו את הידיים להיות בדרגת שני לטומאה שמטמאות את התרומה, וכל זה מפני חבתם של יפגעו.

ספרי הקודש הכלולים הם: ספרי תורה, תפילין, מזוזות, וכל שאר כ"ד ספרים.

המשך בעמ' 2

הרענת?

אומרים צדוקים: קובלין אנו עליכם פרושים! שאתם אומרים: כתבי הקודש מטמאין את הידיים, וספרי המירס - אינם מטמאים את הידיים. א"ר יוחנן בן זכאי: וכי אין לנו על הפרושים אלא זו בלבד?

הרי הם אומרים: עצמות חמור - טהורים, ועצמות יוחנן כהן גדול - טמאים.

אמרו לו: לפי חבתן היא טומאתן, שלא יעשה אדם עצמות אביו ואמו תרודות. אמר להם: אף כתבי הקדש לפי חבתן היא טומאתן, וספרי המירס שאינן חביבין - אינן מטמאין את הידיים.

"מה אתה רוצה להיות כשתהיה גדול?"

"שאלה עמוקה ורחבה, אבל לאחר מחשבה עמוקה - אני רוצה להיות סופר סת"ם, לא איזה סתם סופר אלא סופר סת"ם.

ב"ה זכיתי בכתב יפה וכושר ריכוז גבוה, מה שנשאר זה רק ללמוד את ההלכות, מתי צריך ליטול ידיים ומתי לא, אם צריך את שתי הידיים או רק יד אחת, אם צריך גם כשנוגעים בקודשים או רק בתרומה, אם גם משקים או רק אוכלין".

"אתם מבינים? ההלכות של סת"ם זה הלכות שנוגעות ממש בהלכות טומאה וטהרה, למשל: אתם יודעים למה עושים הגבהה לספר תורה עם כפפות? כי העצי חיים הם צורך לספר ומחוברין לספר וזה מטמא את הידיים.

אע"פ שאני זוכר לפני שנה ב'הקהל' שהמלך ירום הודו שליט"א, קרא את התורה נגד כל ישראל באזניהם, ראיתי שהוא לא נטל את ידיו, ואז אבא הזכיר לי את דברי ר' עקיבא: "זכינו שאין טומאת ידיים במקדש", אז אין את הגזרה של ידיים הבאים מחמת ספר, אבל בגבולין - אין הנחות.

אני אמנם לא זכיתי להיות כהן, אז אע"פ שאני 'חבר' לא נגזר שספר מטמא חולין, אבל שכני לבנין שהוא כהן זה ממש לא פשוט בשבילו, כל פעם שהוא ממשמש בתפילין - צריך מיד ליטול ידיים, שלא יטמא את התפוח שרוצה לאכול, ואפילו אם נוגע רק ברצועות, ולכן לא רק לפני סעודה צריך לחלוץ את התפילין אלא כבר לפני שמתחילים לטפל את האוכל.

והדבר המדהים הוא, איך כל פעולה צריכה להיות מחושבת ומחושבנת, כי אין כזה דבר שבטעות נגעת ברצועה או בטעות אכלת איזה משהו, זה ממש מפליא איך אפילו על האינסטינקטים שלהם הם שולטים, ממש 'כהנים זריזים הם', ובעז"ה כשאתחיל במלאכת הסופרות גם אני יזכה להיות זריז, אין כזה דבר לגעת בקלף לא של תורה לא של נביאים ולא של כתובים, אי אפשר לא לשים לב למה שעושים, כל תזוזה צריכה להיות במקום, ואין מזרזים אלא למזרזים.

המסך מעמ' 1

אמנם דין זה נוהג רק כשכתובים כדין - על קלף, בדין, ובכתב סת"ם, (שנקרא אשורית) ואינו נוהג בספרים מודפסים כלל,

בנוסף, ספר שנפסל עודנו בטומאתו, ואפילו נמחק - עדיין מטמא כל עוד שכתוב בו לפחות 85 אותיות,

מול טוב לסיום פרק א'

משנה ט'

בין האולם ולמזבח יותר פנימה מן המזבח מול פתח האולם מקדש ממנה מקודש משטח עזרת הכהנים, שאין כל הכהנים יכולים להכנס לשם, ובעלי מומין ופרועי ראש שיש להם שער ארוך אינם נכנסים לשם. ההיכל מקדש ממנו יותר קדוש מהשטח שבין האולם ולמזבח, שאין נכנס לשם שלא רחוק ידים ורגלים כהן קדש ידיו ורגליו לא יכול להכנס לשם.

קדש הקדשים מקדש מהם יותר קדוש מכל הקדושות שקודם לכן, שאין נכנס לשם אלא

כהן גדול ביום הכפורים בשעת העבודה ששום כהן לא נכנס לשם ואף כהן גדול נכנס שם רק בעבודת יום הכיפורים, שהיא העבודה היחידה שנעשית בפנים.

אמר רבי יוסי בא לחלוק על דעת תנא קמא בעניין בין האולם ולמזבח וכן בא להוסיף שם

משנה ט'

בין האולם ולמזבח מקדש ממנה שאין בעלי מומין ופרועי ראש נכנסים לשם. ההיכל מקדש ממנו שאין נכנס לשם שלא רחוק ידים ורגלים. קדש הקדשים מקדש מהם שאין נכנס לשם אלא כהן גדול ביום הכפורים בשעת העבודה אמר רבי יוסי בחמשה דברים בין האולם ולמזבח שזה להיכל שאין בעלי מומין, ופרועי ראש, ושתיי יין ושלא רחוק ידים ורגלים נכנסין לשם ופורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה

דינים שלא הזכירו, בחמשה דברים בין האולם ולמזבח שזה להיכל שאין שאינו קדוש בקדושת ההיכל מכל מקום יש בו דינים כמו ההיכל לחמשה דברים, שאין בעלי מומין, ופרועי ראש, ושתיי יין מי ששתה רביעית יין או יותר, ושלא רחוק ידים ורגלים נכנסין לשם ובזה חולק על תנא קמא שאי אפשר להכנס בין האולם ולמזבח מי שלא קדש ידיו ורגליו , ופורשין מבין האולם

ולמזבח בשעת הקטרה שכשמקטירים קטורת בהיכל ובקדש הקדשים אסור להיות בהיכל שנאמר וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקדש עד צאתו, ורבי יוסי מוסיף שאף בין האולם ולמזבח אסור לו לשהות.

מבצע מיוחד!

ילד שילמד את המשנה השבועית ויבחן עליה בעל פה יכנס להגרלה.

ולכן מי שרוצה לקדש ידיו ורגליו מן הכיור שנמצא קרוב לבין האולם ולמזבח צריך לבוא מסביב המזבח ולא לעבור בין האולם ולמזבח

שאלון חזרים

ילד יקר וחביב!

סיימת לקרוא ולהחכים?

זה הזמן להתקשר לקו הממלכה ולהשתתף במבצעים.

בשלוחה 2 מחכה לכם מבחן קצר על ההלכות שלמדנו.

עניתם עליו בהצלחה? נכנסתם להגרלה על פרסים יוקרתיים

וזה חוץ מההגרלה על המשניות.

מחכים לכם.

077-2632-125

שלוחה 8 יצירת קשר

שלוחה 4 שמיעת שמות הזוכים

שלוחה 5 בית ההוראה/

כאן ניתן להשאיר שאלות

שלוחה 1 הרשמה

שלוחה 2 מבחן טריייה

שלוחה 3 מבצע המשניות

שימו לב לתפריט הזמני במערכת. התפריט ישתדרג בקרוב בעזרת ה'.

סיפור בהמשכים • עקבות בירושלים | פרק ו' - מה שלא נאמר

פרהדרין, שם עמדו שני זקני בית דין, ממתנים, לא יודעים.
"הפגישה עם הקונסול", קרא רבי חנניה, נושם בכבדות. "יש לבטלה. מיד."
הזקנים לא בזבזו מילה על שאלות. אחד מהם פנה בו במקום פנימה, ואלעזר ראה, מרחוק, איך הודעה נמסרת מפה לאוזן, איך פנים מזדעזעות, איך שליו יוצא בריצה אל עבר האכסניה שבה התארח הקונסול.
הפגישה בוטלה שעה לפני מועדה - בתירוץ מנומס על עומס פתאומי בהכנות ליום הקדוש. הקונסול, כך נמסר מאוחר יותר, אף לא ידע כי הייתה לו יד בדבר שהיה עלול לקרות.

לקראת ערב, כשהכהן הגדול כבר שב ללשכתו לשאריית ההכנה, ישבו שלושת הילדים עם רבי חנניה בשתיקה ארוכה, ממתנים מחוץ ללשכת פרהדרין.
"זה היה קרוב", אמר מתתיהו לבסוף.
"קרוב מדי", הודה רבי חנניה. "הממלא מקום המזויף - זה יחקר וייענש כראוי, ככל שמגיע לו. אבל האמת, בני, היא שהעונש שלו לא היה משנה דבר אילו הפגישה ההיא כן התקיימה. הוא נועד לשמש רק אם הכהן הגדול ייפסל. הקרב האמיתי לא היה על מי ימלא את מקומו - הקרב האמיתי היה על כך שהוא לא ייפסל כלל."
קרוב ללשכה, מעבר לחצר קטנה שאיש לא מנע מהם לעמוד בה, נשמעה באותה שעה ממש תכונה עדינה: זקני בית דין עלו עם הכהן הגדול אל עליית בית אבטינס, והקולות שבקעו משם היו נמוכים, חגיגיים, לא כדרך שיחה רגילה.
"עכשיו", לחש רבי חנניה, "הם משביעים אותו." קולו ירד עד לחישה, כמי שחושש להפריע לרגע קדוש מכדי שיישמע ברעש. "איש כהן גדול, הם אומרים לו, 'אנו שלוחי בית דין, ואתה שלוחנו ושלוחי בית דין. משביעים אנו עליך במי ששיכן שמו בבית הזה, שלא תשנה דבר מכל אשר אמרנו לך.'"

המשך בעמ' הבא

פרק ז' - שער המזרח

בוקר ערב יום הכיפורים מצא את אלעזר, מתתיהו ויהוצדק עומדים בקצה רחבת המקדש, בין המון שהתקבץ שם מוקדם מהרגיל.

"תראו", לחש מתתיהו, מצביע לעבר שער המזרח. שם, לבוש בבגדי הזהב המרשימים, עמד הכהן הגדול עצמו - האיש שכל העיר דיברה עליו בשבוע האחרון, אך מעטים ראו את פניו ממש. זקני בית דין עמדו לצדו, וממול, בשקט קדוש הועברו לפניו פרים, אילים וכבשים - בהמה אחר בהמה, איטיות ומדודות.

"מה זה?" שאל יהוצדק בלחש.

"מכנים אותו", השיב אלעזר, שרבי חנניה כבר הסביר לו זאת יום קודם. "כדי שיכיר כל בהמה, כל סימן, ולא ייתקל בשום דבר זר מחר, ביום עצמו. אפילו ההיכרות הזאת - הם לא משאירים למקרה."

הכהן הגדול העביר את ידו על גב אחד הפרים בתנועה בטוחה, כאדם שכבר עשה זאת שנים, ובכל זאת ניכר במבטו ריכוז שאינו מרפה. אלעזר, שעמד רחוק מכפי שיכול היה לראות את פניו בבירור, דימה לראות בהן דבר והיפוכו: רוגע ושלוה מחד, ומאידך, מתוח כמו חוט, מודעות לכך שהשנה הזאת אינה כשנים שעברו.

רבי חנניה מצא אותם שם, ופניו לא נשאו את השלווה שציפו לה לאחר לילה של מנוחה יחסית.

"בואו אחריי", אמר, בלי הסברים, וכבר צעד מהר מכפי הרגיל. רק כשהתרחקו מן ההמון, ליד קיר אבן שקצהו הטיל צל, עצר וסיפר: "המינוי המזויף בוטל אמש, וטוב שכך - אך אני חושש שטעינו כשחשבנו שזה עיקר הסכנה. עכשיו, כשברוך ממשיך להיחקר, נזכר אחד הזקנים בפרט שכמעט נשכח מרוב הבהלה סביב המינוי: הפגישה. הקונסול הזה. היא עדיין קבועה להתקיים היום, לפני הצהריים, בלשכת פרהדרין עצמה."
אלעזר הרגיש כאילו הקרקע נשמטת. "אז זה עדיין יכול לקרות? זה לא נעצר?"

"איש לא ביטל אותה", אמר רבי חנניה, וקולו רעד ברעד שלא הכיר בו קודם. "כולנו היינו עסוקים בממלא מקום, וכמעט שכחנו את הדבר שהוא עצמו נועד לשרת."

הם רצו - רבי חנניה בראש, שלושת הילדים בעקבותיו, לא כמי שמתכננים לפעול בעצמם אלא כמי שנושאים ידיעה שחייבת להגיע ליעדה בכל מחיר - עד לשער לשכת

אלעזר לא ראה דבר מבעד לקירות האבן, אך שמע או דימה לשמוע - קול נשבר, קרוב לבכי, עולה מבין המילים. "למה הוא בוכה?" לחש.

"הוא בוכה על שחשדוהו," אמר רבי חנניה, ובעצמו נשמע נחנק. "אדם ישר, שמעולם לא חשב לסטות מן ההלכה, ופתאום עומדים לפניו ומשביעים אותו כאילו הוא חשוד. אבל תראה - גם הזקנים בוכים. הם בוכים על שראוי היה לחושדו. כי לא פעם אחת, וכפי שראיתם השבוע במו עיניכם - זה קרוב לקרות. ההשבעה הזאת איננה טקס ריק. היא הדבר שעומד, מדי שנה, יותר מכל דבר קדוש אחר בין הקדושה לבין מי שרוצה לקלקל אותה."

השתיקה שנפלה על שלושתם לא הייתה עוד שתיקת מתח, אלא שתיקה שיש בה כובד של הבנה חדשה: כל מה שעברו השבוע לא היה תקרית חד-פעמית, אלא עוד שנה בשרשרת ארוכה של שנים שבהן מישהו ניסה, ומישהו אחר עמד על המשמר.

"מחר," אמר רבי חנניה, כשהתכונה בלשכה שקעה סוף סוף לדממה, "יורד הכהן הגדול לעבודתו טהור, כפי שצריך להיות. וזה, יותר מכל דבר אחר שקרה השבוע, הוא הניצחון האמיתי."

ילדים יקרים, תהרזת מיוהרת לבבור חג הסוכות!

- ראיתם את האיורים המיוחדים של ירושלים בערב החג? רוצים שגם הרעיון שלכם יהפוך לתמונה?
1. חושבים על רעיון: ממציאים רעיון מקורי שממחיש הלכה או מושג בטומאה וטהרה (ממש כמו הדוגמאות שציירנו - איסור הוצאת זיזים דרך מטריות, או גזירת 3 לוגין מים שאובים במקלחת).
2. שולחים לנו: אתם שולחים את הרעיון, ואנחנו יוצרים עבורכם את התמונה.
רעיונות אפשר להשאיר בקו בשלוחה 7
3. זוכים: הרעיונות המנצחים יפורסמו בעלון החג ויזכו בפרסים יקרי ערך!

כאן המקום שלך לקחת חסות 077-2632-125

הסליחות שלי התחילו בשעתם קדם

עוף! אבא חיי. לא אמרתי שאתה עוף, אבל אם אתה רוצה לבוא אתי ולהיות מסגל גם להגיד סליחות ולא רק לעמד שם עם עינים חצי סגורות, אתה חייב ליטן קדם כל שעתים.

ואז הוסיף אבא: אני לוקח אותך כי אני חושב שאתה כבר מספיק גדול להבין מה זה סליחות. אז תראה לי שאתה מספיק גדול גם לשמע בקול אבא. זה כבר היה משפט שלא השאיר לי הרבה לאן לברח.

הלכתי למטה. נשכבתי, עצמתי עינים, פתחתי אותן. עברו, לפי דעתי, ארבעים דקות. הסתכלתי בשעון, שלוש דקות. עצמתי שוב, מהסלון שמעתי את אבא מסדר משה. רציתי לקום, רק לשתות, רק לבדק מה השעה, רק לודא שאבא לא שכח שאני בא אתו. אבל אז נזכרתי במה שהוא אמר: אם אני מספיק גדול לסליחות, אני מספיק גדול לשמע בקולו. אז נשארתי במטה.

וזה היה מצחיק. כי כל חדש אלול אני חושב מה אני צריך להשתפר, להתפלל יותר טוב, ללמד יותר ברצינות, להיות יותר בסדר. והנה, עוד לא הגעתי אפילו לסליחות, וכבר קבלתי נסיון - פשוט לשכב במטה כי אבא אמר.

אני לא יודע מתי נרדמתי, אבל פתאום הרגשתי יד על הכתף. מי?

פתחתי עינים, אבא עמד לידי, כבר לבוש בחליפה. קום, צדיק. סליחות! אני לא יודע אם אי פעם קמתי כל כך מהר, תוך

כמה דקות כבר היינו בחוץ. הרחוב היה שקט בדיוק כמו שזכרתי, הלכתי ליד אבא, עדן קצת מטשטש, אבל בלב היתה לי הרגשה טובה.

בית הפנסת כבר היה מלא כשהגענו. ואז התחילו "אשרי יושבי ביתך"... החזן התחיל בנגון של ימים נראים, ופתאום כל ההתרגשות שחכיתי לה כל כך הרבה זמן נכנסה לי ללב.

תוך כדי הסליחות חשבתי על משהו. אהנו עומדים כאן ומבקשים מהקב"ה שנהיה טובים יותר, שנתקן, שנתקרב. "השיבנו ה' אליך ונשובה". אבל אוילי לפעמים התקן לא מתחיל בדברים גדולים, לפעמים הוא מתחיל שעתים קדם, כשילד בן תשע מאוד רוצה משהו, ואבא אומר לו לעשות אחרת, והוא עושה. לא כי מתחשק לו, אלא כי זה אבא שלו. לפעמים כדי להיות גדול מספיק ללכת עם אבא לסליחות, צריך קדם להיות גדול מספיק פשוט לשמע בקולו.

יש לילות שאני מנסה להשאיר בהם ער, ויש לילות שאני מנסה ממש בכח להרדם. תאמינו לי, הרבה יותר קשה הסוג השני. אני מדבר כמובן על מוצאי השבת הראשון של סליחות.

אם אף פעם לא הלכתי לסליחות באמצע הלילה עם אבא שלכם, אני לא יודע איך להסביר לכם את זה. כל בית הפנסת נראה אחרת. אותם ספסלים, אותם סטנדרים, אותו ארון קדש, אפילו יוס'לה הגבאי הוא אותו יוס'לה הגבאי, אבל בשעה אחת בלילה הוא נראה פשוט אחרת, יש תחושה שהלב נפתח יותר.

בשנה שעברה אבא לקח אותי בפעם הראשונה לסליחות. אני זוכר עד היום איך יצאנו מהבית כשכל הרחוב היה שקט, ורק מכל מיני בנינים יצאו פתאום עוד מתפללים בדרך לבית הפנסת. הרגשתי גדול, אבל באמת. רק אתמול הייתי ילד בן שבע, והיום אני כבר הולך לסליחות בחצות.

השנה כבר חכיתי לזה מראש. בערך מראש חדש אלול שאלתי את אבא, השנה אני שוב בא אתך לסליחות הראשונות, נכון? נראה, הגיב אבא. אני לא אוהב כשמבגרים אומרים "נראה", זאת מלה שאין בה שום מידע. זה כן? זה לא? מה אני אמור להבין? אז אחרי יומים שאלתי שוב... אבא, בקשר לסליחות... אבא אמר - מני, בעזרת ה'. זה כבר היה שפור.

כבר בדקתי איפה הסליחות שלי, בדקתי בלוח מתי חצות ושאלתי את אבא באיזו שעה צריך לצאת מהבית כדי להיות בחצות בבית פנסת.

ליבי הסתפל עלי בקנאה, גם אני רוצה, הוא אמר. אתה קטן, נצלת את ההזדמנות להזכיר לו. אני בן שבע, הוא התריס. בדיוק, אמרתי. מה בדיוק? שאל ליבי. קטן, אמרתי לו.

ליבי הלך להתלונן לאבא, אבל אבא הסביר לו בחיך שעוד יהיו לו מספיק שנים ללכת לסליחות, אבל השנה הוא צריך ליטן. ואז אבא הסתפל עלי ואמר, וגם אתה.

מה אני? שאלתי בתרד. אתה הולך ליטן לפני סליחות, ענה אבא. אבל אבא, הסליחות אחרי חצות! אבא נשאר רגוע - בדיוק בגלל זה. אתה תיטן מקדם יותר שעתים, ואני אעיר אותך לפני שגלג. הסתכלתי על אבא. ליטן? מקדם? אני כל כלי כבר בסליחות, שומע בראש את החזן מנגן את הקדיש המיוחד, איך אני ארדם עכשיו? אני מפנה את העינים הכי מתחננות לאבא - אבל אני לא

אור החיים לילדים

מאיריק לילדים את פרשת השבוע בתורת רבינו הקדוש

מתיקות השבת

הסרת תווית התלויה בבגד

שאלה: יוני שלח את חליפתו לניקוי יבש כדי שהחליפה תהיה נקייה לכבוד שבת. לאחר שלבש את החליפה, התרגש מכך שהחליפה נקייה. כשראה אותו אחיו נתי בסעודת שבת, אמר לו: "אמנם החליפה נראית נקייה מאוד, אבל שכחת להוציא את תווית ה'ניקוי יבש' מעל החליפה". יוני לא התרגש ואמר: "אני יכול להסיר את התווית גם עכשיו". אך אחיו נתי עמד על כך שאסור לו להוציא את התווית משום איסור מכה בפטיש, שפירושו 'גמר מלאכה'. מי לדעתך צודק בדבריו?

תשובה: הלכה למעשה - תווית של מכבסה המחוברת לבגד על ידי סיכת הידוק, וכן בגד שמחוברת לו תווית בחוט פלסטיק, מותר להסירה בשבת, ואין בזה משום קורע ולא משום מכה בפטיש, לפי שאין תולים תוויות אלו אלא לאחר גמר עשיית הבגד. {אורחות שבת פרק י"א סעיף יד, שמירת שבת כהלכתה פרק ט"ו סעיף פה}

חיפוש חנות והבטה בחלון ראווה

שאלה: בכל ליל שבת כשחוזר דני מהישיבה לביתו הוא עובר דרך רחוב רבי עקיבא. תוך כדי הליכתו הוא מסתכל על החנויות להנאתו, ובוחן איזו חנות עברה מיקום ואיזו חנות ממותגת הגיעה לאזור. לפעמים הנאתו מתרחבת עד כדי שהוא מסתכל בסחורה המוצגת בחלון הראווה כדי לדעת את המחיר. באחת הפעמים התלווה אליו חברו גדי, וכשדני שיתף אותו בהתרשמותו מהסחורה ומהחנויות, הסתייג ואמר: "אני ממש לא בטוח שמותר לך ללכת כך בשבת ולהסתכל על החנויות, נראה לי שזה אסור בשבת".

האם על דני להפסיק ממנהגו להתבונן בחנויות ובחלונות הראווה בשבת?

תשובה: הלכה למעשה - מותר ללכת ברחוב העיר ולהסתכל בדרך הילוך היכן נמצאת חנות מסוימת, גם אם הוא עושה כן כדי להיכנס אליה לאחר השבת, הואיל וניכר שאין כוונתו לכוף, בלבד שלא ימתין בפתח החנות עד למוצאי שבת. וכן מותר להסתכל בסחורות המוצגות בחלון הראווה, גם אם בכוונתו לקנות אחר השבת מן הסחורות הרצויות לו, ובלבד שלא יתבונן במחירים. {חזו"ע ח"ו עמ' ג, שולחן שלמה סי' שז ס' ט}

מתוך סדרת הספרים "מתיקות" מפי המחבר הנודע בסגנונו היחודי הרב יוסף קקון שליט"א ניתן לרכוש: 052-7149157

החידוש המתוק

חידוש לילדים לשולחן שבת

מעלות התשובה

לילדים יקרים וחביבים, הפרשה שלנו פרשת 'נצבים' מגיעה ממש רגע לפני ראש השנה, שהוא יום הדין שבו אנחנו נדונים על כל מה שיקרה לנו בשנה הבאה עלינו לטובה, כדי להזכיר לנו שאנחנו נצבים לפני השם אלקינו וצריך להתכונן ולדעת שכל הוספה בלמוד התורה ובמצוות מכריעה את הדין לכף זכות. שואל ה'אור החיים' הקדוש על הפתוב בפירשתנו 'והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה הבקרה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך...' - "ושבת עד השם אלקיך

ושמעת בקולו", שמכאן מבאר דין השבה אל הלב כדי לחזור בתשובה לפני השם. אם כן למה הוסיף אחרי זה לומר "ומל השם אלקיך את לבבך", שפירושו שהשם יסיר ממנו את ערלת הלב כדי שהוא יאהב את השם. הרי לפני כן מבאר שהוא כבר חזר בתשובה, וממלא מי שחוזר בתשובה פעל יוצא שהוא אוהב את השם? אלא מבאר ה'אור החיים' הקדוש, שיש שלושה דברים כלליים במצוות השם, והראשון במעלה הוא עסק התורה, והשני הוא שמירת מצוות לא תעשה, והשלישי הוא קיום מצוות עשה, לכן בתחלת התקון הדבר הראשון שממנו אנחנו עולים בסלם התשובה מעלה אחר מעלה הוא "עסק התורה", שמשורצים להתחיל ולהגיע לכל הדרגות האמורות בתורה ולשמירת המצוות באמת צריך להתעסק בתורה הקדושה, וגד כדי כך אמרו רבותינו זכרונם לברכה שבזכות עסק התורה יהיו ישראים נגאלים. ועל מה אבדה הארץ אמר הקדוש ברוך הוא על עזבם את תורת, לכן הלא תורה היא המפתח והשער הראשון, ולכן פתח חשוב לשמור מכל מלה שאנחנו לומדים בתורה הקדושה שהיא מחיה את כל העולמות ובזכותה העולם נברא ובזכותה אנחנו נוחלים עולם הזה ועולם הבא. ואחרי שאנחנו עוסקים בתורה הקדושה מגיע השלב השני של שמירת מצוות לא תעשה וזה רמז בפסוק "ומל השם אלקיך את לבבך" שעל ידי שאדם עוסק בתורה השם מנקה אותו גם למול את ערלת לבבו, שהרי ידוע שיצר הרע יושב במפתח הלב ונותן לנו לחמול דברים האסורים, ועל ידי שהשם יתברך מל את הלב מתהפך הלב לאהבת השם יתברך, ואז מגיע החלק השלישי והמעשי והוא מצוות עשה, ששקשלב שלנו מתנקה, אנחנו נעשים שמחים לעשות את מצוותיו, ואז מתקיימים בנו כל ההבטחות האמורות בתורה.

שבת שלום ומברך

כל ספרי אור החיים הקדוש במחיר עלות -
0509779090 תרצה לפתוח שיעור 'אור החיים'
בישיבתך נשמה לסייע לך - 0527636252

מבצע לילדים!!!

כל ילד שייספר בשולחן שבת את החידוש המתוק או כל חידוש אחר של ה'אור החיים' הקדוש יכנס בכל שבוע להגרלה על פרסים שווים במיוחד.

לרישום להגרלה יש להתקשר ל: 0733-640-664

קורא יקר!

קח שותפות של 1000 עלונים ב-100 ש בלבד שיחולקו לעיר שלמה בזכותך - זכות הרבים תלויה בך!!!

לרשת הכוללים של 'אור החיים' הקדוש דרושים תרומות לאחזקת אברכים עולות אברך לחודש 200 ש בלבד! שמות התורמים יוזכרו לתפילה בציון של רבינו הקדוש לברכה הצלחה וישועה.

לפרטים- 052-7149157

להמתיק את הגשמה

לרומם את שולחן השבת עם מסרים אקטואליים מתוך ספר "אור החיים הקדוש" המוגשים בליווי סיפור חוויית המוגע אל חיינו, המוביל למסר בלשון של רבינו האור החיים הקדוש. לחבר את בני המשפחה ולהחדיר את אורו לכל בית ולב.

רבי
אשיר רוט
מסעוד שיבת ציון מוסדות

רבי
בן ציון בנציון
הארמון מביא

רבי
מאיר חי בנציון
הב קרית מוסד באד דודא

רבי
משה סולאם
האבד נדאדיא אלמיה

רבי
נח גר וינטרוב
מסעוד וויטלס

רבי
שלמה יצחקי
רשי הקודש

רבי
שמעון פנחס
מוסד נסיון - דאס וויטל

זמירות לשבת

רדם, נא ה' א- לחינו על ישראל
עמך, ועל וירשלים עירך, ועל
ציון משכן כבודך, ועל מלכות
בית דוד משיחך, ועל הבית
הגדול והקדוש:
כאיל תערג על אפיך מים,
כן נפשי תערג אליך א- להים.
נמאה נפשי, לא- להים
לא- ל- חי, מתי אבוא, ואראה,
פני א- להים:

המול על מעשיך, והשמה
במעשיך, ויאמרו לך חוסיד,
בצדקך עמוסיד. תקדש ארון,
על כל מעשיך, כי מקדישך,
בקרשך קדשת, נאה לקדוש,
פאר מקדושים:
אין ערוך לך ה' א- לחינו בעולם
הזה, ואין וולתך מלכנו, לחי
העולם הבא. אפס בלתיך גואלנו
לימות המשיח. ואין דומה לך
מושיענו לתחת הממים:

ו-ה אכסר נעם שבת המהמאת ומתאחדת בסגולה.
משך נעם וראתך לעם מבקשי רצונך. קדשם בקדשת השבת
המתאחדת בתורתך. פתח להם נעם ורצון לפתוח שערי רצונך:
היה הנה שמור שומרי ומצפים שבת קדשך. כאיל תערג על
אפיך מים בן נפשי תערג לקבל נעם שבת המתאחדת בשם
קדשך. הצל מאחרי לפרש מן השבת לבית תורה סגור מהם.
ששה ימים המקבלים קדשה משבת קדשך. ומהר לבם באמת
ובאמונה לעבדך:
ויהיו רחוקי מתגללים על עם קדשך. להשקות נמאי הסדך
מנהר היוצא מעדן. לעשר את ישראל בתפארת המפארים אותך
(ביום שבת) על ידי שבת קדשך. כל ששה ימים להנהיגם נהלת
ועקב בחיך:
השבת נעם הנשמות. ותשביעי ענג הרוחות. ועדן הנפשות.
להתענג באהבהך ווראתך. שבת קודש נפשי חולת אהבהך.
שבת קודש נפשות ישראל בצל כנפיך יחסיו. ורצון מרשן ביתך:

לעילוי נשמות
אסתר דרמי
בת שלום ז"ל
נלב"ע כ"ב אב ה'תשע"ג
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמות
סעדיה גרידי
בן שלום ז"ל
נלב"ע א' ניסן ה'תשפ"ג
תנצב"ה

דודו עידן
דודו אהרן

רבי
אברהם יעקב פאם
ראש ישיבת תורה דוד

רבי
דוד בן יצחק
מחבר סידת משפט

רבי
יוחנן פרלוב
דאדמו"ר מסקווה סטליץ

רבי
ישיעה מחפוד חז"ל
מחבר סידת חסידות

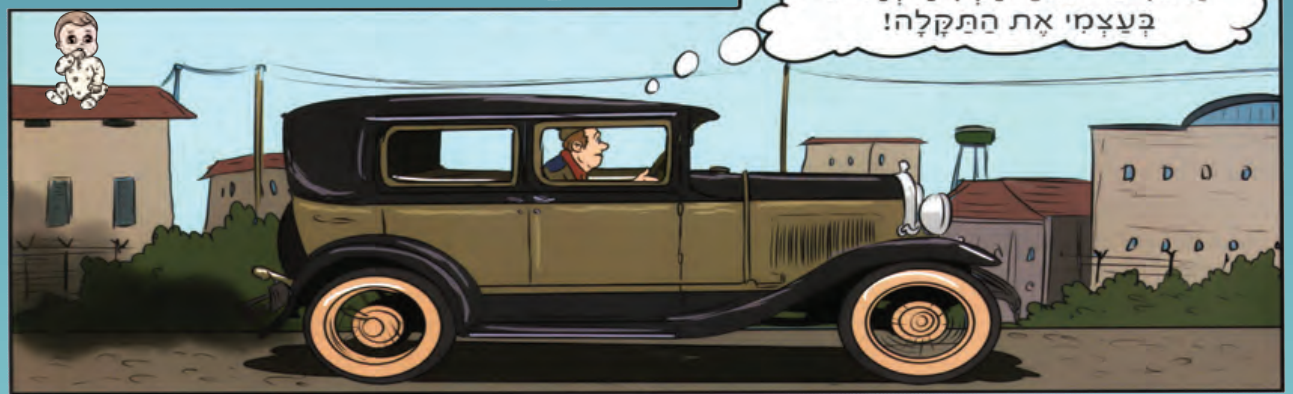
רבי
מסעוד צבאה
מחבר סידת חסידות

רבי
משה זבי
מחבר סידת חסידות

רבי
שמעון דוד
מחבר סידת חסידות

המשרד הוא בע"ה

זמירות לשבת

רבונו העולם ידעתי כי
הנני בדרך לבד בחור ביד
היוצר. ואם גם אתאמן
בעצות ותחבולות וכל
יושבי תבל יעמדו לימיני
להושיעני ולתמוך נפשי.
מבלי עזר ועזרתך אין
עזרה וישועה:

אבא שבשמים, אומר לנו
אנכי אסתיר פני ביום
ההוא.
אבל רבי נחמן אומר:
ואפילו בהסתרת
שבתוך ההסתרה בודאי גם
שם נמצא השם ותהיה
גם מאחורי תרברים
הקשים העוברים עליך
אני עומד:

שיר למעלות אשא עיני אל
הקדוש מאין ובא עזרי: עזרי
מעם ה' עשה שמים וארץ:
אל יתן למוט רגליך אל ינוס
שמך: הנה לא ינוס ולא
ישן שומר ישראל: ה' שמך
ה' צלך על יד ומינך: יומם
השמש לא יקבה וירח בלילה:
ה' ישמך מכל רע ישמר את
נפשך: ה' ישמר צאתך ובואך
מעלת ועד עולם:

אדון עולם אשר מלך.
בשרם כל יציר בשרא:
לעת נעשה בחפצו כל.
אין מלך שמו נקרא:
ואתרי בבלות הכל.
לברו ימלך נורא:
והוא הנה והוא הנה.
והוא יהיה בתפארת:
והוא אחר ואין שני.
להמשיכו ולהתברכה:

כלי ראשית בלי תכלית.
ולו העו והמשיכה:
כלי ערך בלי דמיון.
כלי שני ותמורה:
כלי חבור בלי פירוד.
גדול כח וגבורה:
והוא א-ל ויהי גואלי.
וצור תכלי ביום צרה:
והוא נס ומנוס.
מנת כוסי ביום אקרא:

והוא רופא והוא מרפא.
והוא צופה והוא עזרה:
כידו אפקיד רוחי.
כעת אישן ואערה:
ועם רוחי גויתי.
א-לני לא אירא:
במקדשו תגל נפשי.
משיחתי ישלח קהלה:
ואז נשיר בבית קדשי.
אמן אמן שם הנורא:

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמות
יוסף מזרחי ז"ל
בן זיוה ג'ט שנתחיל
נלב"ע כ"ב שבט
ה'תשפ"ו תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

בְּשִׂיָּאָר מֵאֶחָדֹר

שירים חסידים

והיה בעין שתול על פלגי
מים אשר פרוי יתן בעתו
ועלה לא יבול, וכל אשר
יעשה וצליח.
והיו למשה שאסך
ורחקו כל מבצעך ושיש
עליך אלסך כמוש חתן
על בלה.

והביאותים אל הר קרשי
ושמחתם בבית תפלתו
עולתיהם וזבחייהם לרצון על
מוקבתי כי ביתי בית תפלה
יקרא לכל העמים.
והיה ביום ההוא ותקע
בשופר גדול וכאו האברים
בארץ אשור והגדתיים
בארץ מצרים והשתחויו לה'
בהר הקדש בירושלים.

ובכן צדיקים וראו
וישמחו וישרים יעלו
וחסידים ברנה נגילו.
ובכן תן כבוד לעמך תהלה
ליראך ותקנה טובה לדורשיך
ופתחן פה למיחלים לה, שמחה
לארצך ששון לעירך וצמיחת קרן
לדור עבדך ועריכת נר לבן ושי
משיחך במתרח בימינו.
והאר עינינו בתורתך, ונדב לבנו
במצותיך, ונתר לבבנו לאהבה
וליראה את שמך, ולא נבוש ולא
נבלם ולא נכשל לעולם ועד.

ואני ברב חסדך אבוא ביתך
אשתתח אל תיכך קרשך
ביראתך, מה טובו אהליך ועקב
משכנתך ישראל.
ואני נתתי לך שכם אחר על
אחריך אשר לקחתי מיר האמרי
בחרבי ובקשת.
ואתה קרוש וישב תהלות
ישראל.
ובא לציון גואל ולשבי פשע
ביעקב נאם ה'.
ובאו האברים בארץ אשור
והגדתיים בארץ מצרים,
והשתחויו לה' בהר הקדש
בירושלים.

ואסתר ואחריה בקדשה של
מעלה, ועל ידי זה ישפע שפע
רב בכל העולמות ולתקן את
נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו
מכל סיג ופגם ולשרנו
ולקדשנו בקדשתך העליונה,
אמן סלה.
ואמר ביום ההוא הנה אלסינו
זה קוינו לו וישיענו זה ה' קוינו
לו נגילה ונשמחה בישועתו.
ואנחנו עמך וצאן מרעיך
נודה לך לעולם לדור ודור נספר
תהלתך.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמות
אריה צדוק
בן שרה ויעיש ז"ל
נלב"ע כ"ח תמוז ה'תשע"ה
תנצב"ה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

משכן
שילה

תקציר: בצד לו, בעירי פונה לקבלת מחסה זמני בקונסוליה הרוסית מבלי לדעת כי אביו שם והמשכילים גם הם בדרך לשם. כשהוא מזהה את המשכילים הוא ממחר להתחבא מתחת לשלחן המשרדי אך לצערנו גם מתגלה במהרה...

המשורר יהודה בער"ה

- דוד צדק
דודא את מרד
- רבי
אליהו ליאון ז"ל
הבא ליאון
- רבי
חיים דוד כרדון
יאב"ד פאס - מרדוק
- רבי
מאיר נסים מאזוז
ראש ישיבת כסא רחמים
- רבי
מאיר פראנקו
רבה של חבדון
- רבי
משה הגר
האדמו"ר מקוסוב
- רבי
ניסים עטיה
אב"ד וד"ר אדוות וד"ר נחמיה
- רבי
פסח אליהו פאלק
סניני אנגליה

שירים חסידים

והקדשתי לכם ברכה עד בלי די.
ושהר לבנו לעבדך באמת.
וידע כל פעול כי אתה פעלתו וזכין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך. מלך ה' אלקי ישראל מלך. מלך מלך מלך מלך - ומלכותו בכל משלה. וידעו כי אתה שמך ה' לבדך

עליון על כל הארץ. ויהי לך האלקים מלך השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש. וירושלים עירך ברחמים תשוב. ותשכן בתוכה כאשר דברת. ובנה אותה בקרוב בימינו כגון עולם. ובסא דוד עבדך מתרה לתוכה תבין. ונשבע ה' לבדו ביום ההוא. ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר.

וקני ה' תחליפו בח יעליו אכר כנשרים, ורועו ולא ייגעו ולא ילכו ולא ייעפו. וקרב פוזרנו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ. ושמחת בחגך... ותחיה את שמת. וישננת בחגך ודברת כם בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכבך ובקומך.

ותן כנו יצר טוב, לעבדך באמת וביראת ובאהבה.

זכרנו נא ותזקנו נא אך הפעם הזה הא-להים, ואנא נאם אחת משתי עיני מפלשות.

הזק ימלא משאלותינו. אמנין יעשה בקשנתו. והוא ישלח במעשה ידיו. ברכה ותעלה.

המל על מעשיך, ותשמח במעשיך, ויאמרו לך חוסיד, בעדך עמוסיד.

תקדש אדון על כל מעשיך. כי מקדישך נאה בקדשך קדשתי. נאה לקדוש פאר מקדושים. חק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם, פועל אמת שפעלתו אמת, וללכנה אמר שתתחדש.

טוב לי תורת פיר מאליי זהב וכסף.

משכן שילה

51

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת החיייל אליהו מזרחי ז"ל בן יצחק וג'ני' הי"ו נלב"פ א' סיון ה'תשפ"ד תנצב"ה	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לעילוי נשמת מזל אלימלך בת עישה ז"ל נלב"פ ט"ו אלול ה'תשע"ו תנצב"ה	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
--	--	--	---	--

חוט אחד פחות

המלך אוגוסט היה אמן החגיגות. מהיום שהכתר, הפכה חצר המלוכה למרתקת. במיוחד כשנפתחו אחרי הקרנבל השנתי.

שירי חנוכה

נחת בסוד תורה ומצוות קתנה
שלמות וגם שם טוב לשלבי הרקבתה:
יום תכספה לחזור תסובב בלגלי
בין מלאכי דגל משטרון שר צבא
ודוי דברים בקבלה ו-ה יוצרי
עבודך בעת רצון לחיים תהקבה:
ספק לטוולי תזמן לי כטוב
גם תאפן וחבי ושוועי תקשבה
פודה ומציל לעניים בואבים
חון על ילוד משתא בפתחך וסבבה:

מי נשקני מנשיקות אהבה
בנוה חדר מלך גבולי נסבה
שחר והנה כא יריד נפשי
בחן ותהמה נפשי למוצו קרבה
לולי העירני בחמלה לעמד
נתפרדה בני ונפשי עובה
מה זה יחידתי מזוגי תרכסי
ואני גורתי בחסדך נצבה
בינו שרידי חוקן התהבבות
הנוף והנפש ביום ששנבה

ידעתי בסרם
תצנני וכל עוד
רוחק כי תצנני
היש לי מעמד אם
תחרפני ואם לי
מחלה אם תעצנני
ומה אמר ומחשבי
כדרך ומה אוכל
עשה עד תעצנני
דרשתיך בעת
רצון ענני וכננה
רצונך תעצנני
הקמיני לשחר את
דכירך ואת שמך
לכבוד עוררני

קומה ארון עולם ואלי ועו
אנוש
קבל ברצון את תפלתנו
שוב וים להסתופף בהיכל
קדשך
לשפוך לפניך זמירותינו
נודה לך שירים עלי כנור
ותף
ונזמרה לך על נאלתנו
אתה ארון עולם ואין עוד
בלתך
אשאלך תרפא למבאובנו
נעלה לך ציון מקום
תפארתך
נזבח לפניך זמירותינו
רחרי, השיבנו ונשובה לך
אל יחרה אפך, תמול עלינו

ש-די אמר נא די לגלותנו
חוסה וקבץ את פליטתנו
מי הוא אשר יגאל ואת מי
נשאלה
ולמי יהא משפט נאלתנו
ו-ה, כי לך נוחלי לבר,
ולישעך
אתה גאוננו ותפארתנו
דורי שלח גאל לקבץ עמך
ותקע בשופר רב לחירותנו
ובנה בקרוב קדשך הנחרב
תחדש ששוננו ושמחתנו
יורו לך עמים וגם ישתחו
ושבח ורב כבוד לך ותנו
הללך רצונך בפתחך לנו,
וגם
תאיר ברב חסדך אפלתנו

מסעוד אלקבץ
מחבר: מרדכי

לרפואת
הגאון רבי דב איסר
חזקיהו הכהן קוק
בן שושנה שליט"א

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת
אנוש יחיא
בן איריס הי"ו

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

רפואה שלימה מהרה
לניסים
בן רחל הי"ו

משכן
שילח

תקציר: זמן מה אחר הצלחתו בפייסו של נשיא פולין עם המלך אוגוסט, רבי ברמן מתבשר על האיום לחייהם של הרב מבאולה ומשפחתו וחטיפתם על ידי הנסיך, אחינו של נשיא פולין...

המחשבה נכונה

שירי חיים

חוס א-לתי ממעונך על תבצלת שרונך
יעבר עלי רצונך כאשר עבר חרונך.
שגבני מזדוני כי לך רבי ושיני
העולמים עוני יעמד ביני ובינך.
דוד מוחה אויב מעקש כי לנגדי הוא למוקש
ועדי מתי אבקש אותך עמי ואינך.
את קרובי מקרובים גם סביבך שביבים
דר כנפני הקרובים הפרושים על ארונך.
ידך תנחה פזורים בעבור חסד נעורים
העברתני לזרים ואני כנת ימיןך.
גדעה קרן משני בעבור שמך וי
גואלי לנאל המוני רום והשקם ממעונך.

בחר מבחר מקומות היכלי שן הפנימות
ועלי מתוך תהומות ושמה לקולי.
נעלה הר העברים נשכבה יחד חברים
מבלי מגע בשרים שם ויטב לך וגם לי.
עין פרי הדר בגני ועסיסי שם ויני
קבלי מתוך ימיני כוס אשר נמזג בחר לי.
מבאר שבע צאי לך ונחתי נישור ושלך
וחכמי בני בשלך מימין אל תשמאלי.
רחצי טוהר הסירי עת עלות שער חצרי
קדשי את העשירי גם תני חלה ואכלי.
מערנים המתוקים נחלקי שרש חלקים
זה בזה המה אדוקים סוד מבסה הוא ופלי.

ספרי תמה תמימה ספרי נגיל בתימא
בת מלכים החכמה אן מוקדם ספרי לי.
ענתה יונה סעדיה לי בפלטרין עליה
ואני תוך לב אנהי כפי עושה מעילי.
דלני יא צאה תיא דלני פאנא גבוי
ואפחה אפחה לא תעיא אן טריק אפלי.
יא מסמא לב אלאבאב ואפתחי יא צנה אלאבא
אן פי אלאבאבא אלאבאב דא ברם דא שקה תאלי.
הרשות באמת נתונה לך שלומת ההתנה
אל יסיתך דר ממנה בת ואלי ישיג גבולי.

להצלחת הילד
נפולי צבי
בן חנה הי"ו

הצלחה ופרנסה בשפע
ליואל בן ג'מאלה הי"ו
ולבנה עמנואל הי"ו
ה' יאיר את דרכם בטוב

הצלחה, בריאות ושפע בכל
ליעריית בת תבצלת הי"ו
ובנותיה גפן חן ואדל הי"ו
ה' יאיר את דרכם בטוב

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרפואת
זכריה ירחמיאל הלוי
בן מלכה פרדה הי"ו

מחיה מתים במאמרו

סופו של מעשה -
למען הצדיק ה' פועל ועושה

34

לראותה יושבת על מטתה ולחיייה ורדות. קפץ עליו המלך ברגשי תודה והוקרה, חבקו ונשקו ולאחר מכן הוביל אותו לחדר אוצרו, שם העניק לו ממון עצום ומתנות לרב. כך שב היהודי לביתו במרכבה מפארת כשהוא מלא וגדוש עד בלי די, לשמחתו ולשמחת אשתו וכל בני ביתו.

ומדוע גלגל הקדוש ברוך הוא את הדברים כך? הכל היה למען כבודו של רבי מאיר בעל הנס עליו השלום, כדי שלא יצא שם רע - כאלו הרב לקח את הכסף, מחמת תמימותו הרבה של האיש. זכרו תמיד, ילדים: כשמקוים לישועת ה' מכל הלב, בתמימות, ה' תמיד שומע. יהי רצון שזכותו של רבי מאיר בעל הנס תגן בעדנו ובעד כל ישראל אחינו, אמן!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

קמעט ופרחה נשמתו מרב פחד. אמר לו רבי מאיר: "שמע בניו דע לה, שאני לא לקחתי לך את הכסף, אין לי צרך בכסף, אני בעולם העליון. אבל, היות וכל מה שעשית היה בתמימות גמורה, רחם עליך ה' - ושלח אותי אליך. אבל מרגע זה ואילך - הזהר לך, אתה אינך רופא. אל תעשה כך יותר כי לא תוסיף לראות את פניו!"

"בסדר רבי", הסכים היהודי: "רק תחיה עכשו את בת המלך וחלץ אותי מהמקום הזה בשלום!" התפלל רבי מאיר לפני ה', ואכן, בת המלך קמה לתחייה. מיד פתח היהודי את דלת החדר וראה שם את המלך והמלכה עומדים וממתנים בקצר רוח, כיון שהתעכב זמן רב עד שרפא את בתם. "אדוני המלך", בשר להם האיש חגיגתו, "הנה בתכם לפניכם, בריאה ושלמה!" נכנסו המלך והמלכה לחדר הנסיכה, ומה שמחו

אוהבים זה לזה

ליום שני

"לבי כואב, ואינני מסגל לאכל לפני שאבקש את סליחתו". הוא יצא אל החם הקבד, כל קלו מרפז במחשבה כיצד לפייס את חברו. והנה, למולו ברחוב, הבחין בדמות צועדת לקראתו - היה זה רבי יחזקאל עזרא בעצמו!

"רציתי להגיע לביתכם לבקש סליחה", קרא רבי יעקב חיים. התפלא רבי יחזקאל עזרא: "בדיק להפך! אני הוא שיצאתי לביתך לבקש סליחה, שמה אמרתי מלים לא ראיות. אגא, מחל לי". השנים פיסו זה את זה, מחלו בלב שלם ולחצו ידיים באהבה. מן הצד עמד מנשה, תלמיד הישיבה, וצפה במחזה בהתרגשות. הוא הבין שגדלתם של רבותיו אינה רק בתורה, אלא בעונותם וביראת החטא שלהם - כשלא חסו על כבודם ולא על כחותיהם, ומהרו למחל ולפייס.

נזהר בכבודו של כל יהודי, ונזהר מאוד שלא לפגוע באף אחד. אם חלילה פרצה מריבה, או שמיישהו מאתנו נעלב, נמהר לפייס אותו ונרבה אהבה ואחוה בין כלם, כי על זה עומד העולם!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים אוהבים! ודאי יודעים אתם כמה חשוב להזהר שלא לפגוע באף יהודי, גם בדברים שנראה לנו שאינם פוגעים! בואו ונשמע ספור:

שעת צהריים חמה בירושלים. תפלת מנחה בשיבת 'שושנים לדוד' הסתיימה, והלומדים פנו לבתיהם. אולם בבקרו של אותו היום, פרץ וכוח בלמוד בין ידידי הנפש, הגאון רבי יעקב חיים סופר (מחבר 'פ' החיים') והגאון רבי יחזקאל עזרא הלוי. השנים, שעלו יחדו מבגדד והקימו את הישיבה, היו קשורים באהבת אמת, אך הפעם לא הצליחו להגיע לעמק השווה.

כשהגיע רבי יעקב חיים לביתו, חכתה לו ארוחת הצהריים, אך הוא לא כל היה לאכל. פניו היו מדאגות. לפתע נטל את מעילו ופנה לדלת. "מדוע אינך אוכל? ולאן אתה הולך?" שאלה הרבנית. "חושש אני שפגעתי בחכם יחזקאל עזרא בלהט הוכוח", השיב.

לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תבליט: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כף מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לכבכם ואחרי עיניכם אשר אתם וזנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את-כף מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (תהלים יא)

יעצו חסידים בכבוד, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל בנרונם, וחרב פיפיות בידם:

הנה מטותו של שלמה ששים גברים סביב לה, מגביר ישראל: כלם אחיו חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות: (יחזקאל מפתח "הנה מטות" שלוש פעמים)

והשתחיתם להם: (בלחש) וחרה (דעצור) אף-יי בכם ועצר את-השמים ולא-יהיה מטר והארמה לא תתן את-יבוליה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: (עזרא בלחש) ושמתם את דברי אלה על-לבבכם ועל-נפשכם וקשרתם אתם לאות על-ידיכם והיו לטוטפות בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם דבר בם בשבתך בביתך ובכלתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על-מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על-הארץ:

ויאמר יי אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על-כנפי בגדיהם

יברכה יי וישמרה:

יאר יי פניו אליה ויחנה:

ישא יי פניו אליה וישם לה שוים:

ישב בסתר עזיון, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר חיות: באבתו יסוף לך ותחת כנפיו תחסה, צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה, מחץ יעוף יומם: מדבר באפל ילדה, מקטב ישור צהרים: יפל מצודה אלה וירבה מימינה, אליה לא יגש: רק בעיניה תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

רוצה ללמד תורה

ליום שלישי

לילה טוב, ילדים צדיקים! התורה הקדושה היא האוצר היקר ביותר שיש לנו. כשילד באמת רוצה ללמוד תורה ומבקש זאת מכל הלב, הקדוש ברוך הוא תמיד שומע את תפלתו ועוזר לו בדרך כלים פלאיות. בואו ונשמע ספור:

שלום הקטן בן השבע עמד אובד עצות בשוק של חלאב, מקף סוחרים ופעלים. עד אֶתמול ישב ולמד

תורה בשקידה, והיום נאלץ לדאוג ללחם. כשהיה בן שלש נפטר אביו, הגאון רבי משה חיים הדאיה זצ"ל, ואמו סבתה עבדה קשה מבקר עד ליל כדי לפרנסו. אך גופה נחלש, ובקאב רב אמרה לו: "אין ברירה, אתה מכרח להפסיק ללמד ולצאת לעבודה".

שלום פרץ בבכי מר: "איך אצא לעבד כשאני צעיר כל כך? ומה יהיה עם למוד התורה?" למחרת קם מקדם, התפלל ויצא לשוק. הוא התחנן לה: "אתה יודע כמה אני רוצה ללמד תורה. אני חפץ בעשר, מסתפק אני בלחם בלבד, אנא הזמן לי

כסף כדי שאוכל ללמד". פתאום הבחין בו הצדיק רבי שלמה ספדיה, ה'חכם באשי', ושאל לשלום. כששמע שהילד יצא לעבד בגלל המחסור בבית, נדהם ואמר: "לד בן שבע שלומד תורה יצא לעבד? אני לא מסכים! הכרתי את אביו הצדיק. תמשיך ללמד ואני אדאג לפרנסתך".

רבי שלמה צעד עם שלום לביתו ובשר לאמו: "מהיום והלאה אדאג לכל מחסורכם, ושלום יוכל להמשיך ללמד". האם הנרגשת בכחה משמחה והודתה לה' על ששמע את תפלת בנה. שלום הקטן שב ללמוד בשקידה ובהתמדה. ברבות השנים גדל, הפך לתלמיד חכם מפלג וחבר ספרים חשובים!

זכרו תמיד: כל אות של תורה שאתם לומדים, גם אם לפעמים קשה לכם, אל תוותרו לעולם כלו. ה' תמיד אתכם, אוהב, עוזר ותומך במי שבחר בדרך התורה! ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

ישועה בארון הקדש

ליום רביעי

גם היום נשמע ספור שיראה לנו, שכאשר ילד באמת רוצה ללמד תורה ומבקש זאת מכל הלב, הקדוש ברוך הוא תמיד שומע את תפלתו ועוזר לו:

יוסף, נער צעיר מהעיר חלאב, עמד מול ארון הקדש הפתוח בבית הכנסת ובכה בכי תמרורים: "רבונו של עולם, אני רוצה כל כך לעסוק בתורה, ללמוד משנה, גמרא והלכות. אבל לאבא שלי אין מספיק כסף כדי לשלם עבורי למלמד שיקדם אותי. רק אתה יכול לעזור לי!" מחזה זה חזר על עצמו מדי יום. יוסף, בנו של מלמד תינוקות עני, סיע לאביו בלמוד הילדים הקטנים, אך השתוקק בכל לבו להתקדם. מדי יום צעד לבית הכנסת, טמן את ראשו בין ספרי התורה והתחנן שעות רבות.

יום אחד הגיע לבית הכנסת הגאון רבי שאול קצין. הוא הבחין בנער הבוכה ושאל מדוע הוא בוכה כך.

לאחר שהפציר בו, ספר לו יוסף בדמעות: "אני בוכה כי אני רוצה ללמד תורה, אך לאבא אין כסף למלמד". רבי שאול התרגש מאד ואמר: "ילד שבוכה על למוד תורה, בטוח שיזכה לכהן. אל תדאג, אני אנסה להשיג עבורך כספים". רבי שאול סבב בין עשרי חלאב. ספר להם על הנער המיוחד, ואסף סכום כסף גדול. הוא הגיע לבית אביו של יוסף, מסר לו את הכסף ואמר: "עכשיו תוכל לשלח אותו למלמד הכי טוב".

בשבתות ובימים שלא אומרים בהם תחנון (ראה בלוח בעמוד 3) - לא אומרים וידוי.

אָנָּה יי א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפניה תפלתנו. ואל תתעלם מלפנינו מתחנונתנו. שאין אנהנו עני פנים וקשה ערף לומר לפניה יי א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אנהנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. אנהנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אֲשֶׁמְנו. בְּנֵדְנו. גִּזְלָנו. דְּבַרְנו דפי וְשֹׁד הָרַע. הָעוֹיְנו. וְהַרְשָׁעְנו. זָדְנו. חֲמִסְנו. טַפְלָנו שָׁקָר וּמְרָמָה. יַעֲצֵנו עֲצוֹת רָעוֹת. מִזְבְּנו. כַּעֲסְנו. לָצְנו. מַרְדְּנו. מְרִינו דְּבָרִיה. נֶאֱצְנו. נֶאֱפְנו. סָרְנו. עוֹיְנו. פִּשְׁעֵנו. פְּגָמְנו. צָרְנו. צַעֲרָנו אָב וָאֵם. קִשְׁינו עֶרֶף. רָשָׁעְנו. שָׁחַתְנו. תַּעֲבָנו. תַּעֲוִינו וְתַעֲתָעְנו. וְסָרְנו מִמִּצְוֹתֶיה וּמִמִּשְׁפָּטֶיה הַטּוֹבוֹים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ. וְאַתָּה צָדִיק עַל כָּל הָבָא עָלֵינוּ. כִּי אֶמֶת עֲשִׂיתָ. וְאַנְחָנו הִרְשָׁעְנו:

יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" בלוח מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) אנא בכח, בְּרַחֲמֵי יְמִינְךָ, תַּתִּיר צָרוֹרֶךָ. (אב"ד ית"ץ)

יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קִבֵּל רַחֲמֵי, עֲמִידָה, שְׁנֵיבְנו, טַהֲרָנוּ נוֹרָא. (קר"ע ש"ט)

יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) נָא גְבוּר, דּוֹרְשֵׁי יְחוּדְךָ, כִּבְבֵּת שְׁמֵרָם. (גב"ד יב"ש)

יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) בְּרַחֲמֵי טַהֲרָם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ, תַּמִּיד גְּמָלָם. (בט"ב צ"ג)

יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) חֲסִין קְדוֹשׁ, בְּרַב טוֹבָךָ, נַחֵל עֲדָתְךָ. (חק"ב ט"ז)

יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יַחֲדָה גְּאֻה, לְעִמְךָ פְּנֵה, זֹכְרֵי קִדְשְׁךָ. (יב"ד פ"ו)

יום שבת (לקרוא בשישי בלילה) שְׁוֹעֲתֵנו קִבֵּל, וְשִׁמְעֵ צַעֲקָתֵנוּ, יוֹדֵעַ תַּעֲזוּמוֹת. (שק"צ צ"ה)

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד.

אֵתָה תְּקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן, כִּי עַתָּה לְחַנּוּנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד: בִּיָּדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי, פְּדִיתָה אוֹתִי יי א-ל אֶמֶת:

אין תפלה שחוזרת ריקם, וכשמתפללים מהלב - שמים נפתחים. נלמד מרבי שאול קצין לשים לב לסובבים אותנו, לעזר לחברים ולסיע להם, וכך נשמח את ה' יתברך!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

יוסף הודה לו והבטיח ללמד בחשק. אביו אמר לו בהתרגשות: "הקדוש ברוך הוא ראה את דמעותיך ושלח לך עזרה, כי הבא להטהר מסייעין אותו". ואכן, יוסף שקד על תלמודו בהתמדה עצומה והפך לתלמיד חכם מופלא. לאחר מכן עלה לארץ ישראל, התישב בצפת, ובהמשך עלה לירושלים ומנה שם לדרן ומורה צדק - הלא הוא הגאון רבי יוסף ידיד הלוי זצ"ל. גם כשעלה לרום המעלה, לא שכח את החסד שנעשה עמו. הוא צנה את בניו: "כל התורה שלמדתי - הכל בזכות רבי שאול קצין. תלמדו ממנו לשים לב לכל צער ומצוקה של הזולת, ולעזר לכל אדם בכל מה שהוא צריך".

קדוש ה' גדול

ליום
חמישי

"אנא ה' הצליח דרכי שאגיע בשלום למחוז חפציי". ימים מספר שטה האנייה בים בדרך לעיר החוף המצרית. כשהגיעה האנייה למצרים, ירד ממנה רבי עזרא ומיד כתב מכתב לבני משפחתו כי הגיע לחיים ולשלום ושם פניו לעבר עיר הבירה קהיר. רבי עזרא התקבל בשמחה ובמאור פנים ושמעו הכה גלים בכל רחבי קהיר. משפחות רבות בקשו לצרף את בניהם ללמד עם הרב, והילדים היו שמחים ומתגאים: "זכינו ולמדנו עם רבי עזרא עטיה תורה!"

באחד הימים אחר רבי עזרא לשעור היומי הקבוע, והתלמידים ישבו והמתינו בדאגה רבה. רק לאחר שעה ארוכה הופיעה דמותו של הרב בפתח, והדאגה נעלמה ופנתה את מקומה ללמוד התורה מתוך אהבה ושמחה. בסיום השעור ספר הרב: "הבקר, עברתי כהרגלי ברחוב הראשי של העיר, שהיה הומה אדם, ולפתע אני רואה מסלמי קשיש עומד ומבקש עזרה. בידו החזיק פתק ובו היתה רשומה הכתבת אליה היה צריך להגיע, אך איש לא נגש לסייע לו. המסלמי הצטער מאד, נסה בכל כחו לחפש את הכתבת הרשומה, אך ללא הצלחה. רחמתי עליו מאד ולא יכלתי לעמד מנגד. נגשתי אליו ולקחתי אותו לפתבת שחפש. המסלמי שמח שמחה רבה וברך בקול גדול: 'ברוך ה' אלקי ישראל שאלו בניו'. כלם שמעו את דברי ההלל והשבח לה' יתברך ולעמו הנבחר", סים רבי עזרא את ספורו: 'קדוש השם נעשה היום'."

נשתדל גם אנחנו לשמח תמיד את ה' ולעשות את רצונו כך נזכה גם אנחנו לקדש בעולם את שמו!

ועכשו כלם ביחד: יד ימין על העינים ונקבל על מלכות שמים א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

תפילת הדרך

היוצא לדרך, ושוהה בנסיעתו מחוץ לעיר שעה וחמישית (72 דקות) אומר תפילה זו בשם ומלכות, אך אם שוהה בנסיעתו מחוץ לעיר פחות מכך לא יברך בשם ומלכות. ברכה זו מברך לאחר שיצא מהעיר.

יהי רצון מלפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו, שתוליכנו לשלום, ותציעינו לשלום, ותדריכנו לשלום, ותגיענו למחוז חפצנו לשלום, (אם חוזר בו ביום מוסיף: ותחזירנו לשלום), ותצילנו מכף כל-אויב ואורב בדרך, ותשלח ברכה במעשי ידינו, ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל-רואינו, ותשמע קול תחנונינו. כי א-ל שומע תפלה ותחנון אתה. ברוך אתה יי שומע תפלה:

שמח תשמח רעים אהובים בשמחה יצירך בנו ערו מקרם. ברוך אתה יי, משמח חתן וכלה:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה רוח דיצה וחרון, אהבה ואהבה, שלום ורעות, מהרה יי א-להינו ישמע בצערי והודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, קול מצהלות חתנים מחפתם, ונערים ממשמת נגינתם, ברוך אתה יי, משמח החתן עם הכלה:

והמומן שבידו כוס ברכת המזון, אומר:

סברי מרנן (ועונים): לחיים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

שבע ברכות

בסעודת חתן וכלה מברכים שבע ברכות לפני ברכת 'בורא פרי הגפן'. ומנהג ארץ ישראל לקחת שתי כוסות, אחת לברכת המזון ואחת לברכת חתנים, ואחר שסיים המברך ברכת המזון, אינו מברך 'בורא פרי הגפן' אלא מתחיל חשני לברך על הכוס שבידו 'שהכול ברא לכבודו' עד סוף שבע הברכות, ואחר כך מברך הראשון 'בורא פרי הגפן' ומכוון להוציא את השומעים, וכו'.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שהכל ברא לבדוד:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, יוצר האדם:
ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בנין ערי-ער. ברוך אתה יי, יוצר האדם:
שוש תשיש ותגל עקרה קבוצי בניה לתוכה במהרה בשמחה. ברוך אתה יי, משמח ציון בבניה:

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

נושא השבוע: תשובה

פרשת
נצביםמבית
שבת טיש

משבח

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

ברב רחמי וחסדיו, נתן לנו בורא העולם מתנה גדולה ושמה "תשובה", אשר נבראה עוד בטרם יצירת העולם, כדי לפתח פתח לחוזרים בתשובה המבקשים לשוב ולהתקרב באהבה לאבינו שבשמים. התשובה היא מצות עשה מן התורה, כפי שנאמר בפשטנו: "ושבת עדיה אלוקי ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוה היום", וכן יש מצוה להתנדות על החטאים שנאמר "והתנדו את חטאתם אשר עשו". יום מיוחד בשנה לעשיית התשובה, הוא יום הכיפורים, שנאמר "כִּי־ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו", והוא יום גמור התשובה שנעשתה בימי חדש אלול ונעשרת ימי תשובה. עקר התשובה היא תרטה בלב על העבר, ודי על החטאים והמעשים השליליים, ומבזה לעתיד שלא לשוב לנסות עוד. וכן כתב הרמב"ם: "ומה היא התשובה? שיצטוב החוטא חטאו ויסירו מפחשבתו, ויגמור בלבבו שלא יעשה עוד, שנאמר 'עצוב רשע דרכו'. וכן יתנחם על שעבר, שנאמר 'כִּי־אחרי שובי נחמתי'. ויעיד עליו ידע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם. וצריך להתנדות בשפתיו ולומר ענינות אלו שגמר בלבבו". בנוסף, מתקפרים עונותיו של האדם על ידי כפרה של יסורים הבאים עליו או סגופים ותעניות, ולדעת חלק מהראשונים הוא חייב על האדם לסגף את עצמו, אלא שכתב רמב"ם בפרק ה' שפירות האחרונים באה חלשה לעולם, ולכן אין לאדם לענות את גופו, אלא להתקרב בכל לבו על העבר, ולקבל על עצמו שלא לחטא עוד, ונעשה מעשים טובים לתקון החטא, ושב ורפא לו.

בני, שמע לעצתי!

אהבתיך בני, שוב נא בתשובה.

לאהבה אתה אלוקי ליראה אותה.

לשה זאת בני והנצל ושנוב לאביה.

זכר בוראך אשר בראה.

רוח ונונים חסר מקרבה, בכל דרכיך דעה.

(רבנו אלעזר מגרמיוא בעל 'הרוקח', והשוותו נטריקון שמו)

חז"ל מספרים, שאחר שנענש אדם הראשון במיתה מפני שאכל מעץ הדעת, ישב בתענית במשך מאה ושלשים שנה. שאל אדם את בנו קין: "מה נעשה בדינה אחרי שהרגת את אחיך הבל?" השיב לו קין: "עשיתי תשובה והקפ"ה סלח לי". התחיל אדם להכות על פניו ואמר: "כך היא כחה של תשובה? ואני לא ידעתי! מיד עמד ואמר 'מזמור שיר ליום השבת'". והדברים מפליאים עד מאוד. עוסק אדם הראשון בתשובה שלמה במשך מאה ושלשים שנה בצופות, ולאחר כל זאת הוא מוגלה את סוד התשובה. ומה מוגלה לו זאת? אדם שעבר על העברה החמורה של רציחה, והוא עומד ואומר מזמור שיר ליום השבת? אלא שיוכל אדם להתעורר לתשובה על עברה חמורה, יותר מאשר על עברה קלה. קין הרגיש שגדול עונו מנשא, וידע שעשה דבר נורא, עד שאין לו זכות קיום בעולם הזה, ולכן הרגיש צורך פנימי להתחנן לפני הקב"ה, עד שסלח לו אחר התשובה שעשה. אולם אדם הראשון, שחטאו היה קטן מאוד לעומת החטא הגדול של קין, לא עמד על כח התשובה, עד שקין גלה לו זאת. הוא לא עמד על סוד התשובה, מפני שחשב שמי שחטא ועבר על דבר הקב"ה, צריך לעזוב את העולם הזה ואין לו שום עצה ותבונה, אף באשר פגש את קין ושמע ממנו שהקב"ה סלח לו, הבין פתאום שכח התשובה הוא מתנה גדולה שהקב"ה נתן לבני האדם, וסדר התשובה אינו דוקא על ידי סגופים ותעניות שאין בכח האדם לסבול אותם, אלא על ידי התקרבות אל הקב"ה ותקון המעשים בעולם הזה. ומדוע נעמד אדם ואמר מזמור שיר ליום השבת, והרי לכאורה אין קשר בין השבת לבין התשובה? אלא שאדם דאג שמה חסר משהו בבריאה אם אין אפשרות של תשובה בעולם הזה, אולם כששמע מקין שכל אדם יכול לחזור בתשובה על מעשיו ולהתקרב לקב"ה, עמד ואמר "מזמור שיר ליום השבת", כי הבין שהעולם משלם ביותר יחד עם המתנה הגדולה של התשובה, אותה אנו צריכים לנצל בכל רגע, ובפרט בימים אלו שהם ימי תשובה.

ה'דברי חיים' מצנו, ספר פעם, כיצד היה רבי זושא מאניפולי עורך את סדר התשובה שלו. ישב רבי זושא ואמר: "רבונו של עולם! וזושא חטא לפניך וצער אותך, אבל וזושא רוצה לחזור בתשובה והוא מבטיח שלא לצער אותך יותר". לאחר מספר רגעים, החל רבי זושא שוב לבכות ואמר: "אבל הרי גם בשנה שעברה אמר וזושא שהוא יעשה תשובה, ועדין לא שב". אף לאחר רגעים מספר שוב התחיל ואמר: "אבל הפעם וזושא באמת מבטיח שיעשה תשובה". שוב פרץ בבכי ואמר: "אבל גם בשנה שעברה, וזושא הבטיח לה שבאמת יעשה תשובה, ולא עשה כן". בסוף נענה רבי זושא ואמר: "אבל עכשו וזושא מבטיח לה באמת לאמתו, שיעשה תשובה", ופרץ בבכי מלבד הטהור. כשספר זאת ה'דברי חיים' לחסידיו, אמר להם: "לכאורה אפשר לתמוה על סדר התשובה של רבי זושא. ראשית, וכי ענהו יתרה היתה בו שכל זמן אומר שאושא חטא והוא צריך לחזור בתשובה, והאם באמת תשובתו לא היתה טובה?" "אלא", המשיך ה'דברי חיים' להסביר, "רבי זושא היה מתעלה כל שנה ועולה במדרגות גדולות בעבודת השם, וכשהיה מגיע לשנה שלאחר מכן, היה רואה שהעבודה שלו בשנה שלפני כן לא היתה במדרגה גבוהה כמו בשנה זו, והיה מביט על התשובה שלו כמו שאדם מביט בעמודו על הר גבוה אל עבר עמק נמוך, ולכן חזר ועשה תשובה מחדש במדרגה גבוהה יותר מהשנה שעברה". ובכך למד אותנו רבי זושא את דרך התשובה. ראשית להפיר בחטא, אבל יחד עם זאת להפיר ברחמי הגדולים של הקב"ה ובחסדיו המרובים, ולהבטיח לו באמת ובתמים שאנחנו רוצים לחזור בתשובה אמיתית ולהתקרב אליו, וגם אם הבטחנו ושוב חטאנו, אין לנו להשבר, אלא לדעת שהקב"ה הוא רחום וחנון וגם אם אנו חוטאים וחוזרים וטועים, תמיד ידו פתוחה לקבל שבים.

נמשל

למה הדבר דומה

וכל גופו רועד מקור חודר עצמות. בשארית כחותיה בוססה האם תחת גשם זלעפות אל הנהר שמוחוץ לעיר. פחד וחלחלה אחזו בה, כאשר ראתה את בנה אהובה עומד במרכז הנהר, מכסה עד צוארו במים קפואים, ופניו מכחילות מרוב קור. פלצות אחזה את האם הרחמנית, אולם לאחר רגע התעשתה והחלה ללקט זרדים ועצים בידיים רועדות ומכחילות מקור, אותם הדליקה על שפת הנהר, מתוך תקנה כי בנה יחוש מעט בחם הנודף מהחוף. כל הלילה עמדה ליד המדורה, פשהיא מעודדת את בנה ומראה לו שהיא שומרת עליו מרחוק ודואגת לחמומו. באמצע הלילה הגיע העשיר לבדק אם הנער עומד בדבריו, והתפלל לאותו עומד באמצע המים הקפואים. הלילה עבר באטיות, אולם בכך הרצון שרד בצלאל את הקור העז, ובבקר מהר אליהעשיר כדי לתבע את הסכום שהבטיח. לשמע התביעה, פרץ אדמונד בצחוק ואמר: "לא מגיעה לך אף פרוטה! כי הרי בסכום שלנו לא היתה אמונה אמונה לעמוד ולחמם אותך עם מדורה, ולכן לא תקבל ממני כלום." צא היתום מביתו של העשיר בפחי נפש, ומהר אל רב העיר כדי לספר לו על העול הגדול שעשה עמו הנגיד, תוך כדי שהוא פורץ בבכי מר. בכאב רב שמע הרב את דבריו של בצלאל, ולאחר שהרהר מעט בדבר, בקש ממנו לשוב אליו למחרת, ובינתיים שלח להזמין את אדמונד לביתו. עם הפנסו, קבל הרב את הנגיד בכבוד גדול, הושיבו ליד השלחן, וקם כדי להכין לו כמו ידיו כוס חמין. נטל הרב את הקומקום, מלא אותו במים, תוך כדי שהוא דואג שהעשיר יראה את מעשיו, אולם הניח את הקומקום במרחק מהגחלים הבוהרות בפתיליה. החל הרב לשוחח עם העשיר על-דא ועל-הא, ולפתע פנה העשיר ואמר: "יסלח לי כבוד הרב, אך איך ירצה שהמים ירתחו, כאשר הקומקום עומד רחוק מהאש? הרי החם לא מגיע אליו, ואם רצונו להרתיח את המים, עליו להעמידו על גבי הגחלים עצמם." באותו רגע, הטיל בו הרב מבט נוקב ואמר: "ישמעו אנשי מה שפיר מדבר! כשם שהקומקום לא יכול להתחמם כשהוא רחוק מהאש, כך לא יכול הנער שעומד במים הקפואים להתחמם מהמדורה שהיתה על החוף, ולכן חייב אתה לשלם לנער את כל הכסף שהבטחת!"

הנמשל

במשל זה, שהתרחש גם בפציאות, השתמש מרן החיד"א על-מנת להסביר מדוע איננו מרגישים את אימת הדין של ראש השנה הקרב ובא, ומדוע איננו רועדים כמו דגים שבים לקראת המשפט הגדול. והסבה לכך היא, שאנו רחוקים ממקור החם וההתלהבות, עומדים מרחוק ולא מתקרבים אל האש, ולכן איננו חשים את הלחץ של אימת הדין, וכדי לחוש בו, עלינו להתחמם באש עצמה כמו הקומקום שעל גבי הגחלים. אולם מוסר השכל נוסף למד החיד"א מן הספור, שהסבה שהנער הצליח לשרד את הלילה במים הקפואים, היתה בגלל שראה את אמו מעודדת אותו מרחוק, וכך גם אנחנו שעומדים בקפאון צריכים לזכר שהקב"ה ממתיין לנו ומעודד אותנו לחזור בתשובה ולהתקרב אליו באמת.

יתום מאב היה הנער בצלאל, ויחיד לאמו האלמנה והענייה. בבית קטן ומט לפל התגוררו השנים ואכלו לחם צר ומים לחץ. הימים נקפו, ובצלאל הקטן גדל לתפארת והפך לעלם חמודות. נחת רב היה משביע את אמו בהתנהגותו הטובה ובמדעותיו התרומיות, והמתיק את חיייה הפורים עם מות בעלה בקצור ימים. היה זה ביום חרפי וסגרירי, כאשר הקור חודר לעצמות והגשם מכה ללא רחם. האם חזרה ברגלים פושלות אל מעונם הדל, אך למרבה הצער, היו ידיה ריקות לאחר שידה לא השיגה אפילו פרוטה. בצלאל ידע אפוא, כי עתיד הוא לעלות על משכבו כשבטנו מקרקרת מרעב, ואין בידי פמה להשיקיה. זמן מה ישב בלי אמר ודברים, ולפתע קם והודיע לאמו כי הוא יוצא מעט מהבית, למרות הקור העז.

משך בצלאל את רגליו בין שלוליות המים שנקוו ברחובות העיר, הקור חודר לעצמותיו והוא הופך בדעתו אל מי לפנות בבקשת עזרה. ובעוד הוא משוטט ברחובות העיר ביאוש, הגיעו לאזניו קול שקשוק של אופני מרפבה, שעשתה את דרכה ברחוב. בצלאל מהר לזנק הצדה, והספיק אמןם להנצל מחמתן של פרסות הסוסים, אולם נרטב עד לשיד עצמותיו משלוליות המים. בתוך העגלה ישב אדמונד הנגיד, אחד האנשים העשירים ביותר בעיר, שחזר מפסע מסתרי מצלח, ודעתו היתה בדוחה עליו לאחר הרנחיים העצומים שגרף לכיסו. הצנחה החניקה של הנער המבהל הגיעה לאזניו, והוא מהר לבקש מהרפב לעצור את הכרפרה, והזמין באדיבות את בצלאל לעלות אל מרפבתו. התפנס בצלאל בדומיה אל תוך כרפרתו המונוגת של הנגיד, ולאחר זמן מה התעשת והחל לספר לעשיר על המצוקה והפחסור שבביתם. גאותו גדול היה אדמונד, ונוטה היה פעמים רבות לחמד לצון עם הסובבים אותו. אלו שהפירוהו ידעו, כי אין להתניחס ברצינות למתלותיו, אולם בצלאל התמים לא ידע זאת, ולכן כאשר נענה הנגיד והציע לו לעשות 'עסקה משתלמת', הסה את אָזנו באפרפסת והקשיב לכל מלה. "מוכן אני לעשות אתך התערבות, ואם תעמד בה, תוכל להרוויח סכום עצום של אלף זהובים!"

עיניו של בצלאל הבריקו באחת, והוא נענה מיד: "מה עלי לעשות לשם כך?" והנגיד השיב: "עליך לעמד במשך לילה שלם בתוך מי הנהר הקפואים, ולהתמיד בכך עד אור הבקר. אם תצליח לעשות זאת, אשלם לך בבקר את הסכום העצום של אלף זהובים." ההצעה נפלה על בצלאל כרעם, אולם לאחר רגע, נענה ואמר: "אני מסכים", וחייו רחב המהול בלגלוג נסתר, התפרש על-פני הנגיד. נקל לשער את המהלמה שנפלה על האם המסכנה, כאשר בנה יחידה חזר הביתה וספר לה על הצעתו של אדמונד הנגיד הגדול. לשוא נסתה האם להניא את בנה מלעשות את הצעד המסכן והנמקרה, ולחנם נסתה למנוע ממנו לספן את נפשו במעשה כה פזיז. אולם הנער עמד על-שלו וטען, כי זו הודמנות מיחדת שנקרתה לרגליהם, להרוויח בבת אחת סכום עצום, שיכול להעמיד אותם על-רגליהם ולהביא לביתם רוחה.

באותו לילה לא עלתה האם על משכבה. היא לא היתה מסגלת להוותר בבית, בשעה שבנה יחידה, בבת עינה, עומד במים הקפואים

מרגל

הלכות והליכות

• בחדש אלול יפשפש במעשיו, וישוב קדם סעדתו וקדם שנתו, ויחשב עם נפשו למצא עונו ויתחרט ויתודה עליו, וישוב לה' ויוסיף אמן בקיים המצות. (העב"ץ)

• החדש הזה אלול, באשר הוא אחרית כל השנה, החי יתן אל לבו לפשפש במעשיו ולתקנם. וטוב להתבודד בכל יום שעה אחת, כדי לפשפש במעשיו ולענן מתוך ספר תרי"ג מצות, וימנע אחת לאחת למצא לחשבון, אם עבר על אחת מהן. (החיד"א)

• החדש זה זמן מוכן לשבים, וכל המבקש רחמים בחדש זה ימצאנה. לכן כל איש ישראל הירא את דבר ה', צריך לפשפש במעשיו ולהתנדות בכל יום. (מטה משה)

• דרש מהר"י סג"ל, כתיב "נירו לכם ניר ואל תורעו אל קוצים", על כן צריך כל אדם להסיר השרשים הרעים ורע מעל לבו, קדם יום הדין של ראש השנה, וירגיל את עצמו כל ימי אלול במעשים טובים ובתשובה להיות רגיל בהן בעשרת ימי תשובה. (מהר"ל)

• ראוי לפשפש במעשיו להתחרט בתרטה גמורה, שלא יכנס ביום הפסא יום חגנו, כשהוא מתעב בגנות מדותיו, והוא יום הדין הגדול והנורא. על כן יעזב דרכו לא טובה, וירם ראש ליקם קדם מלכא מלך המשפט. (אור המאיר)

• העקר לפשפש בחדש אלול במעשים, וכמו שפירש רבי צבי הירש מזידיטשוב, "והיה לנו הלילה למשקמ", לשון משמרת ומסננת לבדק חשבון, וזהו "צדקה תהיה לנו כי נשמר לעשות את כל המצוה" נשמר מלשון משמרת, לשמור ולבדק את עצמו. (יט"ב לב)

• עקר הוא שצריך להאיר בכל השנה, ובפרט בראש השנה ויום הכפורים, להתפלל סתם בפרוש המלות, ולא פאותם המתפללים מתוך סדור האר"ל ואינם יודעים בין מינם ושואלם בשום פניה, והם מכוונים פניות זרות, רק העקר שיהיה האדם שפל ברוך ולהתפלל פשוט בפרוש המלות ולבדק עצמו אל אותיות התפלה, והאותיות עצמן הם באים למעלה ונעשים הפניות והיחידים מעצמם. (רבי אהרן מז'טומיר)

• בחדש אלול עקר העבודה בחשבון הנפש, קדם קריאת שמע שעל המטה, קדם השנה וקדם תפלת הבקר, ותפלה בהתעוררות, בתקון המדות ובהבטחת ההנהגה. (הרי"צ מליובאוויטש)

• את זו דרש רבי אלעזר בן עזריה: "כייביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" - עברות שבין אדם למקום יוס' הכפורים מכפר, עברות שבין אדם לחברו אין יוס' הכפורים מכפר, עד שירצה את חברו. (מסכת יומא)

• לפני יוס' הכפורים, צריך כל אדם לתן אל לבו לפיכס כל מי שפשע נגדו, דעברות שבין אדם לחברו אין יוס' הכפורים מכפר. ועושינו כן, כדי שיהיה לב כל ישראל שלם כל אחד עם חברו, ולא יהיה מקום לשטן לקטר. (טור אורח חיים)

• ונהגו לבקש מחילה בערב יוס' הכפורים. (מרדכי יומא)
• אפלו רשע גמור כל ימיו, ועשה תשובה באחרונה, אין מזכירים לו שוב רשעו, שנאמר "ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו". (מסכת קידושין)

• על עברות שבין אדם לחברו, צריך לפיכס את חברו, ואם לא פיסו, לא מועילה תשובתו, וגם יוס' הכפורים לא מכפר עליו. וצריך לפיכסו על עברות שבין אדם לחברו, תשלום הנזק שגרם לו, וכן על עברות של צער ופגיעה באלת. (פתחי תשובה)

• חייב הפיכס הוא מיד לאחר הפגיעה באלת, שנאמר במשלי: "אל תתן שנה לעיניך ותנומה לעפעפיך, הנצל כצבי מיד וכצפור מיד יקוש". אולם ימי התשובה הם שעת הכשר לפיכס את חברו, כדי לבוא ליום הכפורים כשהוא נקי מחטא. אולם אם היה עליו חטא של גזל או הונאה, אינו רשאי להמתין עד יוס' הכפורים, מפני שבכל שעה ושעה יש עליו חייב לתקן את חטאו. (שם)

• הפיכס נעשה על ידי שהאדם בא לחברו ומבקש את מחילתו, ואם לא התפיכס יביא עמו שלשה בני אדם שליש פעמים, ויתחנן לפניו שישלח וימחל לו. והמהרש"ל כתב גסח זה לבקשת מחילה: "אני מבקש סליחה ומחילה וכפרה מה' אלוקי ישראל, וממה פלוני שתמחל לי". ואם לא התפיכס, יחזור עם שלשה אחרים וידבר על לבו ויפיכסו בכל דרך ואפלו על ידי תשלומים ופצוים. ויש לאדם למחל למי שבא לפיכסו, אם יודע שהוא מתחרט בפאמת על משגהו. אך אם הוציא עליו שם רע, אינו צריך להתפיכס לו, כיון שאין מי שיודע בחטא ולא יודע מהפיכס, אולם מדת חסידות למחל גם באופן כזה. (שם)

מהלל

מספורי חז"ל

שנה את מעשיו מן הקצה אל הקצה, ובמשך שלשים ושלש שנים עבד אתה, והשתדל להחזיר את העם למוטב. ואמר רבי ישמעאל בן אלישע, שבשעה שעלה למרום, נגלו לפניו כל סתרי העולמות העליונים, וראה את הצדיקים בגן עדן כשהם יושבים ישיבות ישיבות ועוסקים בתורה, ולכל ישיבה יש ראש ישיבה. בין הישיבות, ראה ישיבה שבה לומדים בעלי תשובה. וכי עמד בראש ישיבה זו? מנשה המלך, הוא אשר למד אותנו מה גדול כחה של התשובה, וכיצד יכול אדם לצאת ולעלות מבור תחתיות לרום המעלה. (ירושלמי מסכת סנהדרין)

יקום איש צורורות, היה בן אחרותו של התנא הקדוש יוסי בן יועזר איש צרדה. פעם אחת, היה רוכב על סוסו בשבת קדש, ראה איך שפרכיבים את דודו הצדיק כדי לתלות אותו על קורת עץ. אמר יקום ליוסי: "תראה את הסוס שהרכיב אותי אדוני, ותראה את הסוס שהרכיב אותך אדונך". ענה יוסי ליקום: "אם כן הוא השקר בעולם הזה אשר נותן ה' למכעיסיו, קל וחומר שיתן ה' לעולם הבא שכן גדול ונפלא לעושי רצונו". אמר יקום ליוסי: "האם עשה אדם רצונו של ה' יותר ממך? ואם כן מדוע אפה פה נענש"? ענה יוסי ליקום: "אם כן הוא הענש בעולם הזה הפוגע לעושי רצונו על מעט החטאים שעשו, קל וחומר שיעניש ה' למכעיסיו בעולם הבא ענשים גדולים ונוכחים". נכנסו ביקום דברי דודו פארכס של נחש, כי הבין פמה צדקו דבריו. הלך וקיים בעצמו ארבע מיתות בית דין - סקילה שרפה הרג וחנוק. כשנתינתם יוסי בן יועזר, וראה את מטותו של יקום פורחת באויר, אמר לסובבים אותו: "אוי, לשעה קלה קדמני זה לגן עדן! מפני שפח התשובה גדול עד מאד, שאפלו החוטא הגדול ביותר יכול לחזור בתשובה ותשובתו מתקבלת בשמים, כי הקב"ה הוא רחום וחנון וחסיד בשובו של הרשע בתשובה, ואינו חפץ חלילה בענישו, כי אין דבר שעומד בפני התשובה ושערי דמעה לא ננעלו. (מדרש שוחר טוב)

על הפסוק "וצרח את ריח בגדי" דרשו חז"ל "אל תקרי ריח בגדי, אלא ריח בגדי - כגון יוסף משייתא". מי הוא יוסף משייתא, שזכה להכניס ריח זה להיכלו של יצחק, עד כי בזכותו נתנו הפרכות ליעקב? ובכן, בשעה שבקשו שונאים לכנס להרהיבית בזמן החרבון, אמרו: "כנס מהם ובהם תחלה", דהינו יכנסו תחלה מעם ישראל, ואחר כך יכנסו הם אחריו, מפני שפחדו להכנס ראשונים לתוך בית המקדש. אמרו השונאים ליוסף משייתא: "הכנס, ומה שאתה מוציא משם, שלך הוא". נכנס יוסף משייתא והוציא מנורה של זהב. אמרו לו השונאים: "אין דרכו של הדייט להשתמש במנורה חשובה כזו, ודבר כזה חשוב לא התפנו שיהיה שלך, אלא, הכנס פעם שניה ומה שאתה מוציא משם, שלך הוא". לא הסכים יוסף משייתא לקבל על עצמו להכנס שוב. הבטיחו לו השונאים, שכל הפמס שפלים נותנים לאוצר בקמשה שלש שנים

עד פמה גדול כחה של תשובה, ויכל ללמוד מספורו של מנשה המלך: מלך רשע ביותר היה מנשה, ונמשך אחר עבודה זרה. הוא הקים מזבחות לבעל והעמיד עץ אשרה, השתחוה לכל צבא השמים ועבד אותם, ושרף את כל אזכרות שם ה' שבתורה. ברב עזות, העמיד צלם בתוך בית המקדש והיה משתחוה לו כשפניו אל הפסל ואחריו אליהיכל ה', ועשה לו ארבעה פרחונים, כדי שכל יכול תראה השכינה את הפסל מפלצד, ובכך יצליח להכעיס יותר את הקב"ה. המשיך מנשה המלך ללכת מדחי אל דחי, והתחיל לעשות פתעבות החמורות ביותר של הפנענים. שרף את בנו באש כקרבן לעבודה זרה, וכן נחש ועונג ועשה אוב וידעוני, ואת כל זאת לא עשה בשגגה ולא מתוך תאוה, אלא במטרה להכעיס את הקב"ה ולגרם לסלוקה של השכינה הקדושה מבית המקדש. מלבד עון עבודה זרה, מגאלות היו ידיו של מנשה אף בעון רצח ושפיכות דמים, כמו שנאמר: "וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד, עד אשר מלא את ירושלם פה לפה", מפני שעשה פסל ענק וכבד, אשר אלף בני אדם היו צריכין לנשאו, וכל יום היו מתים אלף בני אדם מחמת כבד המושא. ברב רשעותו, הרג גם את סבו הצדיק, אביאמו, שעניה הנביא. ולא רק לעצמו חטא מנשה, אלא אף החטיא את עם ישראל, כמו שנאמר: "ויתע מנשה את יהודה וישבי ירושלם לעשות רע מן הגוים", ובגלל חטאיו המרבים של מנשה נגזרה גזרת חרבן בית המקדש הראשון על עם ישראל. יום אחד, תפסו שרי אשור את מנשה והכניסוהו בתוך דוד של נחשת והיו מדליקים אש תחתיו. נכוה מנשה מחם האש וקפץ, אולם אז נכוה במקומות אחרים בגופו, וכן התחיל גופו להחרף אט אט ביסורים נוראים. כיון שראה שהוא בצרה גדולה, התחיל לקרא לעבודה זרה שלו שתבוא לעזרתו ותציל אותו, אך כמובן שקריאתו היתה לשוא. קרא לעבודת אלילים אחרת, ואף זו לא הושיעה אותו. וכן הזכיר את כל סוגי העבודה זרה שעבד להם אי פעם, אך ללא הועיל. לפתע נזכר בפסוק שהיה אביו הצדיק חזקיהו מקריא לו: "בצר לך ונצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, ושבתי עדיה אלוקיך ושמעתי בקולו. כי אל רחום ה' אלוקיך לא ירפה ולא ישחיתך". אמר מנשה: "הרי אני קורא לקדוש ברוך הוא. אם יענה לי מוטב, ואם לאו, הרי אין הבדל, חלילה, ביני לבין הקודמים שקראתי להם". בשעה שהתפיל מנשה, היו מלאכי השגרת מסתמים את חלונות הרקיע שלא תעלה תפלתו לפני הקב"ה. אמרו מלאכי השגרת לפני הקב"ה: "אדם שהעמיד צלם בהיכל - אתה מקבלו בתשובה"? אמר להם: "אם אין אני מקבלו בתשובה, הרי אני נועל דלת בפני כל בעלי תשובה"! מיד חתר לו הקב"ה חתירה מיחדת מתחת פסא הכבוד, וקבל את תפלתו ותשובתו. שלח הקב"ה רוח חזקה, ולפתע התרומם הדוד שבו ישב מנשה, והוא עף עמו עד ארמון המלוכה שלו בירושלים, וכן נצל ממוות ביסורי שרפה. באותה שעה אמר מנשה: "יש דין ויש דין", ומאז

מתפל

אמרות ופתגמים

• אמר ר' אבהו ברי' ר' יוחנן: "גדולה תשובה שקדמה לבריאת העולם. שנאמר: 'בטחם הרים ילדו, תשב אנוש עד-דפא'."

(בראשית רבה)

• אמר רבי אמי בראבא: השטן בחשבונא תלת מאה ושתין וארבע הוו (השטן עולה בחשבון גימטריה 364), וימות החמה שס"ה, אם-כן איפא חדיומא דלית לה רשותא למשטן, דהינו יום הכפורים. (מסכת נדרים)

• רבי יעקב אומר: העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין. הוא היה אומר: יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. (אבות)

• אמר רב, כלו כלי-הקצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים. ושמואל אמר, דין לאכל שיעמד אכלו. בתנאי, רבי אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין, ואם לאו אין נגאלין. אמר רבי יהושע: אם אין עושים תשובה אין נגאלין? אלא הקב"ה מעמיד להם מלך שגזירותיו קשות בהמן, וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב. (מסכת סנהדרין)

• מדי לילה, כשהיה רבי לוי יצחק מברדיטשוב עולה על מטתו, היה עורך את חשבון נפשו ואומר: "רבונו של-עולם, עתה מחל לי כי חזרתי אני בתשובה. ואם תאמר אף אתמול אפרתי כה, עתה אומר אני זאת באמת".

• בא בעל-תשובה אחד אל רבי ישראל מרוזין ואמר: "בזש אני מבוראי, שכן זה עתה חזרתי בתשובה ושוב חטאתי". אומר לו רבי ישראל: "אל תתעצב, דרבו של אדם לחטא ולחזור ולחטא, ודרבו של הבורא לסלח ולחזור ולסלח..."

• בעבר, כשהגיע אלול היתה נופלת על-פלס מרה שחורה, כלם היו מתכסים בענן. רבנו הזקן בעל התניא המשיך חיות בפנימיות, חיות פנימית, הברית את מקיפי העצבות והביא את המרידות הפנימית. (הרי"צ מליובאוויטש)

• שאלו את רבי ברוך אבא-שאול: "מה הוא המפתח לעשיית תשובה"? והוא ענה מיד: "שמחה, זה יביא את האדם ליד תשובה". (האיר המזרח)

• "ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני" - להודיעך כמה פחה שלי-תשובה שבשעה קלה שעשו ישראל תשובה, מיד נתקבלו. (מכילתא דרשב"י)

• אין פל-דבר עומד בפני כל בעלי תשובה. (ירושלמי פאה)

• אמר רבי אבהו, מקום שבגלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם עומדים. שנאמר "שלוש שלום לרחוק ולקרוב", לרחוק ברישא והדר לקרוב. (מסכת ברכות)

• רבי יודן בשם רבי אלעזר אומר: שלשה דברים מבטלין גזרות רעות, ואלו הם תפלה וצדקה ותשובה. "ויבננו עמי אשר נקרא-שמי עליהם ויתפללו" - זו תפלה, "ויבקשו פני" - הרי צדקה, "וישבו מדרךיהם הרעים" - זו תשובה, ואחר כך "ואסלח לחטאתם וארפא את-ארצם". (מדרש רבה)

• בוא וראה שאין מכה בעולם שאין לה רפואה, ומה היא רפואתו של היצר הרע? התשובה. דאמר רבי יהודה בר-שלום, שלשה מבטלים גזרה קשה, אלו הן תשובה ותפלה וצדקה. (מדרש תנחומא)

• "אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון" - אומר רבי יוסי ברי-יהודה, שאם עשה תשובה שלמה שלבו עוקר עקלו, הקב"ה מרחמו מוחל לו. (שחרר טוב)

• אמר רב שמואל ברי-נחמני אמר רבי יונתן: גדולה תשובה שמארכת שנותיו של-אדם, שנאמר "ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה וגו' הוא את-נפשו יחיה". (מסכת יומא)

• תניא היה רבי מאיר אומר: גדולה תשובה שבשביל יחיד שעשה תשובה, מוחלין לו וכלל העולם כלו. שנאמר "אֲרַפָּא מְשֻׁבְּתָם אֲהֵבם נְדָבָה בִּי שֵׁב אִפִּי מִמְּנוֹ", מהם לא נאמר, אלא ממנו. (שם)

• רבי אחא בשם רבי תנחום בי רבי חיה, אלו ישראל עושין תשובה יום אחד, מיד היה ברוך דוד בא, מאי טעמא? היום אם בקולו תשמעו. (ירושלמי תענית)

• אמר רבי יונתן: גדולה תשובה שמביאה גאולה. שנאמר: "ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב". (מסכת יומא)

רחמים! אמרו לו: "עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר 'כי ההרים ימושו והגבעות תמוטנה'". אמר: "שמם וארץ בקשו עלי רחמים", אמרו: "עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר 'כִּי-שְׁמִים כְּעָשָׁן נִמְלְחוּ וְהָאָרֶץ כִּפְּגָד תִּבְלָה'". אמר: "חפה ולבנה בקשו עלי רחמים", אמרו לו: "עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר 'וחפרה הלבנה ובושה החמה'". אמר "כוכבים ומזלות בקשו עלי רחמים", אמרו לו: "עד שאנו מבקשים עליך נבקש על עצמנו, שנאמר 'ונמקו כל-צבא השמים'". אמר: "אין הדבר תלוי אלא בך". הניח ראשו בין ברפיו וגעה בבכיה, עד שיצתה נשמתו. יצאה בת-קול ואמרה "רבי אלעזר בן דודאי מוזמן לחיי העולם הבא". ומספרת הגמרא: בכה רבי ואמר, "יש קונה עולמו בכמה שנים, ויש קונה עולמו בשעה אחת", ואמר רבי "לא דין לבעלי תשובה שמקבלים אותם, אלא שקורין אותם רבי". (מסכת עבודה זרה)

יהיה שנה לו אם יבנס, ובכל-זאת לא הסכים, ואמר: "לא די שהכעסתי לאלקי פעם אחת, אכעיסנו פעם שניה"? ומה עשו לו כענש על שלא הסכים להכנס פעם שניה? נתנהו בחמור של חרשים, דהינו שלחן הנגרים שמנסרים עליו עצים, והיו מנסרים בגופו של יוסף משייתא. היה יוסף צונח ואומר: "וי לי שהכעסתי לבורא". ואמרו צדיקים, שהסבה לתשובתו היתה, מפני שנכנס בפעם הראשונה לבית-המקדש וחש את-הקדשה העצומה שבו, ומיד שב בתשובה שלמה ומת על-קדוש השם. (בראשית רבה)

מעשה באלעזר בן דודאי, שהיה רשע גדול עד שפמעט לא היתה אפלו עברה אחת שלא עשה. פעם אחת, התעורר והתחרט על מעשיו הרעים והחליט לשוב בתשובה שלמה, אולם אמרו לו "אלעזר בן דודאי אין מקבלים אותו בתשובה". הלך וישב בין שני הרים וגבעות, ואמר: "הרים וגבעות בקשו עלי

מספר

ספורי צדיקים

בפני תלמידיו בחדש אלול, היה נוהג לספר מעשה מרטיט על רבו רבי איסר זלמן מלצר, שפעם אמר כן: "חז"ל בקדושתן השווו בין אדם גדול לבין ספר תורה, והיום יש מנהג, שכאשר מוצאים ספר תורה פסול, כורכים את התורה מעל המעיל ולא תחתיו, כדי לסמן שהוא פסול. וכאלו מכריז ספר התורה ואומר, 'ספר שאינו מוגה אני, ואל תלמדו מתוכי'. בכמה חגורות אפוא זקוק אני לחגור את עצמי כדי להכריז קבל עם ועדה, אל תטעו בי ללמד מן העשי, וכמו שאמרו אוי לו למי שהעולם מטעים בו". וכשהיה רבי שלמה זלמן מספר דבר זה, היה אומר: שנפר היה מדבריו של רבי איסר זלמן שנאמרו בשברון לב ובבכיה רבה, שהרגיש בן באמת בענות צדקו, שאינו ראוי שילמדו מן העשי. ואם בארזים נפלה שלהבת, מה נאמר אנחנו אזובי הקרי? (מתיקות אלו)

באחד מימי חדש אלול, הלך רבי מרדכי מלכוביץ' בדרו, ושמע אפר זקן מדרבן את חברו, ואומר: "בוא נעבד ולא נתירשל בעבודה, כי חדש זה הוא לשון הפאזנים לכל השנה, ואם נתירפה בו ממלאכתנו נרעב כל השנה". נכנס רבי מרדכי לבית המדרש ואמר: "רבותי, חדש אלול הוא לשון הפאזנים על כל השנה, ואם נתירפה בו מעבודתנו, נטרד מטובה כל השנה. גם האפרים בשדות יודעים זאת ואנו לא? אחי, לעבודה! כל רגע יקר". (חסידים מספרים)

ספר ה"שפע חיים" מקלויזנבורג, כי ראה פעם מכתב של ה"בני יששכר", שכתב בחדש אלול, והאותיות בו כתובות שלא בסדרן, אחת למעלה ואחת למטה, וכתב במכתב: "לא אוכל עוד להאריך, מפני שידי מרתתין מפחד ה' וממורא יום הדין"! מפחד יום הדין המתקרב ובא, לא היה ביכולתו אפלו את קנה הכתיבה. בספרו זאת, נאנח הרבי ואמר: "ומה נענה אנו אתריו? איפה אנחנו והיכן הפחד שלנו מעמק הדין"? (הליכות חיים)

רבי משה מקוברין ספר פעם, כי כשהיה ילד קטן, שחק בחדש אלול יחד עם חבריו. ראתה אותו אחותו הגדולה כשהוא משחק, וגערה בו: "מושקה, הרי היום הוא חדש אלול, האם גם ביימים קדושים אלו הנה משחק? הרי אפלו הדגים שבים רועדים מפחד!" סים הרב הקדוש מקוברין ואמר: "באותו זמן תפס אותי כזה פחד ואימת הדין, עד שאני מרגיש זאת עד היום!" (ממעיינות הנצח)

רבי צבי פסח פרנק ספר, כי ראה בילדותו את רבי ישראל סלנטר שעמד פעם בבית המוסר בקובנה על בימת ארון הקדש, ודבר דברי התעוררות וחזק לחדש אלול. בתוך הדברים אמר: "יהודים! אנו נמצאים עתה בחדש אלול, עשו תשובה!" וכשסיים לומר מלים אלו, נפל מתעלף על המדרגות. הוסיף רבי צבי פסח ואמר שהמחזה הזה יזעזע אותו מאד ונותר חקוק בנפשו לעולם, ועד סוף ימיו לא חדל להזכיר את אימת הדין של רבי ישראל וזעקתו: "יהודים, אלול הגיע! חזרו בתשובה!" (עלה אלי ההרה)

ספר משמשו של רבי אהרן מבליז, כי פעם בימי הרחמים והסליחות, עמד ליד הרבי והקריא לפניו לפי בקשתו, את הלכות החג מתוך הספר "מטה אפרים" על הימים הנוראים של רבי אפרים זלמן מרגליות מברוד. בהגיעם לסמן תקפ"א, שם נאמר כי האדם צריך להיות תמיד בעל חשבון המעשים ולבדק כל העת אם מעשיו טובים וישרים, אורו פניו של הרבי, והוא בקש מהמשמש לחזור שוב על הסעיף, ואמר בכתק לשונו: "הרי אלו דברים ערבים ונעימים ביותר", והתענג עליהם מאד. ופעם, נשא רבי אהרן דברי מוסר וכבושין בחדש אלול, ואמר: "בחדש אלול צריך כל אחד להתעורר בתשובה", והוסיף: "ואם מישוהו יכול להתעורר לתשובה על ידי נגון של הימים הנוראים, אז צריך להתעורר אפלו מנגון, העקר שיתעורר ויחזור בתשובה". (תולדותיו)

פעם שהיה רבי שמואל ענגיל מרדומיטשלא בעיר צנו, במחצות של ה'דברי חיים', והיה זה בשבת קדש פרשת נצבים לפני הסליחות של ערב ראש השנה. בסעודה שלישית, אמר ה'דברי חיים' דברי תורה שנמשכו יותר משעתיים, ודבריו היו בענינים נשגבים ורמים, עד שאפלו החסידים הזקנים והחשובים לא הבינו את הדברים. אולם, המהר"ש הבין דבר אחד מדבריו, על הפסוק "לעברך בבית ה' אלוקיך ובאלתו אשר ה' אלוקיך כרת עמך היום", אמר הרבי שסופי התבות "כרת עמך היום" הוא פתם, לרמוז שאפלו אם יש חסידים ששלוש פתם על עם ישראל, אף על פי כן ה' אלוקינו כורת עמנו ברית. (כל הכתוב לחיים)

באחד מימי חדש אלול, ישב רבי פינחס מקוריץ בחדרו, וערה חשבון נפש, וברב ענותנותו גלה כי מצבו אינו בכי טוב. הרהר בלבו ואמר: "הרי יש לי בעיר הסמוכה, חברי חשובה של עובדי השם. הבה ואסע אליהם, נתישב יחד לערה חשבון הנפש, ואולי נגיע למשהו ביחד". בדיק באותה עת, ישבו גם בני החבורה בעיר הסמוכה, ואף הם נדברו איש אל רעהו על מצבם הרוחני, ואמרו: "הנה ימים באים, הימים הנוראים קרבים והולכים, ואיך אנו נגשים לקראתם? באילו פנים נתיצב ליום הדין"?! הציע אחד מהם ואמר: "הבה ונסע אל הרבי מקוריץ ונשמע מה יורה לנו". נסעו כולם, ונפגשו באם הדרו. שמחתם היתה רבה, והם החלו לשוחח ביניהם ולפשפש במעשיהם, ולכל זאת הגיעו בזכות עריכת חשבון הנפש ועל ידי דבוק חברים. (מאיר החיים)

רגיל היה רבי שלמה זלמן אוירבך לומר בחדש אלול, כי שם החדש מורה על ענינו, שהרי שמות החדשים עלו מבבל, ובלשון הארמית פרוש המלה אלול הוא חפוש ופשפש המעשים, כמו שמתרגם אונקלוס את הפסוק: "ויתרו את ארץ כנען" - "ויאללו את ארעא". וזו היא אפוא מטרתו של חדש אלול, לפשפש כל אחד במעשיו ומדותיו, ולתקן את כל הצריך תקון, ובפרט למעשים שהמוז העם טועה ונגרר אחריהם. בשיחות מוסר שהיה רבי שלמה זלמן נושא

אחר נשאיו, עבר רבי דב פריש אינהרן מאמסוטוב, להתגורר במחצת חותנו ה"שפתי צדיק" מפילץ, שדר באותם ימים בחצר הקדש גור, והיה סמוך על שלחן גיסו בעל ה"שפת אמת" מגור. שנה אחת, בראש חודש אלול באשמרת הבקר, נכנס רבי דב פריש אל ה"שפת אמת" כדי לשאל מפיו, איזה ספר מוסר ילמד בימים אלו, כדי לעורר את הלב ליראה ולתשובה. אמר לו הרבי: "שמעני פריש, כל ספר מספרי הראים יקר וטוב, אבל מהתעמקות בפסגה של מנה לי בידך והלה אומר אין לך ביד אלא חמשים, יכול אתה להגיע עד רום כל המעלות והמדרגות כמוסר וגיראה!" (מרבצי תורה)

פעם, עמד סגורם של ישראל, רבי לוי יצחק מברדיטשוב בחלון ביתו, וגוי אחד שהיה סנדלר המתקן נעלים עבר ליד הבית וקרא אליו: "ראב"ן, אין לך מה לתקן?" פגתו של הסנדלר היתה לשאל את הרבי, אם אין לו נעלים שהוא צריך לתקן, אבל רבי לוי יצחק נכנס אל החדר, התישב ארצה והחל לבכות בכי גדול. "אוי לי ואוי לנפשי! מתקרב יום הדין ועדין לא תקנתי את עצמי! משמים שלחו אלי את הערל כדי לשאל אותי אם אין לי מה לתקן בעצמי, שהרי אין תנועה ודבור בעולם שאין בה הוראה לאדם כיצד לנהל". (זכרון לראשונים)

פעם נכנס ה'חפץ חיים' בימים הנוראים לעלית בית המדרש כדי להתבודד. אחד מתלמידיו עמד מאחורי הדלת, ושמע כיצד ה'חפץ חיים' מדמה בנפשו איך שהוא נכנס לפני בית דין של מעלה ועומד לפניו, והכרוז מכריז שיבואו כל זכיותיו לפניו. וציר כיצד הגיעו מחנות של מלאכי קדש שנבראו מהתורה שלמד עד כה, והמצות ששמר מפליימי חיו, וכן מהזיות שזכה מהתפשות חבוריו בכלל ישראל וזפיו הרבים. כה רבות היו הזיות, עד שבעצמו התפלא על רב מספרם. אחר כך דמה איך קוראים לכל חובותיו שיבואו להעיד. גם מהם באו מחנות רבות, כאלה שהעידו על חסרון בקיים המצוה האהבה והדבקות וכו', עד שהכריע בית דין של מעלה שהוא בכלל ביוני. ואז חשב לעצמו שהוא נכנס תחת הגדר של "רב חסד מטה כלפי חסד", אבל מיד שמע שהשכינה שואלת: "מה הוא כעת? חי או נפטר?" וענו לה: "חי הוא". ותכף נשמע קול: "עשה תשובה על עונותיך, מאחר שאתה עדין בחיים!" והתחיל ה'חפץ חיים' להתניח ולבכות בקול גדול. (לקח טוב)

הדבר ארע לפני פחמשים שנה, באחד מימי חדש אלול. באשמרת הבקר, בשעה מקדמת מאד, עמד בחור צעיר לזמים בסמוך לשירי בית מקדשנו הכתל המערבי, כשהוא מתרפק על פרקי התהלים של נעים וזמירות ישראל, דוד המלך עליו השלום, ונושא תפלה לאביו שבשמים. לפתע, נרעד הבחור לראות, שבסמוך לו עומד הרבי ה"בית ישראל" מגור. הביט בו הרבי בעיניו הפקחיות והחודרות, וכדרך בית קוצק שאל אותו שאלה חריפה: "אמר לי בחור יקר, מהו השבח הגדול ביותר שאפשר לשבח בו את הקב"ה?" נבון הבחור ולא ידע מה לענות, אולם הרבי הקדימו וענה תשובה בלתי מובנת: "שבחו של הקב"ה שהוא לא שוחק ומבטל בגידים". בסיומו את דבריו הקצרים, פנה הרבי והלך לדרכו, אולם הבחור נותר מבלבל במקומו. "למה התפנן הרבי בדבריו?" חשב, אך לא

הצלח להבין את פשר הדברים. כשחזר הבחור העירה, היה זה כבר בשעות הבקר, וכשעבר ליד ישיבתו, ראה שחדרו של ראש הישיבה כבר מואר. נכנס הבחור אליו, ספר לו את דברי הרבי ובקש הסברים. אמר לו ראש הישיבה: "הבה ואסביר לך את פשר דבריו. אני הרי משמש כראש ישיבה, ואם יש לי תלמיד בישיבה שלא מתנהג כשורה ואני מוסיף אותו ומוכיח אותו על כך, והוא מבטיח לו שלעולם לא יחזור שוב על הטעות וישפר מעתה את מעשיו, אני מואמין לו בלב שלם ומקנה שאמנם יותר לא ישוב על טעותיו. אבל אם לאחר יום, יומים, ושלשה ימים, ושאור הימים, הבחור חוזר שוב ושוב על אותן טענות, וכל פעם הוא מבטיח לי 'זה! זה! הפעם האחרונה ומעכשיו הכל יהיה בסדר', אני כשאני שומע את דבריו אני מתחיל לצחק, והבחור הופך בעיני להיות קל דעת ואדם בלתי מושב בדעתו. איך אפשר להבטיח כל כך הרבה פעמים ולעשות מפני צחוק?" "אבל", הטעים ראש הישיבה ואמר, "אצל הקב"ה אינו כן. גם אם האדם טעה ועבר על רצונו יתברך שוב ושוב, וכל פעם הוא מבטיח שוב לקב"ה שייתר הוא לא יטעה, ולמרות זו הוא שוב טועה עוד ועוד, אני הקב"ה אינו צוחק מהאדם ולא מתחש אליו בזלזול, אלא מקבל את תשובתו של האדם בכל פעם מחדש, כאלו זו הפעם הראשונה! ואתה יודע מה הסבה לכך? כי הקב"ה אוהב אותנו אהבת עולמים, הוא אוהב כל אחד מאתנו כאלו הוא בנו היחיד, וחפץ לראותנו שמים ומלאי תקוה, ואפלו כשאנו טועים שוב ושוב הוא סולח לנו, ומאמין להבטחתנו שהפעם זה יהיה באמת ובתמים. וגם כאשר האדם חוזר בתשובה, יאמר מאד שלא יפל לעצבות, אלא יתחזק בשמחה ובטחון שהקב"ה הרוצה בתשובת עמו ודאי יקבלו לרצון, ותשובה כזו שנגשית מתוך שמחה ומתוך אהבה ה', היא התשובה הרצויה ביותר לה". (מפי ספרים)

תשובה בשמחה. האם שני משגים אלו אינם דברים סותרים זה את זה? הרי לכאורה כשהאדם מתחיל לחזר בתשובה והוא נזכר בכל מעשיו שצערו את אביו שבשמים, יכול להכנס לעצבות חלילה, וכיצד אפשר לעשות תשובה על ידי שמחה? כדי להסביר סתירה זו, נספר מעשה שספר אחד מצדיקי הדור הקודם: פעם הביאו לפני מכתב שכתב אסיר שרצה את ענישו בכלא האמריקאי. עונו היה, שבאחד הארועים בהם השתתף נשיא ארצות הברית, חדר האיש פנימה ללא רשות, ואף הצליח להחליף עם הנשיא כמה מלים. כמובן שאנשי הבטחון השתלטו על האורח הבלתי קרוא, ובסופו של משפט קצר הוא השלך לכלא לתקופה של חדשים ארוכים. השעה בבית הסהר, לא היתה נעימה כלל ועקר, כך כתב האסיר במכתבו, "אולם כל הקשי והסבל היו שוים, בשביל האשר והספוק שנגרמו לי באותם רגעים בהם עמדת בפי הנשיא בכבודו ובעצמו ודברתי עמו", כך תאר האסיר את הרגשותיו. "כשקראתי את המכתב", ספר הצדיק, "חשתי כיצד זה ממחיש לי בצורה מיוחדת במינה את מקומה של השמחה בעבודת התשובה. אמנם משימת התשובה קשה והיא תלויה במאמץ רב של שני המעשים והחלטות כבדות, ומחיות קשה מהפחד והצער על חטאי העבר וחשש מפני העתיד? אבל האשר הגדול והשמחה והספוק שבעמידה לפני מלך המלכים הקב"ה וההתקרבות אליו, היש שמחה גדולה מא?"! (התשובה)

לפרקו, ואין בידי להשיאן. כשאתקע - אתפלל בלבי ואמר, רבנו של עולם, עשיתי רצונה והריני מקיים מצותך ותוקע בשופר. אף אתה עשה רצוני ותן לי מעות להשיא את בנותי". אורו עיניו של רבי לוי יצחק, עמד ואמר: "אתה תתקע בבית מדרשי". פעם אפר לאיש רשע אחד: "דע לה, שאני מקנא בך". התפלא האיש: "במה יכול הרבי לקנא בי?" אמר לו הצדיק: "הרי רבותינו אמרו, שמי שעושה תשובה מאהבה ודונות נעשות לו פזקות. שער נא בנפשך כמה זכיות יהיו לך אם תחזיר בתשובה ויתהפכו לך העברות לזכיות, הרי המצות שלך יהיו הרבה יותר משל". נכנסו הדברים בלבו של האיש עד שהחליט בלבו לחזור בתשובה שלמה. (סיפורי חסידים)

ישב פעם רבי זושא מאניפולי באחד מימי התשובה על כסאו, וחסידיו עומדים בסמוך לו. נשא עיניו ולבו לשמים כשהוא יושב בדבקות, מפשט מכל מחשבות גשמיות. התעורר אחד התלמידים בהרהור תשובה וזלגו עיניו דמעות. ראו התלמידים האחרים והתעוררו אף הם ונתלהבו באש קדש, וכשראה זאת הצדיק, נשא עיניו למקום ואמר: "רבנו של עולם! בודאי עכשו הגעת לעשות תשובה, אבל אתה יודע את האמת שאין בי פח לעשות תשובה. אלא מה יכול זושא לעשות? להעלות לך את האותיות של תשובה, כי תשובה ראשי תבות: ת'מים תהיה עמה' אלקיה, ש'וית' ה' לנגדי תמיד, ו'אהבת' לרעה כמות, ב'כל דרכיך דעהו, ה'צנע' לכת עם אלקיך' זאת יעשה לך זושא". (בהיותו קרוב)

פעם הלך רבי חיים שמואלביץ לקברות צדיקים לפני ראש השנה כנהוג, ובין השאר בקר אצל 'יד אבשלום' שבבעמק הושפט בהר הזיתים. התפללו המקנבים ושאלו: "הרי אין המקום קבר אלא רק לזכר אבשלום בן דוד, ומה יש כאן להתפלל?" השיב רבי חיים: "צודקים אתם, אולם אמרו חז"ל שאחרי שנהרג אבשלום קרא עליו אביו דוד המלך שמונה פעמים את המלה 'בני', כדי להעלותו מגיהנום לעולם הבא. ולכן אני עומד כאן ואומר לפני הקב"ה, ראה את האהבה הגדולה שאהב דוד את בנו, שאפלו שאבשלום רדף את אביו ועשה לו יסורים רבים, אהבו אביו והתאבל עליו מאד. ואף אתה ה' יתברך, אהב אותנו מאד כי אנחנו בניך ואתה אבינו, ואף על פי שחטאנו, מחל לנו על כל פשעינו ותכתב את גזר דינו לטובה ולברכה". (זכרונם לברכה)

רבי משה שמואל שפירא, ראש ישיבת "באר יעקב", היה מפרסם בנפשו הרגישה והעלאתית, ובמדת השמחה הגדולה שהיתה שרויה אצלו בכל עת. רגיל היה לשיר בכל תקופת חדש אלול, ראש השנה והימים הנוראים, וגון מיחד שהוא הלחינו בעצמו, על המלים "אכלו משמנים ושתו ממתקים, כי יחדות ה' היא מעונם". מאחורי הלחנת השיר מסתתר ספור מענין. אחד מתלמידי הישיבה שמע פעם את דרשתו של ראש הישיבה לקראת יום הדין הקרב ובא, ומרב פחד נכנס הבחור לסניטים ובעתה, עד שבאמצע ליל ראש השנה, לאחר סעדת ליל החג באישון לילה, התדפק על דלתו של ראש הישיבה, כשעיניו נפוחות מדמעות וכל פלו פחד וחלילה. הבין ראש הישיבה שהבחור הצעיר לימים, לא הצליח להבין ולהשפיל את אהבת ה' אלינו, והגם שהדין בשמים הוא נורא ואיום וכל מעשינו בספר נכתבים, אזי לא כלים רחמי של הקב"ה מאתנו והוא אוהב אותנו אהבה בלי מצרים, וגם את התשובה צריך לעשות מתוך שמחה בבחינת וגילו ברעדה, ולכן התישב ראש הישיבה עם הבחור והחל לדבר על לבו כשהוא מזכיר את דברי הפסוק בנחמיה: "ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לא תעצבו כי יחדות ה' היא מעונם", הרי מפרש בדברי הנביא שאין להתעצב בראש השנה, כי אם לשמוח בחדות ה' אשר היא מענו. אולם כשראה ראש הישיבה שדבריו עדין לא פעלו די צרכם בהרגעת נפש תלמידו הצעיר, התישב והלחין על המקום בעצמו של ליל ראש השנה את נגנו על מלים אלו, שנסכו רגע ושללו בעצמותיו של הבחור הצעיר, ומאז נותר הנגון הזה נכס שלא יסלא בפז לדורות. (תולדותיו)

חבה יתרה חבב רבי לוי יצחק מברדיטשוב את האנשים התמימים שעובדים את הקב"ה באמת ובתמים, מתוך אהבה ותמימות. פעם חזר וחפש אחר בעל תוקע לראש השנה. התקבצו כל יודעי תקיעה וכלם רצו לזכות במצוה הגדולה לתקע בשופר בבית מדרשו של הצדיק מברדיטשוב. בחן רבי לוי יצחק את המעמדים, ואף אחד לא מצא חן בעיניו, כי כל אחד התחרה בשני והראה את כחו בידיעת פגות נסתרות ורמזים. יום אחד בא בעל תקיעה אחד, איש פשוט ותמים, ורבי לוי יצחק שאלו על פגותיו בשעת התקיעות. נענה האיש ואמר: "רבנו, יהודי פשוט אני ואין לי עסק בנסתרות. ארבע פגות לי שהגיעו

ממלכה

בפרס הימים הנוראים, הגיע אחד אל רבי נפתלי מרופשיץ, כדי לקבל ממנו סדר תשובה על חטאיו הרבים, אולם מפני שהתבייש לספר כי הוא חוטא בה גדול, הערים ואמר שחברו שלח אותו לקבל סדר תשובה על מעשיו. הבין רבי נפתלי כי העומד לפניו הוא החוטא בעצמו, ואמר: "כמה סכל הוא חברה, שכן יכול היה לבוא אלי בעצמי, ולומר שהוא נשלח בידי חברו..."

ישוב היה עם רבי נפתלי מרופשיץ שבא אליו בעל עברה אחד, ובקש תשובה על חטאיו. החל הלה לפרט את עונותיו החמורים, עד שצילחו אזניו של הרבי, ושאלו באנחה: "אמר נא, מה חטא לך הקב"ה, שחטאת כל כך כנגדו?"

בתקופת כהנתו של רבי איזל חריף, ברבה של סלונים, שמש שם בשוחט אדם קל דעת הרחוק מראת שמים. המתין רבי איזל לשעת הכשר, וכאשר הלה נכשל בדבר עברה, החליט לפטרו ממשורתו. הרים הלה קול זעקה, וטען שהוא מוכן לחזור בתשובה שלמה ולקבל על עצמו דרך תשובה, אולם רבי איזל דע שאין דבריו אלא מן השפה ולחוץ, ואמר: "הרי ידועים דברי חז"ל, שאין אדם חוטא, אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, והרי שוטה אסור בשחיטה..."

פעם ספרו לו לרבי איזל, על 'רב מטעם' שמקפיד לקיים את מנהג ישראל, ודורש בפני הקהל בשבת הגדול לפני חג הפסח, ובשבת שובה בין כסה לעשור. לעג רבי איזל ואמר: "אכן מנהג טוב נוהג אותו רב". בשבת הגדול מראה הוא לקהל שהוא גוי מבקש ואפשר למכר לו את החמץ, ובשבת שובה הוא מראה לכלם כי הוא שוה לכפרות..."

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | עריכה: א"י הי"ו | הפצה ראשית: ה"ח הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת כי תבוא

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ (כ"ו א')

והיה כי תבוא, תבוא זה אותיות אבות, לרמוז ליהודי שאין לו מה לחפש בחו"ל אלא ישאוף וירצה וישתוקק לחיות בארץ הקודש, וכפי שמובא במשנה (כלים פ"א מ"ו) ארץ ישראל קדושה מכל הארצות, וכפי שנאמר (דברים יא, יב) עיני ה' אלוך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, וכל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה. והפלא יועץ אומר (בערך ארץ ישראל) שכל יום בארץ ישראל זה כמו יום הכיפורים, כי כמו שמעלת קדושתה גדולה מאוד, ומצוה בארץ ישראל חשובה מאוד, גם ההיפך, צריך להזהר שלא לחטוא בפלטין של מלך מלכי המלכים שזה ארץ הקודש.

ורבי זירא כשעלה מבבל לארץ ישראל התענה מאה תעניות כדי לשכוח את הלימוד שהוא למד בבבל, שזה לא יבלבל אותו בארץ ישראל, כיון שבארץ ישראל זה לימוד שונה, וכן רבינו האר"י זיע"א שהיה במצרים והגיע לארץ ישראל וקיבלוהו בצפת בכבוד גדול וציפו לשמוע ממנו דרוש בעניינים נשגבים, אבל רבינו האר"י שכח את לימודו ולא אמר דרשה, ועשה שאלת חלום על מה ולמה היתה לו זאת? וענו לו מהשמיים, מאת ה' היתה זאת כיון שהלימוד הקודם היה במצרים ושם יותר קל, ובשביל לזכות ללימוד בארץ הקודש צריך להתענות מאה ימים, וכך עשה רבינו האר"י וחזר לו לימודו.

הדבר תורה לעילוי נשמת: ר' יעקב בן כוכבה זצ"ל, קאסאנש בת דגיטו - נורית בת טאוס שושנה ע"ה.

עלונים הבאים:

לרבים השואלים - העלונים הבאים!

ראש השנה 371 - מודפס!

פרשת האיזנו: 372 - מהדורה דיגיטלית!

ולאחר מכן 'ושמחת בחגך'

חג סוכות 3 חלקים

עם מלא בדיחות

ודברים מצחיקים

וכמובן כדי שיהיה לכם יותר זמן לבחור אתרוג א' א' ולולב מיוחד לחג מומלץ להירשם לרשימת התפוצה ככה בטוח תקראו את העלון המצחיק והמיוחד:

a05832349@gmail.com

מילתא דבדיחותא

1. פתגם: המתפלל בחלום - סימן יפה לו

והחולם בתפילה סימן רע לו.....

2. שאלה: מדוע מנתחים חובשים מסכות? תשובה: כדי שאם יעשו טעות, אף אחד לא יזהה אותם.....

3. מלפפון עבר תאונת דרכים. בא הקישוא לבקרו ושאל את הדוקטור מה מצבו. ענה לו הדוקטור: "המצב השתפר, אבל הוא יישאר צמח....."

תודה רבה לכל המפיצים בשנה האחרונה בכל הערים ברחבי הארץ, אם אני יתחיל למנות אפילו כמה, אני חייב לכתוב את כולם (ואין לי מקום...) איש איש בשמו הטוב יבורך. שנה טובה כתיבה וחתימה טובה ובעזרת השם שנה הבאה ממשיכים בכל המרץ - לתרומות ושותפות עמדות נדרים פלוס ע"ש לא נפסיק את השמחה.

4. גוי פוגש את חברו ושואל, "מה קורה? מזמן לא ראיתי אותך, תכננת לבנות עוד קומה על הגג, איך יצא?" עונה חברו: "איזו קומה ואיזה יצא?! כשיש לך בניין שדומה ל'תיבת נח' שכנים חיות בקומה אחת, ושכנים כמו אשפה בקומה אחרת, מי יחתום לך אישור לתוספת בניה?!....."
5. אישה ערביה באה לזהות את בעלה המת, אמרו לה תני סימן זיהוי? ענתה מגמגם!.....
6. שלושה גברים עולים למונית לאחר ששתו כמה בקבוקי יין. הנהג קולט שהם אחרי שתיה מניע את הרכב ומכבה. נהג מונית: "הגענו!" הראשון יורד מהמונית, השני משלם לו ויורד אחריו. השלישי נותן לנהג מונית צ'פחה בראש. נהג מונית: "אי! למה ככה?... " השלישי: "פעם אחרונה שאתה נוסע כזה מהר....."
7. יהודי הגיע לרופא והתלונן על כאבי בטן חריפים, לאחר בדיקה קצרה הרופא לא זיהה שום דבר. שאל יתכן שהכנת דרשה ולא מסרת אותה? אכן, השיב היהודי, אתמול נערך שבע ברכות חשבתי שיזמינו אותי לדבר, הכנתי דרשה אך בסוף לא הוזמנתי. א"כ נענה הרופא ברור שזאת הסיבה לכאבי הבטן וברור גם דרך הטיפול, תעמוד כעת במרפאה ותמסור את הדרשה וכך תרגיש יותר טוב. מיד נעמד היהודי על רגליו, כחכח בגרונו ונשא את קולו: האמת היא שלא הספקתי להכין.. אבל לחצו עלי לדבר.....
8. אבי החתן תובע את אבי הכלה לדין תורה: אתה כתבת בכתב ידך: אני מתחייב לתת את כל מה שאבי החתן לא ייתן. ומכיוון שאני לא נותן כלום אז בבקשה תמלא את התחייבותך ותתן אותה. עונה אבי הכלה: לא הבנת את דברי. אני התחייבתי לתת את כל מה שאתה לא תתן, כלומר את אותו כלום שאתה לא תתן אני מתחייב לתת.....
9. הרגע הזה כשכולם מסתכלים לשמים ומחכים לראות את הלבנה צצה מתוך העננים ומישהו מחליט שאפשר כבר להתחיל..... (לבדוק אם היה!)
10. שאלו שאלה: למה לי"ט כסלו לא עשו יו"ט שני? ותירצו שלא היה מקום בעולם ש"השלוחים" לא הגיעו.....

ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב' שכונת הבוכרים

| חוברת הבדיחות והפתגמים חלק 5 - 10 עמ' ||| חוברת הבדיחות חתן וכלה חלק 1 - 5 עמ' - 108 בדיחות |

| חוברת הרגע הזה חלק 1 - 5 עמ' - 225 בדיחות ||| חוברת הבדיחות חלק 7 - 10 עמ' - 250 בדיחות |

| חדש! חוברת הרגע הזה חלק 2 - 5 עמ' - 239 בדיחות ||| כל ה- 16 חוברות במחיר 120 עמ' |

5 דקות מכיכר השבת | 2 דקות מביהכנ"ס מוסאיוף | בבניין עולים 15 מדרגות למכירה | עוד פרטים 0534-135-183

חדש! מוקד בעיר בית שמש: רחוב בן איש חי 34 מינוס 3 שכונת תפציבה קנה בושם

מילתא דבדיחותא

11. אדם נכנס לחנות חיות ורואה תוכי יפהפה. הוא שואל את המוכר: "התוכי הזה מדבר?" המוכר עונה: "מדבר? הוא פילוסוף! תשאל אותו משהו". הקונה שואל את התוכי: "תגיד, מה הדבר הכי חשוב בחיים?" התוכי חושב רגע ועונה: "הכי חשוב זה... לא לקנות תוכים שמדברים יותר מדי, בסוף הם מגלים את כל הסודות של הבית....."

12. אחד התקשר בטעות לחנות נעלים: אוי סליחה טעיתי במספר אמר. ענו לו אין בעיה תבוא נחליף לך.....

13. קמצן אחד נסע במכונית שלו וראה טרמפיסט בצד הדרך. הוא עצר לו והטרמפיסט עלה. אחרי כמה דקות של נסיעה, הטרמפיסט אומר: "תגיד, זה לא מסוכן שאתה נוסע בלי אורות בלילה?" הקמצן עונה לו: "השתגעתי? חס וחלילה! פשוט חבל לי לבזבז את הנורה, אני מדליק אותה רק כשאני רואה מישהו בא מולי....."

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com
או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

יצא לאור חוברת הבדיחות

'חגי תשרי' מהדורת תשפ"ז

20 עמודים - 95 בדיחות - במחיר מצחיק: 7 ₪

ניתן לקנות את החוברת המיוחדת והמצחיקה:

בירושלים: רחוב רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב'

בית שמש: רחוב בן איש חי 34 מינוס 3 שכונת: חפציבה - קנה בושם

עוד פרטים: 0534-135-183

קוראים ואחים יקרים: כמדי חודש ובקשות היומיות אנחנו מתקרבים לחלוקה הגדולה של חוברות מפוצצות בבדיחות בחג הסוכות ה'תשפ"ז הבעל"ט לחולים ובבתי חולים כל מי שרוצה לקבל חבילת חוברות לחלוקה ניתן לבקש בשמחה במייל של המערכת!

כמו כן כל מי שיכול להיות אחיסמך ועזר לחולים ומשפחותיהם ובפרט בתקופה של החגים שאין כזה הרבה יחס לחולים, באו ותהיו אתם המשמחים שלהם לא צריך פיזי אלא להיות שותף בהדפסה, ובכך אתם משמחים אותם שמחה אמיתית, אפילו שאתם כלל לא נמצאים איתם ביחד וכל זה בזכותכם, ניתן לתרום כל סכום עבור ההדפסה, ניתן לתרום ולהיות שותף דרך עמדות נדרים פלוס הפרוסים בכל מקום בארץ בקופת 'לא נפסיק את השמחה' מס': 8000613 או בהעברה: בנק דיסקונט 11 סניף 064 מספר חשבון 158302968 תזכו למצוות. גם השנה התורמים מעל 150 ₪ יש אפשרות להנצחה או חסות. יהי רצון שבבתיכם לא יהיו חולים כלל ואמן.

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.

ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה'

(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגרלה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת הרגע הזה חלק 2

(שהודפס לאחרונה בעלות של 5 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

התודה והברכה:

לכל האנשים שמדפיסים את העלון באופן אישי כל שבוע, ומחלקים בבית הכנסת או בכיתה ואפילו בעבודה, איש איש בשמו הטוב יבורך, כל פעם אני מקבל לפלאפון או למייל אנשים שרואים את העלון מופץ ע"י אנשים יקרים. בעיר הקודש ביתר יש יהודי שמדפיס את העלון כל שבוע ב- 100 עותקים ועושה כמין חוברת עלונים ומחלק. יש יהודי בנתיבות (בחדשים) שגם מדפיס כל שבוע 125 עלונים ומחלק את זה לכל ילדי השכונה בתהילים המרכזי ומה שנשאר הוא מביא לבן שלו שיחלק בת"ת ביום ראשון, ובעוד מקומות. וכמובן כל אותם ידידי היקרים שמכניסים את העלון שלנו לתוך החוברות העלונים שלהם. ובראשם ידידנו היקר: מחוברת הנפלאה 'טועמיה' ששם העלון נמצא במסוף מיוחד לילדים כשמו כן הוא 'מתוקים' שע"י דפוס 'ספיד' ירושלים

תודה רבה לכולם ובמיוחד לדפוס ספיד שמכניסים כל שבוע את העלון לחוברת, שנה הבאה, ביתר שאת וביתר עוז, כתיבה וחתימה טובה.

חידות לפרשת כי-תבוא!

1. ארבע מתוך עשר המכות.
2. חפץ שמוזכר ארבע פעמים בפרשה ולא בשום מקום אחר בתורה.
3. שני פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות ה'.
4. שבע מילים רצופות שמתחילות באות ו'.
5. את שמותיהם של שניים מהשבטים.
6. אות המופיעה פעמיים ברצף. (6 תשובות)
7. ארבעה עדים

חידות לפרשת וילך!

שימו לב: אחד מכל חמש ששולחים זוכה!

במקום לקרוא רק 13 בדיחות - אפשר לקרוא 2,700 בדיחות בפעם אחת!

- להלן כל החוברות שיצאו עד עכשיו:

1	לא נפסיק את השמחה חלק 1	10 ₪	9	חג פורים	7 ₪
2	לא נפסיק את השמחה חלק 2	10 ₪	10	חג פסח	7 ₪
3	לא נפסיק את השמחה חלק 3	10 ₪	11	משמח חתן וכלה חלק 1	5 ₪
4	לא נפסיק את השמחה חלק 4	10 ₪	12	משמח חתן וכלה חלק 2	5 ₪
5	לא נפסיק את השמחה חלק 5	10 ₪	13	משמח חתן וכלה חלק 3	5 ₪
6	לא נפסיק את השמחה חלק 6	10 ₪	14	משמח חתן וכלה חלק 4	5 ₪
7	לא נפסיק את השמחה חלק 7	10 ₪	15	הרגע הזה חלק 1	5 ₪
8	חגי תשרי	7 ₪	16	הרגע הזה חלק 2	5 ₪

2,700 בדיחות - 376 עמודים

במחיר: 120 ₪

מוקד ירושלים: רחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 כניסה ב'

מוקד בית שמש: רחוב: בן איש חי 34 מינוס 3 שכונת: חפציבה - קנה בושם

לקניית כל הסט חייב לתאם מראש - עוד פרטים: 0534-135-183

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתם לפגוע ולהעליב!

חלק מהסליחות
מוקלטות לצורך
בקה ושיפור
השירות.

לא מבין למה קוראים לו
"מתקין מזגנים" במקום
"מחולל האושר".

המשטרה מבקשת
את עזרת הציבור
למצוא את הסופה

תגיד זה בסדר לאכול עוגה אחרי האיימון?

22:55

מה פתאום! 22:55

נו עד שאתה עונה כבר אכלתי 22:57

"נהג בקלות ראש"
כתב אישום הוגש נגד הזמר ששון
שאלוב: חצה צומת באור אדום והתנגש
ברכב |
הוא בטח יקח עו"ד עוד יותר טוב

בוקר אור לכל מי שמעוניין
אני עושה מכירת שופרות מיוחדת
לקראת החג מהקרניים שהצמיחו
לי הילדים החופש הזה

תפסיקו
לבקש!
תתחילו
להודות!
שפע → הודיה

אחד נכנס לחנות
פרחים ורואה
שלט...דבר אליה
בפרחים...
הוא מבקש מהמוכר
ורד אחד...רק אחד?
שואל המוכר...
כן..עונה...אני לא
פטפטן...

אחד הרגעים
המלחיצים

בס"ד

השיבני
משיבני

השיבני
ואשובה

ימים בלתי נפרדים לפני יום הדין
צרכית יגז
לפתח את הלב
להתבונן, להתבונן...

ערב התעוררות לנשים ובנות

דברי פתיחה:
הגב' מ.אלמליח
אמו של הילד אלחנן נהוראי ז"ל
"האמנתי כי אדבר"

הרבנית ב.ליבמן תחי

הרב **מרדכי נויגרשל** שליט"א

קבלת פנים מפנקת עם קפה ומאפה

מזומן/ 10
אשראי

ביה"כ משכן ישראל
רחוב אביי 28
רמה ד'

19:45

יום שני
כה' אלול
7.9.26

דברי הגאון הרב

ראובן אלבז שליט"א

זה לא סתם קולות... אֲשֶׁר הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה
נמצאים אנו לפני יום הדין הגדול והנורא בו כל באי
העולם עוברים לפניו כבני מרון (ראש השנה טז ע"א),
"ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים או למוות", ועל
המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום" (תפילות
ראש השנה), הכל נגזר ביום ראש השנה, הכל!
ביום ראש השנה נזכה אי"ה לקיים מצווה חשובה
ביותר, מצוות תקיעת השופר, וכותב הרמב"ם (פ"ג
מהלכות תשובה ה"ד) אע"פ שתקיעת שופר גזירת
הכתוב היא, רמז יש בה: עורו ישנים משנתכם
ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו
בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת
בהבלי הזמן.

עלינו לקחת את הרמז שבתקיעת השופר, בתהילים
נאמר (פט, ז) אֲשֶׁר הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, ואומר הזוה"ק
(פנחס רל"א ע"א) לא כתוב שומעי תרועה או תוקעי
תרועה, אלא יודעי תרועה, שיודעים שזה לא סתם
תקיעה, שמבינים את הסוד של תקיעת השופר.
הגמרא אומרת (ר"ה כח ע"א) שאם שמע קול שופר
יצא, הכוונה הפשוטית זה ששמע את התקיעה, אך
מלשון "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל" (דברים ו, ד) - התבונן והבין
(ספרנו שם), אם שמע קול שופר דהיינו אם הבין
את המהות של תקיעת שופר - יצא ידי חובה.
תקיעת שופר זה לא סתם קולות, זו אזעקת אמת,
"צבע אדום!", כשיש אזעקה כולם מתחבאים
ותופסים מחסה, בתקיעת השופר אנו נכנסים לעשרת
ימי תשובה שבהם אנו מתחבאים בתוך נבכי הנפש
וחוזרים בתשובה שלימה, נִחְפְּשֶׁה דַרְכֵינוּ וְנִחְקְרָה
וְנִשְׁוֹבָה עַד ה' (איכה ג, מ), ממך אברך אליך (מתוך
פיוט כתר מלכות).

אדם שנמצא בתוך המקלט ואינו יכול לשמוע
חדשות בכל מיני מכשירי התקשורת, יש לו פחד
גדול, הוא לא יודע מה קורה, מי נפגע ומה הנזק, כך
אנחנו צריכים להרגיש בתקיעת השופר, מתחילה
עכשיו אזעקה ואין אנו יודעים מה יהיו תוצאות
הטילים.

נתנו לנו עשרה ימים גדולים בהם אנו יכולים לשנות
ולהפך את כל גזר הדין לטובה, בכחנו ליירט את כל
הטילים, על ידי שנרבה בתפילות מעומק הלב,
בסליחות בבכיה ותחנונים, בשמיעת שיעורי תורה,
בקריאת תהילים ותיקוני זוהר הקדוש, בעשיית
צדקות וחסד, זה הזמן, נצל את הימים הגדולים
שניתנו לנו.

יהי רצון שנזכה לשנת גאולה וישועה,
שנת טובה וברכה שנכתב ונחתם
בספר החיים והשלום, אמן.

שבת שלום ומבורך!

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

תקציר:
הרוזן פון טרכטנשטיין מזייף את כתב ידו של יוסף המשמש לו כמנהל אחוזה, כדי לנצח בהימור נגד יועץ הקיסר ולהוכיח שיוסף בחר להמיר את דתו. הוא עומד לצאת לחצר הקיסר.

נח רובין
אוצרות הרב להמן

STUDIO
חובטן
סטודיו רובין. כל ציור סיפור

יועץ הכתר 2

פרק 9

